

ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

PUPIL'S OPINION ON DESIRABLE CHARACTERISTICS OF

THE SUANKULARB WITTAYALAI SCHOOL PUPILS,

KHAWANG BURAPAPIROM, KHET

PHRANAKORN, BANGKOK

พระวิน ปลอดภัยโร (สุนอุบล)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๓

ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

พระวิน ปรณฺฑโร (ลุนอุบล)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๑

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

**PUPIL'S OPINION ON DESIRABLE CHARACTERISTICS OF
THE SUANKULARB WITTAYALAI SCHOOL PUPILS,
KHAWANG BURAPAPIROM, KHET
PHRANAKORN, BANGKOK**

Phra Win Paññātarō (Lunuobon)

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirement for The Degree of
Master of Arts
(Educational Administration)
Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Bangkok, Thailand
C.E. 2010

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

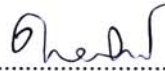
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

(พระสุธีธรรมานุวัตร, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(พระมหาทวี มหาปญโญ, ผศ.ดร.)

กรรมการ

(ศ.ดร.จางงค์ อดิวัฒน์สิทธิ์)

กรรมการ

(พระมหากฤษณะ ตรุโณ, ผศ.ดร.)

กรรมการ

(ผศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

กรรมการ

(ผศ.ดร.ชวาล ศิริวัฒน์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

พระมหากฤษณะ ตรุโณ, ผศ.ดร.

ประธานกรรมการ

ผศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย

กรรมการ

ผศ.ดร.ชวาล ศิริวัฒน์

กรรมการ

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย : พระวิน ปัญญาโร (ลุนอุบล)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระมหากฤษณะ ตรุโณ, ดร. ป.ธ.๓, พธ.บ., พธ.ม., Ph.D., (Phil.)

: ผศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย ป.ธ. ๓, พธบ., M.Ed., Ph.D.

: ดร.ชวาล ศิริวัฒน์ พธ.บ., M.A., M.Ed Ph.D.

วันที่สำเร็จการศึกษา : ๔ เมษายน ๒๕๕๔

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนด้านจริยธรรมในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้าใจหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ ๓ (ชั้นมัธยมศึกษาที่ ๑-๓) และช่วงชั้นที่ ๔ (ชั้นมัธยมศึกษาที่ ๔-๖) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร จำนวน ๖๓๗ ตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติร้อยละ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยการทดสอบค่า t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว One-way ANOVA ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียนลำดับจากมากหาน้อย คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และความเมตตากรุณา

๒. นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นที่ ๕% แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และด้านความเมตตากรุณา ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นที่ ๕%

๓. นักเรียนชั้นม.๑ ม.๒ ม.๓ ม.๔ ม.๕ ม.๖ มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และด้านความเมตตากรุณา ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

๑. ผู้บริหารและอาจารย์ ควรจะต้องร่วมมือวางแผนจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนให้มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงขึ้น

๒. โรงเรียนควรส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกในด้านต่างๆ เช่น กิจกรรมการกีฬา กิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติ และกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ฯลฯ เพราะการจัดกิจกรรม เหล่านี้จะช่วยพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

๓. ต้องมีการประชาสัมพันธ์ถึงผู้ปกครองขอความร่วมมือให้ช่วยพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนอีกทางหนึ่งด้วย

- Thesis Title** : A Study of the Factors Influencing the Ethical Characteristics of Suankularb Wittayalai School Pupils in Burapapirom under Phranakorn of Bangkok
- Researcher** : Phra Win Paññātaro (Lunoubon)
- Degree** : Master of Arts (Educational Administration)
- Thesis Supervisory Committee**
- : Phramaha Kritsana Taruno, Pali III, B.A., M.A. Ph.D.
  - : Asst. Prof. Dr. Suddhipong Sirvichai Pali III, B.A., M.Ed., Ph.D.
  - : Asst. Prof. Dr. Chawal Siriwath, M.A., M.Ed., Ph.D.
- Date of Graduation** : April 4, 2011

ABSTRACT

The research entitled “A Study of the Factors Influencing the Ethical Characteristics of Suankularb Wittayalai School Pupils in Burapapirom under Phranakorn of Bangkok” was aiming to study the factors influencing the Ethical characteristics of Suankularb Wittayalai School Pupils and to study the factors Influencing the understanding of Suankularb Wittayalai School Pupils’ Ethics in Burapapirom under Phranakorn of Bangkok. Data were collected from a sample including 637 pupils in level 3 (Grade 1-3) and level 4 (grade 4-6) of Suankularb Wittayalai School Pupils’ Ethics in Burapapirom under Phranakorn of Bangkok. The tool of data collection was a questionnaire. Statistics used for data analysis included Percentage, Frequency, Mean, Standard Deviation, t-test and One-way ANOVA. The results of the study were as follows.

1. Pupils’ ethical behavior was generally and individually moderate in the aspects of honesty, discipline, responsibility, social assistance and compassion.
2. Pupils’ ethical behavior was not significantly different with the reliable rate of 95%, while individually considering it was found that the aspects of honesty, discipline, responsibility, social assistance and compassion were not significantly different with the reliable rate of 95%.

3. Grade 1, 2, 3, 4, 5, 6 pupils' Ethical behavior was generally significantly different at 0.05 level, while considering individually it was found that the aspects of honesty, discipline, responsibility, social assistance and compassion were significantly different at 0.05.

Suggestions were as follows:

1. Administrators and teachers should make an effective plan to strengthen pupils' Ethical behavior.

2. The school should promote learning and teaching activities or other supplementary activities to enhance pupils' opportunity of expression out such as sports, tourism, nature conservation, Buddhist activities etc., because these activities would strengthen pupils' Ethical behavior.

3. Pupils' parents should be asked for cooperation in the strengthening of pupils' Ethical behavior.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและได้รับคำแนะนำจากคณาจารย์ที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ทุกท่านทุกรูป ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อนุโมทนาขอบคุณ พระมหากษัตริย์ ตรีโณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ดร. ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวาล ศิริวัฒน์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำชี้แนะตรวจแก้ไข จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จบลงอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขออนุโมทนาขอบคุณไว้ในโอกาสนี้

ขอขอบพระคุณและอนุโมทนาขอบคุณ พระมหาวิ มหาปัญญา ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ดร. ประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร.จันงค์ อดิวัฒน์สิทธิ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปุ ห้วหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์ พระมหาสหัส ฐิตสาโร ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อินดา ศิริวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญเลิศ จิรภัทร์ ที่ให้คำปรึกษาและให้ข้อมูลวิชาการที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ตลอดถึงคณาจารย์และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้ประสาทความรู้และแนะนำเทคนิคใหม่ๆ ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้และแนวคิดต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์และช่วยตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยในครั้งนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณคณะนิติปรัชญาโท เจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือด้านข้อมูลเพื่อการวิจัย ญาติโยมทุกคนที่สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ จนสามารถทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลงได้

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอน้อมถวายเป็นสักการบูชาแด่คุณพระรัตนตรัย คุณบิดามารดา ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่านที่ช่วยให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาด้วยดี

พระวิน ปญญาธโร (ลุนอุบล)

๔ มีนาคม ๒๕๕๔

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ก
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ญ
บทที่ ๑. บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ขอบเขตการวิจัย	๓
๑.๔ สมมติฐานการวิจัย	๓
๑.๕ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๔
๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับ	๔
บทที่ ๒. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖
๒.๑ ความหมายของจริยธรรม	๖
๒.๒ ความสำคัญของจริยธรรม	๑๐
๒.๓ คุณลักษณะทางจริยธรรม	๑๔
๒.๔ องค์ประกอบของจริยธรรม	๑๕
๒.๕ ทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรม	๑๕
๒.๖ ประวัติโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย	๓๗
๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๕
๒.๘ กรอบแนวคิดการวิจัย	๕๑

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๓. วิธีดำเนินการวิจัย	๕๒
๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๕๒
๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	๕๔
๓.๓ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	๕๕
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๕๕
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๕๖
๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๖
บทที่ ๔. ผลการวิจัย	๕๗
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	๕๗
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัย ที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร	๖๐
๔.๓ การวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม นัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕	๖๗
บทที่ ๕. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๗๖
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๗๖
๕.๒ อภิปรายผล	๘๑
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๘๒
บรรณานุกรม	๘๔
ภาคผนวก	๘๘
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	๘๕
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญ	๘๖
ภาคผนวก ค หนังสือออกในการดำเนินการวิจัย	๑๐๕
ประวัติผู้วิจัย	๑๑๒

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๓.๑	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๕๔
๔.๑	จำนวนและร้อยละของนักเรียน โดยจำแนกตามเพศ	๕๗
๔.๒	จำนวนและร้อยละของนักเรียน โดยจำแนกตามอายุ	๕๘
๔.๓	จำนวนและร้อยละของนักเรียน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา	๕๘
๔.๔	จำนวนและร้อยละของผู้ปกครอง โดยจำแนกตามระดับการศึกษา	๕๙
๔.๕	จำนวนและร้อยละของผู้ปกครอง โดยจำแนกตามอาชีพ	๕๙
๔.๖	ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านความมีวินัย โดยรวมและรายด้าน	๖๐
๔.๗	ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมและรายด้าน	๖๑
๔.๘	ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยรวมและรายด้าน	๖๓
๔.๙	ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านความเมตตากรุณา โดยรวมและรายด้าน	๖๔
๔.๑๐	ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยรวมและรายด้าน	๖๕
๔.๑๑	ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยรวม	๖๖

ตารางที่

หน้า

<p>๔.๑๒</p>	<p>ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัย ที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามเพศ</p>	<p>๖๗</p>
<p>๔.๑๓</p>	<p>ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัย ที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามอายุ</p>	<p>๖๘</p>
<p>๔.๑๔</p>	<p>ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัย ที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามระดับการศึกษา</p>	<p>๗๐</p>
<p>๔.๑๕</p>	<p>ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัย ที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง</p>	<p>๗๒</p>
<p>๔.๑๖</p>	<p>ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัย ที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง</p>	<p>๗๔</p>

๑

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

๒.๑ กรอบแนวคิดการวิจัย

๕๒

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปมากจากสังคมชนบทที่เติบโตเป็นสังคมเมืองขึ้น จากสังคมที่มีการแบ่งปันช่วยเหลือเกื้อกูล เป็นสังคมต่างคนต่างอยู่ ชุมชนล่มสลายไปมาก คือ คนแก่เฒ่าบ้าน หนุ่มสาวเข้าเมือง เศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จากการประกอบอาชีพเป็นการประกอบธุรกิจเพื่อส่งออกแข่งขันกันระดับโลก อาชีพแตกต่างกันตามความเจริญแห่งยุคและมีผลกระทบต่อระบบวิถีชีวิตของผู้คนในระดับต่างๆ เป็นจำนวนมาก ข่าวสารข้อมูลเป็นตัวเชื่อมเศรษฐกิจไว้ด้วยกันทั่วโลก ส่งผลให้การเมืองและภาคสังคมเปลี่ยนแปลงไปมาก เด็กและเยาวชนคนรุ่นใหม่ต่างพยายามที่จะปรับตัวตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก จนละเลยสิ่งที่มีอยู่ใกล้ตัว ซึ่งเป็นคุณค่าที่มีอยู่ภายในตัวของตนเอง เช่น คุณธรรมและจริยธรรมที่ฝังามของคนที่ดีควรประพฤติและปฏิบัติ^๑

การพัฒนาใดๆ ก็ตามถ้าบุคคลขาดการพัฒนาคุณภาพที่มีอยู่ภายในให้ดีขึ้นมาก่อนแล้ว การพัฒนานั้นจะไม่เป็นการพัฒนาที่สมบูรณ์ขึ้นมาได้ เพราะบุคคลต่างๆ เป็นสิ่งที่มีชีวิต และชีวิตประกอบไปด้วยกายและใจ หากมุ่งแต่การพัฒนาเพียงแต่ภายนอกอย่างเดียวแล้ว “ใจ” ที่เป็นต้นเหตุแห่งดี หรือชั่ว หรือเป็นประตูแห่งการนำเข้าสู่สิ่งที่ดีหรือสิ่งที่ไม่ดีทั้งปวง ถ้าไม่ได้รับการฝึกฝนและมีการพัฒนาที่ดี แม้จะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีก็ไม่อาจที่จะพัฒนาไปในทิศทางที่ดีได้ ดังนั้น “จริยธรรม” ที่หมายถึงข้อที่ควรประพฤติและข้อที่ควรประพฤติอันดีงามของเรา ตั้งแต่เกิดจนถึงวันตาย จึงเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญมากของชีวิต โดยเฉพาะชีวิตที่อยู่ในวัยการศึกษาเล่าเรียนของเด็กและเยาวชนในสมัยปัจจุบัน การพัฒนาด้านจริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่ควรแก่การนำไปพัฒนาเด็กนักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีอยู่ทั่วไปในปัจจุบันนี้^๒

---

^๑ดวงเดือน พันธุมนาวิน, “จิตวิทยาการปลูกฝังวินัยแห่งตน”, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๒๓), หน้า ๑.

^๒ณรงค์ศักดิ์ ตะละภักดิ์, “วินัยกับการพัฒนาเด็ก:การพัฒนาคุณภาพชีวิต”, (กรุงเทพมหานคร : สวีพรการพิมพ์, ๒๕๓๒), หน้า ๑๖.

ในการพัฒนาด้านจิตใจ เพื่อให้รู้ถึงความดีความชั่ว เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและอยู่คู่กับมนุษย์มาทุกยุคทุกสมัย เพราะถ้าคนเราถึงแม้ว่าจะมีความรู้ดี มีชาติตระกูลดี ถ้ามีจริยธรรมที่ไม่ดี ก็อาจจะกลายเป็นคนชั่วได้ เพราะพฤติกรรมที่ขาดจริยธรรมที่ดั่งมกำกบอยู่ เช่น การใช้กาย วาจา

และใจไปในทางที่เป็นทุจริตต่างๆ ได้แก่ การกล่าวคำเท็จ การกล่าวคำหยาบ การกล่าวคำที่ต่อเสียดผู้อื่น การกล่าวคำเพื่อเจ้อ ไร้สาระ การเบียดเบียนจนฉวยเอาทรัพย์สินของผู้อื่น และมีการเห็นผิดจากทำนองคลองธรรม สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนแต่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมโดยรวมของมนุษย์เราทั้งสิ้น^๓

ดังนั้นการให้ความสำคัญต่อจริยธรรมของเด็กที่อยู่ในวัยที่กำลังศึกษาเล่าเรียนจึงเป็นการสกัดกั้นหนทางแห่งความเลวร้ายต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นของบุคคล หรือสังคมโดยรวมได้อีกวิธีหนึ่ง เพราะการฝึกในด้านจริยธรรมที่ดีแก่เด็กตั้งแต่เยาว์วัย ย่อมเป็นที่คาดหวังได้ว่า สังคมภายในอนาคตภายภาคหน้านั้น ย่อมจะเป็นสังคมที่ดี และมีแต่ความเจริญรุ่งเรือง เพราะทุกคนในสังคมมีรากฐานทางด้านจริยธรรมที่ดีเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ “จริยธรรม” จึงมีความสำคัญทั้งในระดับต่อตนเองและต่อผู้อื่น คือสังคมโดยรวมด้วย และทุกยุคทุกสมัยให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวมาแล้วนี้โดยตลอดเพราะความเจริญของสังคมมนุษย์ ถ้าปราศจากจริยธรรมที่มนุษย์ควรประพฤติปฏิบัติเสียแล้ว ความเป็นมนุษย์จะไม่มี ความหมาย มนุษย์ ก็จะเป็นเพียงสัญลักษณ์ของสิ่งมีชีวิตอย่างหนึ่งโดยทั่วไปที่ไม่แตกต่างจากสัตว์เครื่องจานอื่นๆ เช่น สัตว์ชาติญาณในการกลัวภัยและสัญชาติญาณในการมีชีวิตอยู่เพื่อการดำรงเผ่าพันธุ์ของตนเอง ฯลฯ

ความสำคัญต่างๆ ด้านจริยธรรมของเด็กหรือผู้ที่อยู่ในวัยกำลังเรียนดังกล่าวมาแล้วนี้เป็นเรื่องที่นักเรียนควรต้องประพฤติปฏิบัติ เป็นหลักการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเจริญ หรือเป็นหลักของการปฏิบัติของทุกๆ คน ซึ่งเมื่อกล่าวโดยหลักการใหญ่ๆ แล้วได้แก่ หลักข้อปฏิบัติอันควรประพฤติของชาวพุทธศาสนา เช่น เบญจศีลและเบญจธรรม กุศลกรรมบถ ๑๐ และอริยมรรคมีองค์ ๘ ประการ เป็นต้น หลักจริยธรรมดังกล่าวนี้เป็นหลักปฏิบัติที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็กนักเรียนที่กำลังอยู่ในวัยที่กำลังศึกษาเล่าเรียน เพราะในวัยดังกล่าวนี้เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญมากของชีวิตและอยู่ในวัยคาบเกี่ยวระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ หากทำให้เด็กเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญได้ด้วยใจจริงแล้ว หนทางในอนาคตข้างหน้าของเด็ก ย่อมเป็นที่คาดหวังได้ว่าจะต้องเป็นผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตที่ดี และมีส่วนทำให้สังคมและประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองขึ้นมาได้^๔

^๓เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๗.

^๔สำเร็จ บุญเรืองรัตน์, “การประเมินผลจริยศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม”, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐), หน้า ๑๗.

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจต้องการจะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร และแนวทางแก้ไขปัญหาหรือข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านจริยธรรมของนักเรียน เพื่อพัฒนาสังคมประเทศชาติให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองต่อไปในอนาคต

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาปัจจัยที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนด้านจริยธรรมในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้าใจหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร ซึ่งจำแนกเป็น ๕ ด้าน คือ ๑) ความมีวินัย ๒) ความรับผิดชอบ ๓) ความซื่อสัตย์สุจริต ๔) ความเมตตากรุณา ๕) การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ ต่อส่วนรวม

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนช่วงชั้นที่ ๓ (ชั้นมัธยมศึกษาที่ ๑-๓) และช่วงชั้นที่ ๔ (ชั้นมัธยมศึกษาที่ ๔-๖) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๒ จำนวน ๓,๗๓๕ คน

กลุ่มตัวอย่าง โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ R.V.Krejcie และ D.W.Morgan แล้วนำมาเทียบสัดส่วนกับจำนวนประชากรของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๒ จำนวน ๖๓๗ คน

๑.๔ สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่ต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยที่แตกต่างกัน

อาชีพของผู้ปกครองที่ต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยที่แตกต่างกัน

๑.๕ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ปัจจัย หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริม และเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี เช่น สื่อ สถานที่เรียน บรรยาย เวลาเรียน ความพร้อมของครู

จริยธรรม หมายถึง การประพฤติตนไม่ว่าจะเป็นโดยทางกาย วาจา ใจ การปรับพฤติกรรมให้เข้ากับเกณฑ์หรือมาตรฐานของความประพฤติที่ถูกต้อง หรือ ดังาม ที่สังคมยอมรับยกย่องว่าเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ ซึ่งเป็นหลักธรรมของพระพุทธเจ้านั่นเอง เป็นการมองถึงธรรมะในด้านการแสดงออก เป็นความรู้สึกลึกซึ้งชอบชั่วดี เป็นเกณฑ์และมาตรฐานของการประพฤติปฏิบัติในสังคม ซึ่งบุคคลพัฒนาขึ้น จนกระทั่งมีพฤติกรรมเป็นของตนเอง โดยสังคมจะเป็นตัวตัดสินผลของการกระทำนั้นว่าเป็นการกระทำที่ถูกหรือผิด

ความมีวินัย หมายถึง การปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามวิธีการ กฎ ระเบียบหรือข้อบังคับของตนเองและสังคม

ความรับผิดชอบ หมายถึง การเอาใจใส่ในการทำงาน ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ยอมรับผลการกระทำ และพยายามปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น

ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาทั้งทางกาย วาจาใจทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

ความเมตตากรุณา หมายถึง การแสดงออกถึงการมีน้ำใจ การให้ความช่วยเหลือผู้อื่น

การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม หมายถึง การกระทำเพื่อคนอื่นหรือส่วนรวม ช่วยเอาใจใส่เป็นธุระในงานส่วนรวมเสมอเมื่อมีเหตุจำเป็น ไม่นิ่งดูเฉยและไม่หวังผลตอบแทน

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในช่วงชั้นที่ ๓ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓) และช่วงชั้นที่ ๔ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๒

๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๖.๑ ทำให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

๑.๖.๒ ทำให้ทราบแนวทางการนำหลักจริยธรรมไปใช้แก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

๑.๖.๓ เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องการปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยที่มีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ตามสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีการลอกเลียนแบบวัฒนธรรมต่างประเทศโดยไม่เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย ทำให้เกิดการดำเนินงานที่จะปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมประเพณีที่ดี สามารถนำไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม มีแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่ต้องศึกษาประกอบด้วย

- ๒.๑ ความหมายของจริยธรรม
- ๒.๒ ความสำคัญของจริยธรรม
- ๒.๓ คุณลักษณะทางจริยธรรม
- ๒.๔ องค์ประกอบของจริยธรรม
- ๒.๕ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม
- ๒.๖ ประวัติโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
- ๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๘ กรอบแนวคิดการวิจัย

๒.๑ ความหมายของจริยธรรม

คำว่า จริยธรรม เป็นคำที่เทียบได้กับคำในภาษาอังกฤษ ๒ คำคือ คำว่า Moral หรือ Morality ซึ่งมาจากภาษาละติน และคำว่า Ethics ซึ่งมาจากภาษากรีก ได้มีผู้ให้ความหมายและทัศนะเกี่ยวกับจริยธรรมไว้ต่างๆ ทั้งที่คล้ายคลึงและแตกต่างกัน ดังนี้

สารานุกรมปรัชญาให้นิยาม “จริยธรรม” ว่ามาจากคำว่า “จริยะ” ซึ่งแปลว่า ฟังปฏิบัติ และคำว่า “ธรรมะ” ซึ่งแปลว่า กฎ จริยธรรมจึงหมายถึงหลักของความประพฤติหนึ่งของโดยถ้ากำหนดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของศาสนาก็มีชื่อเรียกเป็นพิเศษ ว่าศีลธรรม Encyclopedia of Psychology ให้ความหมายของ คำว่า จริยธรรมไว้ใน ๒ ระดับ คือ ในระดับบุคคล จริยธรรมจะหมายถึงกฎแห่งความประพฤติที่แต่ละคนยึดถือ และในระดับสังคมจริยธรรมจะหมายถึงพฤติกรรมทุกรูปแบบที่เป็นที่ยอมรับของสังคมแต่ละสังคม ทั้งนี้จริยธรรมจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเกิดซูเปอร์ อีโก้ (Superego) ในจิตไร้สำนึก และเป็นรากฐานการเกิดอีโก้ โอติล (Ego Idael) ในจิตสำนึก ซึ่งถ้าจะ

กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือจริยธรรมจะมีบทบาทในการพัฒนาธรรมชาติฝ่ายสูง และควบคุมธรรมชาติฝ่ายต่ำ ในตัวมนุษย์

จรัส ดวงธิดาร ให้ความหมายคำว่า^๑ จริยธรรมตามรูปแบบศัพท์ต่างออกไปว่า “จริยธรรม” หรือ “จริยา” คือความประพฤติหรือปฏิบัติ แต่ความหมายที่แท้จริงหมายถึงการเคลื่อนไหวของมนุษย์ ซึ่งเป็นไปโดย ๓ ทาง คือทางกาย ได้แก่ การกระทำ ทางวาจา ได้แก่ การพูด รวมทั้งการเขียนและทางจิตใจได้แก่ แนวความคิดต่างๆ ที่แสดงออกมา คำว่า “ธรรม” หมายถึงสิ่งที่บังคับทั้งโดยตรงและโดยอ้อมให้มนุษย์เคลื่อนไหวอย่างมีกติกา ธรรมจึงเป็นทั้งเส้นบรรทัดที่จัดให้มนุษย์ในสังคมต่างๆ ได้เคลื่อนไหวไปตาม และเป็นเครื่องขัดเกลากรรมสันดานของมนุษย์ด้วย ธรรมมี ๔ ประการ คือ เนติธรรม ได้แก่ กฎหมาย ดันติธรรม ได้แก่ ประเพณีอันดีงามซึ่งเป็นแบบแผน ศีลธรรมได้แก่ ศีลธรรมทางศาสนา และคุณธรรมได้แก่ คุณงามความดีที่สะสมอยู่ในใจมนุษย์ ซึ่งศาสนาพุทธเรียกว่า บารมี คนที่มีจริยธรรมตามนัยนี้จึงได้แก่ คนที่ยึดถือกฎหมาย ประเพณีอันดีงาม ศีลธรรมและคุณธรรมเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ ซึ่งคล้ายคลึงกับทัศนะของซาโรช บัวศรี ที่กล่าวถึงความหมายของคำว่าจริยธรรม ว่าถ้าจะตีความหมายอย่างแคบ จริยธรรมคงหมายถึง ศีลธรรมประการหนึ่ง และคุณธรรมอีกประการหนึ่งอย่าง เช่น การละเว้นการฆ่า หรือเบียดเบียนยอมเป็นศีลธรรม ส่วนความเมตตากรุณายอมเป็นคุณธรรมหรือ ถ้าจะตีความอย่างกว้าง จริยธรรมย่อมจะรวมเอาค่านิยมที่จำเป็นอื่นๆ เข้าไว้ด้วย อาจอยู่ในระดับที่ลดหลั่นไปจากระดับของศีลธรรมและคุณธรรม ค่านิยมที่จำเป็นดังกล่าวอาจได้แก่ ธรรมเนียม ประเพณี กฎหมาย อุดมการณ์ วินัยและมารยาท เป็นต้น

แสวง จันทร์งาม อธิบายความหมายของคำว่า จริยธรรม ตามรูปศัพท์เช่นกันโดยกล่าวว่า^๒ “จริยธรรม” แยกได้เป็น ๒ คำ คือ “จริย” แปลว่า ความประพฤติและ “ธรรม” หมายถึง คุณภาพของจิตใจแต่ละคน ตรงกับคำว่า “คุณธรรม” (Virtues) ซึ่งหมายถึง คุณภาพจิตฝ่ายดีที่ควบคุมให้คนมีความประพฤติดี โดยความประพฤติในที่นี้หมายถึงพฤติกรรมรวบของแต่ละคนที่แสดงออกมาทางความคิด คำพูด และการกระทำของกาย จริยธรรม หมายถึง คุณภาพจิตที่มีอิทธิพลต่อความประพฤติของคน จริยธรรมจะอยู่ในใจของคนแต่ละคนไม่ได้อยู่ที่วาจาและกาย คำพูด และการกระทำเป็นเพียงการแสดงออกของจริยธรรมในใจเท่านั้น

^๑จรัส ดวงธิดาร, หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดพระพุทธศาสนาและจริยธรรมระดับมัธยมศึกษาเรื่อง ความรู้เรื่องชาติ, (กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๒๕), หน้า ๘๗.

^๒แสวง จันทร์งาม, การสอนจริยธรรมในโรงเรียน, เอกสารนำเสนอการประชุมสัมมนาจริยธรรมในสังคมปัจจุบัน, (สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย, ๒๕๒๒), หน้า ๓๐.

วิทย์ วิศทเวทย์ อธิบายความหมายของจริยธรรมว่า^๓ คือ พันธะหรือหน้าที่ที่เราปฏิบัติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ในทางพระพุทธศาสนา จริยธรรม คือ การนำเอาความรู้ในความจริงหรือกฎธรรมชาตินำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตที่ดีงามซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง หรือต่อสังคม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า^๔ จริยธรรม หมายถึง ลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์ รวมทั้งพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่างๆ ซึ่งสังคมต้องการให้มีในสมาชิก คือ เป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุนและผู้กระทำความพอใจว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม

มารศรี จันทร์ศรี กล่าวว่า^๕ จริยธรรมหมายถึง การกระทำ การประพฤติปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม ทั้งความคิดและเหตุผลที่สอดคล้องกับการปฏิบัติ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องศาสนา แต่เป็นเรื่องที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุน และผู้กระทำความพอใจและเป็นการนำสันติสุขมาให้สังคม และบุคคลากรได้ตามควรแก่กรณี รวมทั้งการกระทำในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณี กฎหมาย อุดมการณ์ วินัย มารยาท การดำเนินชีวิต ทั้งทางกายวาจา ใจ อย่างถูกต้องเหมาะสม

สมบูรณ์ ศาลาชีวิน กล่าวว่า^๖ จริยธรรม หมายถึง การประพฤติตนไม่ว่าจะเป็นโดยทางกาย วาจา ใจ ในทางที่ดีงามที่สังคมนิยมชมชอบว่าเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ ซึ่งเป็นหลักธรรมของพระพุทธเจ้านั่นเอง เป็นการมองถึงธรรมะในด้านการแสดงออก

คาร์เตอร์ วิฑูต กล่าวถึงจริยธรรมว่า^๗ จริยธรรม หมายถึง การปรับพฤติกรรมให้เข้ากับเกณฑ์หรือมาตรฐานของความประพฤติที่ถูกต้อง หรือ ดีงาม

^๓วิทย์ วิศทเวทย์,หนังสือเรียนสังคมศึกษารายวิชา ส. ๔๐๒ (กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๐), หน้า ๒.

^๔ดวงเดือน พันธุมนาวิน, จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา, (กรุงเทพมหานคร:ไทยวัฒนาพานิช), ๒๕๒๒, หน้า ๑๒.

^๕มารศรี จันทร์ศรี, การศึกษาจริยธรรมของครู และนักเรียนประถมศึกษา, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยศรีนครสวรรค์, ๒๕๔๐), หน้า ๔๑.

^๖สมบูรณ์ ศาลาชีวิน, รายงานการวิจัยพัฒนาการใช้เหตุผลทางจริยธรรม, (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๒๖), หน้า ๖๐.

^๗เรื่องเดียวกัน, หน้า ๘๗.

ลอเรนซ์ โคลเบอร์ก กล่าวถึงจริยธรรมว่า^๔ จริยธรรมเป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็นเกณฑ์และมาตรฐานของการประพฤติปฏิบัติในสังคม ซึ่งบุคคลพัฒนาขึ้น จนกระทั่งมีพฤติกรรมเป็นของตนเอง โดยสังคมจะเป็นตัวตัดสินผลของการกระทำนั้นว่าเป็นการกระทำที่ถูกหรือผิด

ของ เพียเจท์ กล่าวถึงจริยธรรมไว้ว่า^๕ จริยธรรมเป็นลักษณะประสบการณ์ของมนุษย์ และหน้าที่เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ในการให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการจัดเตรียมทางสังคมในเรื่องความสนใจและอนามัยของบุคคลแต่ละบุคคล ความสัมพันธ์ร่วมกันในรูปของสิ่งที่ควรกระทำและสิทธิ์

โรเจอร์ บราวน์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับจริยธรรมว่า^๖ หมายถึง ระบบของกฎเกณฑ์ที่ไม่แบ่งแยกการกระทำที่ถูกต้องออกจากการกระทำที่ผิดในทำนองเดียวกับระบบไวยากรณ์ที่ใช้ในการแยกประโยคที่เขียนอย่างถูกต้องออกจากประโยคที่เขียนผิด นอกจากนี้จริยธรรมยังไม่คงที่ และมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงคล้าย ๆ กับระบบไวยากรณ์ โดยที่การพัฒนาเปลี่ยนแปลงของจริยธรรมในบางครั้ง อาจเป็นไปได้อย่างรวดเร็วกว่าระบบไวยากรณ์ การเปลี่ยนแปลงของจริยธรรมในสังคมหนึ่ง ๆ อาจเกิดจากความขัดแย้งภายในจิตใจของบุคคลหรือผลกระทบจากอิทธิพลของจริยธรรมในสังคมอื่น ตลอดจนการก่อตัวของสภาพการณ์ หรือสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ จริยธรรมของแต่ละสังคมมักมีความหลากหลายและมีประเด็นที่ทำให้คนในสังคมหิบบกมาได้แย้งกันได้ เพราะคนแต่ละคนมักมีแนวทางในการตัดสินปัญหาทางจริยธรรมที่แตกต่างกัน การส่งเสริมจริยธรรมในตัวบุคคลจะดำเนินไปได้ด้วยการพัฒนาใน ๓ มิติ คือ ด้านความรู้ ความประพฤติ และความรู้สึก

จะเห็นได้ว่า ในทัศนะของบราวน์นั้น จริยธรรมเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ และบราวน์ยังมีความเห็นว่า จริยธรรมของคนแต่ละกลุ่มไม่จำเป็นต้องเหมือนกันซึ่งแตกต่างกับทัศนะของเดอเรค ไรท์^๗ ที่มีความคิดว่า แม้จารีตประเพณีของสังคมจะแตกต่างกัน แต่จริยธรรมพื้นฐานของแต่ละสังคมจะเหมือนกัน โดยจริยธรรมที่เป็นหลักของสังคมก็คือ จริยธรรมที่ทำให้สังคมคงไว้ซึ่งความเที่ยงธรรม ความเชื่อถือไว้วางใจและความช่วยเหลือเกื้อกูล

นอกจากนี้ ยังมีผู้ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม โดยเปรียบเทียบกับคำอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังเช่น อานวย ทะพิงค์แก และชยันต์ วรรณะภูติ ได้เปรียบเทียบ จริยธรรมกับค่านิยม และกฎหมายว่า^๘ จริยธรรมในฐานะเป็นกลไกของสังคม จะทำหน้าที่เป็นบรรทัดฐานของความ

^๔เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๕.

^๕เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕.

^๖เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๕.

^๗เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๘.

^๘อานวย ทะพิงค์แก และชยันต์ วรรณะภูติ, จริยธรรมสำหรับวิชาชีพ, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๒), หน้า ๗๕.

ประพฤติเป็นสิ่งกำหนดว่า อะไรควรประพฤติปฏิบัติจริยธรรมจึงมีความคล้ายคลึงกับค่านิยมหรือระเบียบข้อบังคับและกฎหมาย แต่แตกต่างกับค่านิยมในส่วนที่ว่าจริยธรรมนั้นเป็นเรื่องของสิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความดีและความถูกต้องในสังคม มีจุดหมายปลายทางอยู่ที่คุณความดีของสังคมในส่วนรวม ส่วนค่านิยมเป็นเพียงสิ่งที่คนนิยมปฏิบัติ หากได้มีเงื่อนไขว่าจะต้องก่อให้เกิดความดีแก่สังคมไม่ และจริยธรรมแตกต่างไปจากระเบียบข้อบังคับหรือกฎหมายในลักษณะที่ว่าสิ่งเหล่านี้มีข้อห้ามและมีบทลงโทษทางพฤติกรรมสำหรับผู้ฝ่าฝืนส่วนจริยธรรมไม่มีข้อห้ามหรือลงโทษ ถ้าจะมีก็เป็นบทลงโทษทางใจสำหรับผู้ฝ่าฝืนเท่านั้น

แม้จะมีผู้ให้ความหมายและทศนะเกี่ยวกับจริยธรรมไว้อย่างหลากหลาย แต่ก็พอจะสรุปได้ว่า จริยธรรม คือ แนวทางหรือกฎเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องดีงามเป็นลักษณะที่สังคมต้องการ หรือเป็นที่ยอมรับของสังคม ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม ในการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ในโลกนี้ก็จำเป็นต้องพึ่งพาคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สมบูรณ์^{๑๑}

๒.๒ ความสำคัญของจริยธรรม

จริยธรรม เป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่จะช่วยให้บุคคลดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข อีกทั้งเกิดประโยชน์ยังช่วยให้สังคมมีความสุข เพราะผู้ที่มีจริยธรรมจะไม่สร้างความทุกข์ความเดือดร้อนแก่ตนเองและสังคม แต่จะสร้างประโยชน์ ดังนั้นจริยธรรมจึงมีความสำคัญทั้งต่อบุคคลและต่อสังคม

๑. ความสำคัญต่อบุคคล บุคคลใดเป็นผู้มีจริยธรรม ด้วยทุจริตใจ ย่อมเกิดประโยชน์ ดังนี้^{๑๒}

๑) จริยธรรมช่วยให้บุคคลมีความสุข ทั้งสุขใจและสุขกาย ผู้มีจริยธรรมมีความสุขใจเพราะเป็นผู้รักความดี มีคุณธรรม มีศีลธรรม ประพฤติตามคำสั่งสอนของศาสนาที่ตนนับถือ ความมีศีลธรรมจะทำให้จิตใจของบุคคลสงบ มีความสุขในตนเอง เป็นความสุขสงบในจิตใจ แม้จะไม่มั่งมีด้วยวัตถุทรัพย์สินเงินทอง ก็ยังคงมีความสุขได้ เป็นความสุขที่เกิดขึ้นจากการคิดดี

^{๑๑} อารี การ์มี, “การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓), หน้า ๗-๑๑.

^{๑๒} ปิยะวรรณ อุปละ, “ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕), หน้า ๑๐-๑๔

ทำดี เป็นทั้งความสุขใจและสุขภาพ เพราะจิตใจที่มีความสุขย่อมมีผลทำให้ร่างกายแข็งแรง สบาย สดชื่นไปด้วย ดังคำกล่าวในพุทธศาสนาที่ว่า “ใจเป็นนายกายเป็นบ่าว”

๒) จริยธรรมช่วยเหนี่ยวรั้งจิตใจของบุคคลมิให้ตกต่ำกระทำในสิ่งที่ไม่ดีที่ชั่ว ในการดำเนินชีวิตประจำวัน คนเราต้องประเชิญกับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมที่อาจช่วยทำให้เกิดกิเลส หรือในยามวิฤตดิถีคับขันมากๆ อาจพลอใจกระทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อตัวเองแต่ถ้าการกระทำนั้นจะมีผลเสียหายแก่ผู้อื่น จริยธรรมก็จะช่วยเหนี่ยวรั้งจิตใจตกต่ำไป ในขณะที่นั้นให้ยับยั้งการกระทำชั่ว

๓) จริยธรรมช่วยให้บุคคลดำเนินชีวิตได้อย่างมั่นใจ ผู้มีจริยธรรมย่อมกระทำแต่สิ่งที่ถูกต้องดีงามและได้ฝึกจิตใจให้มั่นคงอยู่เสมอ จึงมีความมั่นใจว่าชีวิตจะไม่ประสบความทุกข์ ความเดือดร้อนจนทนไม่ได้ แม้จะมีความทุกข์มีปัญหาบ้าง ก็เป็นทุกข์จากการเกิด แก่ เจ็บ ตาย หรือทุกข์ที่เป็นไปตามธรรมดาของโลก แต่ผู้มีจริยธรรมไม่ทำความทุกข์ความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น ก็มั่นใจว่า ตนจะไม่ประสบภัยที่เกิดจากการสร้างเวรภัยเดือดร้อนแก่ผู้อื่นเช่นกัน จึงมีแต่ความสงบเย็นทั้งในปัจจุบันและอนาคตตรงกับคำสั่งสอนของทุกศาสนาว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว นั้นเอง

๔) จริยธรรมช่วยให้บุคคลมีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต ทั้งในด้านชีวิตส่วนตัว ครอบครัวและหน้าที่การงาน ผู้มีจริยธรรมย่อมอยู่ในหลักธรรมคำสอนของศาสนา ตั้งตนไว้ถูกต้อง มีสติ รู้จักแก้ไขปรับปรุงตนเอง การทำดี ทำถูกต้อง จึงช่วยให้ชีวิตส่วนตัวมีความสุข ไม่ที่เรื่องเดือดร้อนใจ จิตที่มีความสุขไร้กังวล ย่อมมีพลังปัญญา ดำเนินชีวิตส่วนตนและครอบครัวให้มีความสุขเจริญก้าวหน้า เป็นผลสืบเนื่องให้สามารถใช้ความคิดพัฒนางานได้เต็มที่ ประกอบกับความเป็นคนดี ประพฤติดีไม่มีความเสื่อมเสียใด ย่อมเป็นที่ไว้วางใจของผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน เป็นโอกาสให้มีความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน คนที่มีจริยธรรมจึงเป็นผู้มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต

๕) จริยธรรมช่วยให้ชีวิตของบุคคลเป็นชีวิตที่มีคุณค่าสมกับที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ ผู้มีจริยธรรม กิดดี ทำดีอยู่เสมอ นอกจากจะเป็นเหตุให้ชีวิตของตนประสบความสุขความดีงามเจริญก้าวหน้าแล้ว ยังสามารถทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคลอื่นและสังคมได้ด้วย บุคคลที่ช่วยตนเองได้แล้ว มีความพร้อมในชีวิตตนเองแล้ว จึงสามารถช่วยผู้อื่นและสังคมได้ ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด สังคมใดส่วนตัวก็สบาย สังคมนั้นก็สบาย ไม่มีปัญหาเดือดร้อน บุคคลเช่นย่อมมีความภาคภูมิใจในชีวิตของตนเองว่าเป็นชีวิตที่มีคุณค่าสมกับที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์

ในเรื่องการดำเนินชีวิตให้มีคุณค่า ลุประโยชน์ที่เป็นจุดหมายของการมีชีวิตนี้ พระธรรมปิฎก ได้อธิบายไว้ว่ามี ๓ ประการคือ

๑) ประโยชน์ตน คือ การที่ได้ฝึกฝนอบรมตนเองดี บรรลุผลแห่งการศึกษาที่แท้จริงถึงความเจริญงอกงามแห่งสติปัญญา และคุณธรรมต่างๆ เช่น สมบูรณ์ด้วยวิชาและจรรยา พึงตนเอง ได้ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ทั้งใฝ่แย่งเศรษฐกิจ สังคมและจริยธรรม

๒) ประโยชน์ผู้อื่นหรือประโยชน์ท่าน คือ เป็นผู้ประกอบด้วยเมตตากรุณา และมีความสามารถที่จะทำชีวิตของคนให้เกื้อกูลแก่ผู้อื่น ได้ด้วยการช่วยเหลือทำตนให้เป็นประโยชน์เป็นที่พึ่งแก่ผู้อื่นได้ ทั้งทางวัตถุและทางจิตใจ

๓) ประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย คือ ประโยชน์ร่วมกันอันเกิดจากสิ่งที่เป็นของกลางในทางวัตถุ เช่น ถนนหนทาง ในทางนามธรรมเช่น ศิลปวิทยาและศีลธรรม ดำเนินชีวิตของคนให้เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขและความดีงามร่วมกัน อย่างน้อยไม่ให้เกิดแสวงหาประโยชน์ตนเป็นไปเพื่อกระทบกระเทือนเสียหายต่อประโยชน์สุขของส่วนรวม ถ้าผู้ใดสามารถดำรงชีวิตให้เป็นประโยชน์ทั้ง ๓ ข้อดังกล่าว ก็ถือได้ว่า ได้บรรลุจุดหมายของการมีชีวิตแล้ว เป็นชีวิตที่ล้ำเลิศ สมบูรณ์

จริยธรรมจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของบุคคล ทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อการมีชีวิตที่มีความสุขกายสบายใจ มีความเจริญก้าวหน้าและการบรรลุถึงการมีชีวิตที่มีคุณค่า สมบูรณ์ ซึ่งเป็นอุดมคติของความเป็นมนุษย์ ดังที่ ศาโรช บัวศรี กล่าวว่า จริยธรรมเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งของมนุษย์เป็นเครื่องมือควบคุมให้ความประพฤติชอบมนุษย์ได้เป็นไปในทางสันติสุขและเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ทำให้มนุษย์แตกต่างกับสัตว์อย่างเด่นชัด

๒. ความสำคัญต่อสังคม ผู้มีจริยธรรมอยู่ในสังคมโดยอ้อมก่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อสังคมที่เขาผู้นั้น จริยธรรมจึงมีความสำคัญต่อสังคม ดังนี้

๑) จริยธรรมช่วยให้สังคมสงบสุข ถ้าสมาชิกทุกความหรือสมาชิกส่วนใหญ่ในสังคมเป็นผู้มีจริยธรรม ย่อมทำให้สังคมนั้นมีความสงบสุข แต่ละคนเป็นผู้มีความสุข สงบเย็น รู้จักอภัย รู้จักพอ และรู้จักยับยั้งชั่งใจ เห็นยารั้งตนเองมิให้กระทำชั่ว ไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น อีกทั้งมีความเมตตาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือกัน เห็นอกเห็นใจกัน ไม่เอาเปรียบไม่แข่งขันทำร้ายกัน คนในสังคมรู้สึกดีรู้ชอบ รู้เหตุรู้ผล รู้จักปรับตัวเข้าหากัน รู้จักดำเนินชีวิตอยู่ด้วยความดี สังคมนั้นย่อมจะมีแต่ความสงบสุข

๒) จริยธรรมช่วยให้สังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ผู้มีจริยธรรมย่อมช่วยดำเนินชีวิตด้วยความระมัดระวังที่จะไม่ทำผิดกฎหมาย อีกทั้งยังปฏิบัติตามคำสั่งสอนทางศาสนา ที่ตนนับถือ จัดว่าเป็นผู้ดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบเป็นผู้มีวินัยในตนเอง คนเช่นนี้ย่อมไม่สร้างความเดือดร้อนวุ่นวายแก่สังคม ไม่ทำผิดกฎหมาย ระเบียบประเพณีอันดีงามของสังคมไม่ว่าจะเป็นเรื่องใหญ่หรือเล็กน้อยก็ตาม เช่น ไม่ฝ่าฝืนกฎจราจรไม่เป็นต้นเหตุของจราจรติดขัด ไม่ทิ้งขยะเกลื่อน

กลาด ไม่ทำให้บ้านเมืองสกปรก ไม่ล่วงล้ำสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ไม่สร้างความเดือดร้อนใดๆ ให้เกิดขึ้นแก่ผู้อื่นและสังคมการเป็นผู้มีจริยธรรมเช่นนี้ทำให้สังคมมีระเบียบเหมาะสมกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นพลเมืองที่ดี ช่วยสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยแก่สังคม

๓) จริยธรรมช่วยให้คนในสังคมมีความสามัคคี เมื่อสมาชิกส่วนใหญ่ในสังคมเป็นผู้มีจริยธรรมดำเนินชีวิตด้วยความระมัดระวังมีระเบียบเรียบร้อย ต่างฝ่ายต่างรู้หน้าที่ ปฏิบัติภาระหน้าที่ของตนด้วยความรับผิดชอบ ต่างยึดถือหลักจริยธรรม มีความเมตตาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีการประพฤติปฏิบัติไปในทางเดียวกันซึ่งเป็นทางที่ดีงาม สร้างสรรค์ประโยชน์เพื่อส่วนรวม ไม่มีความขัดแย้งแย่งชิงผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือพวกพ้องทุกคนมุ่งทำเพื่อความดีงาม ความถูกต้องเช่นนี้แล้ว สมาชิกทุกคนในสังคมย่อมมีความรักใคร่สามัคคี พร้อมใจกันเกิดความร่วมมือร่วมแรงกัน จริยธรรมจึงมีส่วนช่วยให้คนในสังคมมีความสามัคคีกัน

๔) จริยธรรมช่วยให้สังคมมีความเจริญก้าวหน้า เมื่อสังคมมีความสงบสุขเป็นระเบียบเรียบร้อยคนในสังคมดำเนินชีวิตอยู่อย่างผาสุกไม่มีความเครียดหรือวิตกกังวลจนเกินไป ทุกคนยอมใช้สติปัญญาและความสามารถอย่างเต็มที่ในการพัฒนาตนเอง พัฒนาหน้าที่การงาน สร้างสรรค์สิ่งดีงามแก่ตนเอง ซึ่งมีผลต่อสังคมด้วย เพราะเมื่อการงานส่วนบุคคลเจริญก้าวหน้ามั่นคง ย่อมส่งผลให้การงานส่วนรวมของสังคมเจริญก้าวหน้ามั่นคงด้วย อีกทั้งคนในสังคมมีความสามัคคีกัน ก็ยิ่งช่วยให้การแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ ในสังคมสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อีกทั้งช่วยกันพัฒนา สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมและประเทศชาติ จึงกล่าวได้ว่า การมีจริยธรรมของคนในสังคมช่วยสร้างความสำเร็จก้าวหน้าแก่สังคมนั้นเอง

จริยธรรมจึงมีความสำคัญต่อความสงบสุข เป็นระเบียบเรียบร้อย และเจริญก้าวหน้าของสังคม ดังที่ บุญกอบ วิสุมิตตะนันท์ ได้สรุปความสำคัญของการมี จริยธรรมไว้ว่า กลไกหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของแต่ละบุคคล คือ ใจงามด้วยธรรม เมื่อทุกคนมีจิตใจงาม พฤติกรรมก็ดีขึ้นไปด้วย สังคมแต่ละสังคมก็สุขสงบแล้วก็จะส่งผลไปยังประเทศชาติอันเป็นส่วนรวมของสังคมให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าสมบูรณ์มั่นคง สอดคล้องกับที่ ชำเลียง วุฒิจันทร์ กล่าวว่าคุณธรรมและจริยธรรมเป็นเครื่องกำหนดความเจริญหรือความเสื่อมของสังคม สังคมที่เจริญจะมีคนทรงคุณธรรมอยู่มาก มีคุณธรรมสูง ความประพฤติดี ไม่เบียดเบียนทั้งตนเองและผู้อื่นเป็นลักษณะของความมีจริยธรรมดี ทุกคนในสังคมมีความสุข สังคมนั้นสงบสุข จะประกอบกิจการสิ่งใด มีแต่ความสำเร็จและก้าวหน้าไปเสมอ ส่วนในสังคมที่เสื่อมก็จะเป็นไปในทางตรงกันข้าม และล่มสลายไปในที่สุด

๒.๓ คุณลักษณะทางจริยธรรม

การสอนจริยธรรมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนนักศึกษาของคํประกอบสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชน การกำหนดคุณลักษณะทางจริยธรรมของเยาวชนไทยนั้น ต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน

สมภพ ชีวรัฐพัฒน์ ได้กล่าวว่าลักษณะทางจริยธรรมของคนไทยที่มีความจำเป็นต้องปลูกฝังจริยธรรมให้พร้อม เพื่อได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ๑๐ ประการ ดังนี้^{๑๕}

๑. มีระเบียบวินัย
๒. มีความซื่อสัตย์ สุจริตและยุติธรรม
๓. ขยัน ประหยัด และอดทนในสัมมาอาชีพ
๔. ตำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ
๕. รู้จักคิดริเริ่ม วิจัยและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
๖. กระตือรือร้นในการปกครองระบบประชาธิปไตย รักและเทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
๗. มีพลานามัยสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ
๘. รู้จักพึ่งตนเองและมีอุดมคติที่ดีงาม
๙. มีความภาคภูมิใจและรู้จักทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรของชาติ
๑๐. มีความเสียสละ เมตตาอารี กตัญญูกตเวที กล้าหาญและสามัคคีกัน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน ได้กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะทางจริยธรรมของมนุษย์แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้^{๑๖}

๑. ความรู้เชิงจริยธรรม เป็นความรู้ที่ทราบว่าการกระทำชนิดใดในสังคมของตนถือว่าดีควรกระทำ และการกระทำชนิดใดถือว่าไม่ดีไม่ควรละเว้นจากการกระทำ มีลักษณะพฤติกรรมใดที่ความหมายเหมาะสมหรือไม่ เหมาะสมมากน้อยเพียงใดในสังคม ปริมาณความรู้นี้ขึ้นอยู่กับอายุการศึกษาและพัฒนาการทางสติปัญญาของคนด้วย

^{๑๕}สมภพ ชีวรัฐพัฒน์ , จริยธรรมกับชีวิต, (กรุงเทพมหานคร : นานาสั่งพิมพ์, ๒๕๓๕), หน้า ๑๒๐.

^{๑๖}ดวงเดือน พันธุมนาวิน, พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม ๒. จิตวิทยา จริยธรรมและจิตวิทยาภาษา, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๔), หน้า ๗๒.

๒. เจตคติเชิงจริยธรรม เป็นความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่างๆ ทั้งในด้านบวกและด้านลบ เช่น การรู้สึกเห็นด้วยหรือรู้สึกไม่เห็นด้วยต่อการหนีโรงเรียน

๓. การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลมาใช้เหตุผลในการเลือกที่จะทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวมานั้น จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจ หรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของบุคคล การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรม จะทำให้ทราบว่าบุคคลที่มีการกระทำเหมือนกันอาจมีเหตุผลเบื้องหลังการกระทำอยู่ในระดับที่แตกต่างกันได้

ศุมน อมรวิวัฒน์ ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของจริยธรรมที่มนุษย์ควรมีและประพฤติปฏิบัติว่า “มนุษย์ต้องมีชีวิตที่งามเป็นชีวิตที่สะอาด คือออกดี ทำดี มีชีวิตที่สงบคือมีสติยังคิดด้วยการเข้ารู้จักควบคุมกิริยา วาจา ฝีกสติ สำรวมตน ไตร่ตรองทุกเงื่อนไขของชีวิต สร้างตนให้เข้มแข็งพร้อมจะช่วยตนเอง ผู้อื่น เป็นผู้เสียสละและดำเนินชีวิตตามสายกลางตั้งมั่นในสัมมาทิฐิ คือ คิดชอบ ทำชอบ การดำเนินชีวิตจะมีแต่ความสงบสุข

จากคุณลักษณะทางจริยธรรมดังกล่าว สรุปได้ว่า คุณลักษณะทางจริยธรรมเป็นคุณลักษณะของความประพฤติที่มนุษย์ต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือตามหลักจริยธรรม ผู้ปฏิบัติตามจะดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข^{๑๕}

๒.๔ องค์ประกอบของจริยธรรม

กรมวิชาการ กล่าวว่า จริยธรรมของบุคคลประกอบด้วยสิ่งสำคัญ ๓ ประการคือ^{๑๖}

๑. ส่วนประกอบด้านความรู้ (Moral Reasoning) คือความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องดีงาม สามารถตัดสินใจแยกความถูกต้องออกจากความไม่ถูกต้องได้ด้วยการคิด

^{๑๕}ศุมน อมรวิวัฒน์, การพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์: ทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์, (นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๔๒), หน้า ๖๕.

^{๑๖}พระสุริยะ สิริโรจนงาม, “การนำหลักจริยธรรมไปใช้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ วัดศรีโสดา จังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๗), หน้า ๑๐-๑๑.

^{๑๗}ว่าที่ร้อยตรีคมกฤษ ใจคำปัน, “การสร้างแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐานสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๔), หน้า ๑๑-๑๒.

๒. ส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ความรู้สึก (Moral Attitude and Belief) คือความพึงพอใจ สรรพชา เลื่อมใส เกิดความนิยมยินดีที่จะรับนำจริยธรรมมาเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ

๓. ส่วนประกอบทางด้านพฤติกรรมแสดงออก (Moral Conduct) คือพฤติกรรม การกระทำที่บุคคลตัดสินใจจะกระทำถูกหรือผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ เชื่อว่าอิทธิพลส่วนหนึ่งของการกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมแบบใด จะขึ้นอยู่กับอิทธิพลของส่วนประกอบทั้ง ๒ ประการที่กล่าวข้างต้น และบางส่วนอาจขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่นๆ เช่น ลักษณะทางจิตวิทยาบางประการของบุคคลนั้นๆ หรือความรุนแรงของการบีบคั้นของสถานการณ์ที่รุมเร้าบุคคลนั้นอีกด้วย^{๒๐}

พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ฐมฺจินฺโต) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของจริยธรรมมี ๔ องค์ประกอบ โดยสรุป ดังนี้^{๒๑}

๑. ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ที่มีส่วนกำหนด โครงสร้างของจริยธรรมในการยึดถือกฎแห่งความดีว่าเป็นอย่างไร เช่น เชื่อว่ามนุษย์เต็มไปด้วยความเห็นแก่ตัว ระบบสังคมก็จะเป็นไปในลักษณะห้ามกันเองเปรียบซึ่งกันและกัน

๒. ความเชื่อเกี่ยวกับอุดมคติหรือความดีสูงสุด ซึ่งจะให้ความสมเหตุสมผลแก่ระบบจริยธรรม เช่น การทำจิตให้แจ่มใส ทำใจให้ผ่องแผ้ว หรือความเป็นพระพุทธเจ้าเป็นอุดมคติของบุคคลในสังคม

๓. ระเบียบปฏิบัติหรือแนวทางแห่งการดำเนินชีวิต ซึ่งจะชี้แนะว่า ควรทำอย่างไรที่จะทำให้ชีวิตสูงสุดหมายสูงสุดคือ ทางชี้แนะว่าการใดควรหรือไม่ควรกระทำเพื่อเป็นทางไปสู่ความดี

๔. เหตุจูงใจให้คนปฏิบัติดีและเลิกการปฏิบัติชอบ ทำให้คนดำเนินตามหลักจริยธรรมหรือ กฎศีลธรรม มี ๓ ประการ คือ

๑) ผลประโยชน์ส่วนตน อันเป็นเหตุจูงใจทำความดี มีจริยธรรม เช่น การไม่อยากถูกลงโทษหรือตำหนิจากบุคคลและสังคม หรือหวังผลตอบแทนทางดีสุดตน เช่น หวังสวรรค์ในภายภาคหน้า

^{๒๐}ว่าที่ร้อยตรีคมกฤษ ใจคำป็น, “การสร้างแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐานสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๔), หน้า ๑๑-๑๒.

^{๒๑}พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ฐมฺจินฺโต) , อ้างถึงในกระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, **กรอบความคิดเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๔), หน้า ๑๓.

๒) การปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัยหรือความศรัทธา ตามระเบียบปฏิบัติ ในหลักธรรมที่นับถือ เช่น พฤติกรรมที่ถูกฝึกปฏิบัติที่ดีมาแต่เด็กฯ

๓) ความเป็นผู้มีน้ำใจต่อผู้อื่น หรือ เป็นคนดีมีศีลธรรมเป็นเครื่องกำหนดหลักปฏิบัติในการดำรงชีวิตเป็นแนวทางให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบเรียบร้อย ประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

(๑) ระเบียบวินัย (Discipline) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง สังคมที่ขาด กฎเกณฑ์ทุกคนสามารถทำทุกอย่างได้ตามอำเภอใจย่อมเดือดร้อนระส่ำระสาย ขาดผู้นำผู้ตามขาด ระบบที่กระจัดกระจาย เป็นแบบแผนให้ยึดถือปฏิบัติการหย่อนระเบียบวินัยทำให้เกิดการละเมิด สิทธิและหน้าที่ตามบทบาทของแต่ละบุคคลชาติใดไร้ระเบียบวินัยย่อมยากที่จะพัฒนาไป ได้ทัดเทียมชาติอื่น จึงควรประพฤติตามจารีตประเพณีของสังคม

(๒) สังคม (Society) การรวมกลุ่มกันประกอบกิจกรรมอย่างมีระเบียบ แบบแผนก่อให้เกิดขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม มีวัฒนธรรมอันเป็นความมีระเบียบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นกลุ่มชนที่ขยายวงกว้างเรียกว่า สังคม

(๓) อิสระเสรี (Autonomy) ความมีสำนึกในมโนธรรมที่พัฒนาเป็นลำดับ ก่อให้เกิดความอิสระ สามารถดำรงชีวิตตามสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการศึกษาและประสบการณ์ในชีวิตมี ความสุข อยู่ในระเบียบวินัยและสังคมของตน เป็นค่านิยมสูงสุดที่คนได้รับการขัดเกลาแล้วสามารถ บำเพ็ญตนตามเสรีภาพเฉพาะตนได้อย่างอิสระ สามารถปกครองตนเองและชักนำตนเองให้อยู่ใน ทำนองคลองธรรม สามารถปกครองตนเองได้

สุพล วังสินธ์ ได้แบ่งองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาจริยธรรมเป็น ๓ ประเภท คือ^{๒๒}

๑. องค์ประกอบทางกายภาพ ได้แก่ การศึกษา อายุ และสภาพของบุคคล

๒. องค์ประกอบทางบุคลิกภาพ ได้แก่

๑) ลักษณะที่มุ่งอนาคต หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แม้จะเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ ก็ไม่ย่อท้อ มีความกระตือรือร้นที่จะฝ่าฟัน อุปสรรคทั้งหมด โดยมุ่งที่จะให้เกิดผลสำเร็จที่ดั่งตามความปรารถนาอนาคตเป็นหลัก

๒) เจตคติต่อกฎหมาย ความเป็นระเบียบและศีล ๕ หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อกฎหมาย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง และศีล ๕

^{๒๒} สุพล วังสินธ์, ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการใช้ครู, วิทยากรปีที่ ๕๗ ฉบับที่ ๕, (กันยายน ๒๕๔๑): ๘๔.

๓. องค์ประกอบทางสภาพแวดล้อม ได้แก่ ฐานะทางครอบครัว ผู้เลี้ยงดู และวิธีการอบรมผลของตัวแบบ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องหรือมีอิทธิพลต่อจริยธรรม สรุปได้ ดังนี้

๑. อายุและระดับการศึกษา

ผลการวิจัยส่วนใหญ่ในสังคมปัจจุบันยังไม่สามารถแยกตัวแปรที่เป็นอายุออกจากตัวแปรที่เป็นระดับการศึกษาของบุคคลได้ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยระดับการศึกษาต่ำ และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกับระดับการศึกษาสูงตามไปด้วย Kohlbeerg ได้ประมวลผลการวิจัยไว้ว่า ความรู้เชิงจริยธรรมนั้นส่วนใหญ่ไม่ทำให้เข้าใจพัฒนาการทางจริยธรรม ได้มากนัก เป็นแต่เพียงสะท้อนให้เห็นระดับสติปัญญา ภูมิหลังทางวัฒนธรรมและความต้องการการที่จะคนอื่นชื่นชมตนของผู้ถูกศึกษา เท่านั้น ส่วนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนั้น ไม่พบว่าคนที่มีอายุมากจะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการ โกง ขโมย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และการเห็นแก่ตัว ส่วนรวมแตกต่างจากคนที่มีอายุน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่บุคคลนั้นที่กำลังประสบอยู่มากกว่าจะขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัยเชิงจริยธรรมของบุคคลแต่เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ บุคคลอาจมีพฤติกรรมที่เหมือนกันแต่มีเหตุผลในการเลือกกระทำแตกต่างกัน ได้เสมอ

๒. เพศ

สิ่งที่กระตุ้นความสนใจ ในการเปรียบเทียบจริยธรรมของชายกับหญิง คือทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud ได้กล่าวว่า^{๒๗} ชายจะมีจริยธรรมสูงกว่าหญิง และทฤษฎีพัฒนาการของลักษณะที่ส่งเสริมจริยธรรมซึ่งให้ข้อทำนายที่ตรงกันข้ามกับทฤษฎีของ Freud ว่า เพศกับอายุร่วมกันจะช่วยให้เข้าใจพัฒนาการทางจริยธรรม ได้ละเอียดยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามการเปรียบเทียบความแตกต่างจริยธรรมระหว่างหญิงกับชายควรจะพิจารณาตัวแปรหรือลักษณะทางสังคมอื่นๆ ประกอบด้วย

๓. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ฐานะของครอบครัว พิจารณาได้จากรายได้รวมของสมาชิกในครอบครัวอาชีพของหัวหน้าครอบครัว ครอบครัวที่มีฐานะต่ำ คือ ครอบครัวที่มีอาชีพในการใช้กำลังกาย ส่วนผู้ที่มีฐานะปานกลาง เป็นผู้ที่มิอันจะกินทำงานประเภทที่ใช้ความชำนาญและความรู้ ส่วนผู้ที่มีฐานะสูง คือ มีรายได้ที่เหลือกิน เหลือใช้ เป็นเจ้าของที่ดินและเป็นผู้ควบคุมกิจการงานต่างๆ เยาวชนที่เกิดมาในครอบครัวที่มีฐานะต่างๆ กันนั้นจะมีวิถีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน อยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน

^{๒๗}สุชา จันทรเอม,จิตวิทยาทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๓๓), หน้า ๖๔.

กัน และได้ติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลที่มีคุณสมบัติที่ต่างกัน Kay ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งแก่ระดับเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวในอันที่จะช่วยเพิ่มหรือลดความเร็วของการพัฒนาทางจริยธรรมของเยาวชน นั่นคือ การยอมรับตนเอง การมีเอกลักษณ์ การเทียบเคียง การประสบความสำเร็จและสัมฤทธิ์ผลต่างๆ ซึ่งจะเป็นทางให้เกิดความรู้สึกลึกซึ้งพิศชอบชั่วดี ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ลักษณะเชิงจริยธรรมอื่นๆ ปรากฏขึ้นได้ในภายหลัง นอกจากนี้ นักทฤษฎีและผู้ค้นคว้าทางด้านจริยธรรมจะเชื่อว่าประสบการณ์ของเด็กที่มีมาจากครอบครัวระดับต่างๆ กันย่อมจะแตกต่างกันด้วย

ฤกษ์ชัย คุณูปการ ได้สรุปแนวความคิดของ Piaget and Kohlberg เกี่ยวกับการปลูกฝังจริยธรรมไว้ว่า^{๒๔} การที่เด็กจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงขึ้นได้นั้นองค์ประกอบที่จำเป็น คือสติปัญญาและความคิด เพราะสติปัญญาจะทำให้เด็กสามารถจดจำ วิเคราะห์และเข้าใจกฎเกณฑ์ ข้อบังคับหรือพฤติกรรมต่างๆ เกี่ยวกับจริยธรรมได้ เด็กอายุน้อย สติปัญญาและความสามารถในการคิดยังอยู่ในระดับต่ำ ความสามารถในการรับรู้จริยธรรมจึงค่อนข้างต่ำไปด้วย เมื่อเด็กเจริญเติบโตขึ้น สมองที่พัฒนาการสูงขึ้น ทำให้เด็กสามารถจดจำและเรียนรู้จริยธรรมในระดับที่สูงขึ้นหรือมีความซับซ้อนมากขึ้นได้

๒.๕ ทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรม

จริยธรรมมีพัฒนาการเป็นลำดับจากวัยทารกจนถึงตลอดชีวิต การพัฒนามีลักษณะทฤษฎีที่สำคัญแบ่งเป็น ๓ แนวทางใหญ่ คือ

ก. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory)

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) กล่าวถึง จริยธรรมกับมโนธรรมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มนุษย์อยู่ในสังคมกลุ่มใดก็จะเรียนรู้ความพิศชอบชั่วดี จากสิ่งแวดล้อมในสังคมนั้นจนมีลักษณะพิเศษของแต่ละสังคมที่เรียกว่า ลักษณะเป็นกฎเกณฑ์ให้ประพฤติปฏิบัติตามข้อกำหนดโดยอัตโนมัติ คนที่ทำความชั่วแล้วรู้สึกสำนึกเกิดหิริโอตตปัสายใจตนเอง ถือว่า ได้รับการลงโทษด้วยตนเอง เมื่อสำนึกแล้วพึงละเว้นไม่ปฏิบัติอีก โดยไม่ต้องมีสิ่งควบคุมจากภายนอก เป็นการสร้างมโนธรรมขึ้นมาโดยไม่จำเป็นต้องสนใจองค์ประกอบของลำดับขั้นพัฒนาการทางจริยธรรม

^{๒๔} ฤกษ์ชัย คุณูปการ, อังโน ปิยะวรรณ อุปละ, “ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร”, หน้า ๑๕-๑๘.

Freud ได้อธิบายการเกิด พฤติกรรมต่างๆ ว่าเนื่องมาจากปัจจัยหลักคั่นจากจิตได้สำนึก ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๓ ส่วน คือ^{๒๕}

๑. อิด (Id) เป็นพลังงานติดตัวมนุษย์มาแต่เกิด หมายรวมถึง สัญชาตญาณด้วยแรงขับภายในซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้มีการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ตามความต้องการ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ควรหรือไม่ควรแต่อย่างใด ที่เรียกกันว่า พลังแสวงหาความสุข เมื่อต้องการอย่างไร ก็จะพยายามหาทางตอบสนองความต้องการทางกายของตนอย่างนั้นๆ จนได้ อาจจะเรียกว่าสันดานดิบของมนุษย์ ก็ได้

๒. อีโก้ (Ego) เป็นพลังงานแห่งความรู้และเข้าใจ การรับรู้ข้อเท็จจริง การใช้เหตุผล การดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย เป็นส่วนหนึ่งของการแสวงหาวิธีการเพื่อตอบสนองพลังอิด (Id) เช่น เมื่อหิวพลังอิดก็จะใช้เหตุผลตรรกะตรงว่าจะบำบัดความหิวนั้นด้วยวิธีการใดตามสภาพแวดล้อม เช่น หาอาหารจากตู้กับข้าวในครัวไปรับประทาน อาหารนอกบ้าน หรือติงชิงวิ่งราวเขามากิน พลังอีโก้นี้เป็นพลังจิตใจมิให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับกฎเกณฑ์

๓. ซูเปอร์อีโก้ (Super Ego) เป็นส่วนหนึ่งของจิตที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางด้านคุณธรรม และคอยกระตุ้นให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมตามสถานภาพของสังคม โดยซูเปอร์อีโก้กระตุ้นให้คิดละทิ้งความไม่ถูกไม่ควร และสนับสนุนอีโก้ให้เปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ถูกที่ควร มีลักษณะเป็นค่านิยมต่างๆ ซูเปอร์อีโก้เป็นพลังที่ หักห้ามความรุนแรงของพลังอิด โดยเฉพาะพลังจากสัญชาตญาณทางเพศและความก้าวร้าวรุนแรงทั้งหลาย

การทำงานร่วมกันของพลังทั้ง ๓ ลักษณะบุคลิกภาพของมนุษย์เกิดจากการทำงานร่วมกันของพลังทั้ง ๓ นี้ พลังใดมีอิทธิพลพลังอื่น ย่อมมีตัวชี้ลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลนั้น เช่น ถ้าพลังอิดมีอำนาจสูงก็มีบุคลิกภาพเป็นเด็กไม่รู้จักโต เอาแต่ใจตนเอง ถ้าพลังอีโก้มีพลังอำนาจสูง ก็จะเป็นคนมีเหตุผล เป็นนักปฏิบัติที่ดี ถ้าพลังซูเปอร์อีโก้มีอำนาจสูงก็เป็นนักอุดมการณ์ นักทฤษฎี นักพัฒนาสังคม

ข. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) อธิบายการเกิดของจริยธรรมว่าเป็นกระบวนการสังคมประภิด (Socialization) โดยการซึมซับกฎเกณฑ์ต่างๆ จากสังคมที่เดิมโตมา รับเอาหลักการเรียนรู้เชื่อมโยงกับหลักการเสริมแรง และการทดแทนสิ่งเร้า (Stimulus Substitution) รับแนวคิดของทฤษฎีจิตวิเคราะห์เป็นรูปแบบ โดยยึดถือว่าการเรียนรู้ คือ การสังเกตเลียนแบบจากผู้อื่นใกล้ชิดเพื่อแรงจูงใจ คือ เป็นที่รักที่ขอมรับในกลุ่มพวกเดียวกับกลุ่มต้นแบบเพื่อเป็นพวกเดียวกัน

^{๒๕} สุชา จันท์ธอม, จิตวิทยาทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ ๖, หน้า ๘๕.

Bandura ได้อธิบายทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมว่าพฤติกรรมทุกอย่างนอกเหนือจาก ภิรยาสะท้อนเบื้องต้นเป็นผลมาจากการเรียนรู้ทั้งสิ้น โดยการที่มนุษย์เรียนรู้ผลที่เกิดตามมา (Response Consequence) เป็นการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ คือ เรียนรู้ว่าจะเมื่อเหตุการณ์ หนึ่งเกิดขึ้นเหตุการณ์จะเกิดตามมาหรือเมื่อกระทำพฤติกรรมใดแล้ว ผลกรรมที่จะเกิดตามมาเป็น เช่นไร การที่จะเรียนรู้ความสัมพันธ์เหล่านี้ได้ก็โดยการเรียนจากประสบการณ์ตรง (Direct Experience) และเรียนรู้จากการสังเกต (Observation Learning) การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เช่น การประสบเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง การได้รับผลที่เกิดจากการกระทำต่างๆ ด้วยตนเอง นั้น มีข้อจำกัดมาก เนื่องจากสิ่งที่เราเรียนรู้มีมากเกินไปกว่าที่เวลาและ โอกาสของผู้เรียนรู้จะอำนวยและ ผลของการกระทำบางอย่างที่เป็นอันตรายถ้าจะต้องเรียนรู้เอง ดังนั้น การเรียนรู้จากสังคมที่เบนดูรา เน้น คือ การเรียนรู้จากแบบอย่าง (Learning Through Modeling) โดยกระบวนการสังเกต (Process of Observation Learning) ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมและผลกรรมที่ตามมาจากการกระทำของคน อื่น การได้ยินได้ฟังคำบอกเล่า การได้อ่านข่าวสาร ยันท์ทิกของผู้อื่น ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม และ จะเป็นข้อมูลที่บุคคลนำมาพิจารณาสำหรับการกระทำพฤติกรรมใหม่ในโอกาสต่อไป การเรียนรู้ จากการศึกษาแบบอย่างมีกระบวนการที่เกี่ยวข้อง ๔ กระบวนการ คือ^{๒๖}

๑. กระบวนการใส่ใจ (Attention Process) การเรียนรู้จากตัวอย่างอาจจะไม่เกิดขึ้น ถ้าผู้สังเกตไม่ใส่ใจรับรู้พฤติกรรมที่ตัวแบบแสดง การเรียนรู้จะเกิดขึ้นมาเพียงใด ยังขึ้นอยู่กับ ความยากง่ายของพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้สังเกตด้วย

๒. กระบวนการจดจำ (Retention Process) การจดจำเป็นกระบวนการที่สำคัญที่ มนุษย์จะสามารถเก็บสะสมประสบการณ์ต่างๆ ไว้ได้การจดจำนี้ อาจจำในรูปมโนภาพ (Imaginal) หรือภาษา (Verbal)

๓. กระบวนการกระทำทางกาย (Motor Reproduction Process) เมื่อมนุษย์มีข้อมูลที่ เป็นสัญลักษณ์อยู่ในความจำแล้ว มนุษย์จะแปลงสัญลักษณ์ให้เป็นพฤติกรรมที่เหมาะสม

๔. กระบวนการจูงใจ (Motivation Process) มนุษย์จะไม่แสดงพฤติกรรม เลียนแบบไปทุกอย่าง แม้ว่าเขาจะได้เรียนรู้แล้วก็ตาม มนุษย์จะเลียนแบบเฉพาะพฤติกรรมที่เขา สนใจหรือเห็นคุณค่ามากกว่าพฤติกรรมของตัวแบบที่ไม่ได้รับผลบวกหรือถูกลงโทษดังนั้นในการ ใ้รางวัลหรือการเสริมแรงทางบวกเพื่อกระตุ้นให้มิผู้สังเกตแสดงพฤติกรรมเลียนแบบ

^{๒๖} <http://watcharaphonchai.blogspot.com/2007/08/bandura.html>, (๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐).

ค. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive Theory)

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive Theory) จริยธรรมเกิดจากแรงจูงใจในการปฏิบัติตนสัมพันธ์กับสังคมการพัฒนาจริยธรรมจึงต้องมีการพิจารณาเหตุผลเชิงจริยธรรมตามระดับสติปัญญาของแต่ละบุคคล ซึ่งมีวุฒิภาวะสูงขึ้นการเรียนรู้จริยธรรมก็พัฒนาขึ้นตามลำดับ

๑. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ (Piaget) ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ (Piaget) ได้ค้นพบในเรื่องพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ว่า ขึ้นอยู่กับความฉลาดในการรับรู้กฎเกณฑ์และลักษณะต่างๆ ซึ่งพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลนั่นเอง ซึ่ง Piaget ได้แบ่งพัฒนาการทางสติปัญญาไว้ ๔ ขั้น คือ^{๒๗}

๑) ขั้นรับรู้จากประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensorimotor Operation) เป็นระยะตั้งแต่แรกเกิดถึง ๒ ปีเด็กจะรับรู้ทางประสาทสัมผัสอย่างง่ายๆ ทำให้เกิดการพัฒนาการทางสติปัญญาและความนึกคิด เด็กจะมีโครงสร้างทางความคิดจากสิ่งที่พบเห็นและจริงสิ่งที่สัมผัส

๒) ขั้นความคิดก่อนปฏิบัติการ (Pre - Operational Thinking) ช่วงอายุ ๒-๗ ปี เด็กเริ่มใช้ภาพแทนวัตถุและเหตุการณ์ สามารถเลียนแบบคนอื่นได้และพัฒนาอย่างรวดเร็ว สามารถใช้ภาษาติดต่อทางสังคมได้อย่างกว้างขวาง และเริ่มพัฒนาความคิดเชิงตรรกศาสตร์ ความคิดส่วนใหญ่ต้องเกิดจากการรับรู้ทางประสาทสัมผัส

๓) ขั้นตอนปฏิบัติการด้วยนามธรรม (Concrete Operational Thinking) ช่วงอายุ ๗ - ๑๑ ปีเด็กจะมีความคิดเชิงตรรกศาสตร์ในสิ่งที่มองเห็นและจับต้องได้ และค้นหาความจริงเกี่ยวกับวัตถุและสิ่งแวดล้อมมาเป็นแบบแผน

๔) ขั้นปฏิบัติการด้วยนามธรรม (Formal Propositional Think or Formal Operationl Thinking) ช่วงอายุ ๑๑- ๑๕ ปี พัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดของเด็กเป็นขั้นสูงสุดสามารถคิดหาเหตุผลนอกเหนือข้อมูลที่มีอยู่ได้ สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่ง Piaget พบว่า การตัดสินใจทางจริยธรรมมีส่วนสัมพันธ์กับหลักการทางสติปัญญาด้วยและการพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น ๓ ระดับคือ

- ขั้นก่อนจริยธรรม อายุแรกคิดถึง ๓ ปีเป็นขั้นที่ยึดถือตนเองเป็นส่วนใหญ่ เอาแต่ใจตนเอง ไม่เข้าใจ และไม่รับรู้สภาพแวดล้อมและกฎเกณฑ์ใดๆ ทั้งสิ้น การประพฤติปฏิบัติกระทำอย่างอิสระ เพื่อสนองความต้องการทางร่างกายของตน

^{๒๗} Kohlberg, อังโน แพร์กัทธ ฆอดแก้ว. งานวิจัยเรื่องพฤติกรรมทางจริยธรรมกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสยาม, ๒๕๕๑), หน้า ๘๘.

- **ขั้นยึดคำสั่งหรือความจริงที่เห็นได้ชัด** ช่วงอายุ ๔ – ๑๑ ปี เริ่มพัฒนาจริยธรรมสามารถเข้าใจบทบาทของตนเอง ประพฤติโดยยึดคำสั่งเป็นเกณฑ์ เป็นระยะว่านอนสอนง่าย เชื่อฟังอยู่ในโอวาท ไม่เข้าใจเหตุผลในทางนามธรรม ยึดปริมาณทางกายภาพที่เห็นได้ชัด เช่น ขนาดของความเสียหายที่เกิดจากการกระทำ เป็นระยะที่สามารถปลุกฝังจริยธรรมได้ง่าย

- **ขั้นยึดหลักการแห่งตน** เริ่มอายุ ๑๒ ปีขึ้นไป การพัฒนาพฤติกรรมในวัยนี้เป็นระยะค่อนข้างยาก เพราะเด็กจะใช้สติปัญญาหาเหตุผล เป็นระยะแสวงหาค่านิยมของตนเองเพื่อนำไปสู่ การดำเนินชีวิตเมื่อเป็นผู้ใหญ่ เด็กจะใช้สติปัญญาในการตัดสินใจจริยธรรมต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ

๒. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg ซึ่งได้ทำการศึกษาค้นคว้าโดยอาศัยแนวทางของ Piaget เป็นพื้นฐาน Kohlberg เชื่อว่าพัฒนาการทางการให้ทางเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นไปตามลำดับขั้นบุคคลจะพัฒนาข้ามขั้นไปได้เพราะการใช้เหตุผลในระดับที่สูงขึ้นไปจะเกิดขึ้นได้ด้วยการมีความสามารถในการใช้เหตุผลในขั้นต้นอยู่ก่อนแล้ว และต่อมาบุคคลจะได้รับประสบการณ์ต่างๆ ขึ้นสูงต่อไปมีมากขึ้นตามลำดับ ส่วนเหตุผลในขั้นต่ำกว่าก็จะถูกใช้น้อยลงจนถูกละทิ้งไปในที่สุด Kohlberg ได้แบ่งพัฒนาการออกเป็น ๓ ระดับ แต่ละระดับแบ่งออกเป็น ๒ ขั้น คือ

๑) ระดับก่อนกฎเกณฑ์เป็นพัฒนาการของเด็กอายุ ๒-๑๐ ปีเด็กจะใช้การลงโทษและรางวัลเป็นการตัดสินใจความถูกต้องความผิดเป็นวัยที่เชื่อถือผู้ใหญ่ ความสนใจจะอยู่ที่ตนเองไม่เข้าใจระเบียบแบบแผนหรือกฎเกณฑ์ทางสังคม พัฒนาการของเด็กวัยนี้มี ๒ ขั้น คือ

- **ขั้นที่ ๑** เป็นขั้นการใช้การลงโทษเป็นเหตุผลของการตัดสินใจเป็นวัยที่มีอายุระหว่าง ๒-๗ ปีเป็นขั้นหลบหลีกการถูกลงโทษเด็กจะทำตามกฎเกณฑ์หรือคำสั่งของผู้ใหญ่เพราะกลัวการลงโทษ

- **ขั้นที่ ๒** เป็นขั้นในการตอบสนองความต้องการของตนเป็นเหตุผลในการตัดสินใจ เป็นวัยที่มีอายุ ๗-๑๐ ปีเป็นขั้นแสวงหารางวัล เด็กจะทำได้ตามคำสั่ง กฎ ระเบียบต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการ รางวัลเป็นสิ่งตอบแทนมาตัดสินใจในการประพฤติปฏิบัติ

๒) ระดับตามกฎเกณฑ์ เป็นพัฒนาการของเด็กอายุ ๑๐-๑๖ ปี พัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้จะยึดถือกฎเกณฑ์ของสังคมหรือกลุ่ม ไม่อยากทำความผิดเพราะต้องการให้กลุ่มหรือสังคมยอมรับตน หรือให้ตนเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม เป็นวัยที่ยึดถือบุคคลที่ตนรักเป็นแบบฉบับหรือระเบียบของกลุ่มเป็นเกณฑ์ แบ่งเป็น ๒ ขั้น ต่อเนื่องจาก ๒ ขั้นแรก คือ

- ขั้นที่ ๓ ขั้นให้การยอมรับของสังคมเป็นเหตุผลของการตัดสินใจช่วงอายุ ๑๐-๑๓ ปี ขั้นนี้เด็กจะทำตามความเห็นของกลุ่ม ทำตามกฎเกณฑ์หรือแบบฉบับของสังคม เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มหรือสังคม ทำตามผู้อื่นที่เห็นชอบ

- ขั้นที่ ๔ ขั้นใช้ระเบียบแบบแผนหรือกฎเกณฑ์ของสังคมเป็นเหตุผลในการตัดสินใจ ช่วงอายุ ๑๓-๑๖ ปี ทำหน้าที่ของสังคม เด็กจะใช้กฎเกณฑ์ระเบียบแบบแผนของสังคมมาเป็นเกณฑ์ ในการดำเนินชีวิต และจะปฏิบัติหน้าที่ตามค่านิยมและกฎเกณฑ์กลุ่มหรือสังคม เพื่อความเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือสังคม เป็นวัยที่ทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ของกลุ่ม

๓) ระดับเหนือกฎเกณฑ์ ช่วงอายุ ๑๖ ปีขึ้นไป ระดับนี้จะเข้าใจค่านิยมคุณค่าทางจริยธรรมและกฎเกณฑ์ที่นำมาใช้ในสังคมในสภาพการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ไม่ยึดตัวบุคคลหรือค่านิยมเฉพาะกลุ่ม เป็นจริยธรรมที่แยกออกจากกฎเกณฑ์ตายตัว และการคาดหวังของคนอื่น แต่ใช้ความคิดตรรกะตรงซังใจเป็นแนวทางเลือกประพฤติปฏิบัติแบ่งออกเป็น ๒ ขั้นตอน ต่อเนื่องจาก ๔ ขั้นตามลำดับ

- ขั้นที่ ๕ ขั้นใช้สัญญาทางสังคมเป็นเหตุผลในการตัดสินใจกระทำโดยมีเหตุผลนำค่านิยมของสังคม สภาพการณ์สิทธิหน้าที่ ตลอดจนกฎเกณฑ์ที่เป็นเหตุผลที่คนส่วนใหญ่ยอมรับมาเป็นเหตุผลในการตัดสินใจกระทำโดยไม่ขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของคนส่วนใหญ่ เพราะเห็นความสำคัญของคนหมู่มาก สามารถบังคับใจตนเองได้ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกระทำจะคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นเป็นช่วงอายุ ๑๖ ปีขึ้นไป

- ขั้นที่ ๖ ขั้นที่ใช้จริยธรรมเป็นเหตุผลในการตัดสินใจ เป็นระดับพัฒนาการที่เห็นในผู้ใหญ่ที่มีความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวาง มีวัฒนธรรมดีงาม มีความเจริญสติปัญญา ขั้นนี้เป็นขั้นสูงสุดของเหตุผลเชิงจริยธรรม คำนึงถึงความถูกต้องเป็นเกณฑ์การตัดสินใจ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสงบสุขของส่วนรวม เป็นขั้นที่บุคคลมีความละเอียดต่อการทำความเข้าใจ ไม่ทำผิดทั้งในที่ลับและที่แจ้ง เป็นขั้นที่ยอมรับคุณค่าของมนุษย์^{๒๔}

จริยธรรมตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมเป็นแนวทางในการปลูกฝังหรือส่งเสริมให้เกิดขึ้น ทั้งระดับเยาวชนและประชาชนในประเทศ เป็นจริยธรรมที่หากบุคคลมีอยู่ในตนเองแล้วสังคมจะเกิดความสงบสุขโดยส่วนรวม ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมที่ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเป็นจริยธรรมตามเกณฑ์มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ ๑ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม

^{๒๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๘-๒๕.

ที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูทศเวที ความเมตตากรุณา ความประหยัด และการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

ก. ความมีวินัย

พนัส หันนาคินทร์ กล่าวว่า^{๒๕} วินัย หมายถึง การปฏิบัติตามคำสั่งหรือระเบียบข้อบังคับ ที่ใช้ควบคุมความประพฤติของนักเรียนให้อยู่ในระเบียบ

ชม ภูมิภาค กล่าวว่า^{๒๖} วินัยเป็นความสามารถในการบังคับตนเองให้ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์นั้นๆ เห็นว่า การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และระเบียบต่างๆ นั้น มีประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคมโดยส่วนรวมไม่ใช่ปฏิบัติตามระเบียบและกฎเกณฑ์ เพราะกลัวถูกลงโทษ กลัวถูกตำหนิติเตียน กลัวถูกคนมอง แต่สิ่งที่บังคับให้ทำตามกฎเกณฑ์ และระเบียบ คือ จิตใจของผู้กระทำเองไม่ว่าจะอยู่ต่อหน้าหรือลับหลังผู้อื่น ซึ่งเรียกว่า เป็นวินัยในตนเอง

ปัญญา สด กล่าวว่า^{๒๗} วินัย หมายถึง การที่นักเรียนปฏิบัติด้วยความเรียบร้อยอยู่ในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและข้อปฏิบัติที่โรงเรียน ได้บัญญัติขึ้นใช้ในโรงเรียน

พระสมชาย ฐานวุฑฺโฒ ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า วินัย หมายถึง ระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับสำหรับควบคุมประพฤติทางกายของคนในสังคมให้เรียบร้อยดีงาม เป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกัน จะได้อยู่ร่วมกัน ด้วยความสุขสบายไม่กระทบกระทั่งซึ่งกันและกัน ให้ห่างไกลจากความซั่งซ้งทั้งหลาย

จากความหมายที่รวบรวมไว้ข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปความหมายของวินัยว่า^{๒๘} วินัย หมายถึง การปฏิบัติตน ให้ถูกต้องตามวิธีการ กฎ ระเบียบหรือข้อบังคับของตนเองและสังคม

^{๒๕}พนัส หันนาคินทร์, **หลักการบริหารโรงเรียน**, (กรุงเทพมหานคร:วัฒนาพานิช, ๒๕๔๐), หน้า ๕๖.

^{๒๖}ชม ภูมิภาค, **การสอนจริยศึกษาในชั้นประถมศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย, ๒๕๒๕), หน้า ๕๖.

^{๒๗}ปัญญา สดอ้างใน ชม ภูมิภาค,**การสอนจริยศึกษาในชั้นประถมศึกษา**. หน้า ๑๔.

^{๒๘}ราชบัณฑิตยสถาน,**พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๔๒**, (กรุงเทพมหานคร : ศิริวัฒอินเตอร์พรีนท์, ๒๕๔๖), หน้า ๕๘.

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ ได้แบ่งประเภทและพฤติกรรมของความมีระเบียบวินัยเป็น ๒ ประเภท ได้แก่^{๓๓}

๑. การรักษาระเบียบภายนอก

๑) การรักษาระเบียบวินัยในการบริโภค ได้แก่ การรับประทานอาหาร ให้ถูกหลักอนามัยและสุขวิทยา มีมารยาทเรียบร้อยในการรับประทานอาหาร เช่น ไม่รับประทานอาหารในที่ที่ไม่สมควร ไม่รับประทานอาหารมูมมาม

๒) การรักษาระเบียบวินัยในการอุปโภค ได้แก่ การรักษาร่างกาย เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย และเครื่องใช้ให้สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย

๓) การรักษาระเบียบวินัยต่อสถานที่ ได้แก่ การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยทั้งในสำนักงาน สถานที่ราชการและสาธารณสถานต่างๆ เช่น ถนน แม่น้ำ รถโดยสาร สวนสาธารณะ และประพฤติปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของสถานที่นั้นๆ

๔) การรักษาระเบียบวินัยในการปกครอง ได้แก่ การสร้างวินัยเพื่อถือหลักปฏิบัติ และมีการปกครองดี มีจรรยา มีวินัยเอาใจใส่กวดขัน ปรับปรุงระเบียบให้มีมาตรฐานควรแก่ความนิยมนับถือ และถือปฏิบัติให้เป็นแบบอย่าง

๒. การรักษาระเบียบวินัยภายใน ได้แก่ การแต่งและควบคุม ท่วงที กิริยา วาจา และใจ ให้หมดจดงดงามด้วยการเว้นความชั่ว ประพฤติชอบทั้งต่อหน้าและลับหลัง ได้แก่ ระเบียบท่วงที ระเบียบกิริยา ระเบียบวาจา และระเบียบใจ

คุณลักษณะของความมีวินัยตามเกณฑ์การพิจารณาในแต่ละมาตรฐาน (สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, ม.ป.ป.)

๑) การมาโรงเรียนทันเวลา

๒) การปฏิบัติตามระเบียบของสถานศึกษา โดยเฉพาะการเข้าแถว เคารพธงชาติ และปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ

๓) การแต่งกายเรียบร้อยในสถานการณต่างๆ

๔) การเดินผ่านครูและผู้ให้อย่างสุภาพเรียบร้อย

๕) การมีสัมมาคารวะ

๖) การมีมารยาทในการรับประทานอาหาร

^{๓๓}กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ ,การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๕), หน้า ๕๗.

จากลักษณะพฤติกรรมที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปพฤติกรรมความมีระเบียบวินัย หมายถึง การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่โรงเรียนหรือสังคมกำหนดขึ้นให้นักเรียนหรือนักบวชได้ปฏิบัติ มีมารยาทในการรับประทานอาหาร รักษาร่างกาย และดูแลเครื่องใช้ให้มีระเบียบเรียบร้อย

ข. ความรับผิดชอบ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน กล่าวว่า^{๓๔} ความรับผิดชอบเป็นลักษณะของความเป็นพลเมืองดี ที่สำคัญเป็นลักษณะที่จะช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปอย่างราบรื่น สงบสุข และยังเป็นคุณธรรมที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ ให้ความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่า^{๓๕} ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน ด้วยความพากเพียร และความละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

ประภาศรี สีหอำไพ ให้ความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่า^{๓๖} ความรับผิดชอบ หมายถึง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน ด้วยความเพียร ความละเอียด รอบคอบ ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ผลบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

พจนานุกรมฉบับพระราชบัณฑิตยสถาน สรุปความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง ยอมรับผลทั้งที่ดีและไม่ดีในกิจการที่ตนได้ทำลงไป หรือที่อยู่ในความดูแลของตน

จากความหมายที่ได้มาจากแหล่งต่างๆ ผู้วิจัยจึงสรุปความหมายของ ความรับผิดชอบ ว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การเอาใจใส่ในการงาน ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ยอมรับผลการกระทำ และพยายามปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น

^{๓๔} ดวงเดือน พันธุมนาวิน , จิตวิทยาการปลูกฝังวินัยแห่งตน, หน้า๑๘.

^{๓๕} กระทรวงศึกษาธิการ,กรมวิชาการ ,การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา, หน้า ๖๕.

^{๓๖} ประภาศรี สีหอำไพ. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยม. (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, หน้า ๕๖.

กระทรวงศึกษาธิการ,กรมวิชาการ ได้แบ่งพฤติกรรมของความรับผิดชอบ ดังนี้^{๓๖}

๑. เอาใจใส่ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อผลของงานนั้นๆ
๒. ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตน
๓. เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์และมีวินัยในตนเอง
๔. มีอารมณ์หนักแน่น เมื่อเผชิญกับอุปสรรค
๕. รู้จักหน้าที่และกระทำตามหน้าที่เป็นอย่างดี
๖. มีความเพียรพยายาม
๗. มีความละเอียดรอบคอบ
๘. ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่
๙. ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งตนเองและสังคม
๑๐. ตรงต่อเวลา
๑๑. ยอมรับผลของการกระทำของตนเอง

คุณลักษณะมีความรับผิดชอบตามเกณฑ์การพิจารณาในแต่ละมาตรฐาน (สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ม.ป.ป.)

๑. การมาโรงเรียนทันเวลา
๒. การปฏิบัติตามระเบียบของสถานศึกษาโดยเฉพาะการเข้าแถว เคารพธงชาติ และปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ

๓. สนใจกิจกรรมการเรียนและรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย
๔. การแต่งกายเรียบร้อยในสถานการณ์ต่างๆ
๕. การเดินผ่านครูและผู้ใหญ่ออย่างสุภาพเรียบร้อย
๖. การมีสัมมาคารวะ
๗. การมีมารยาทในการรับประทานอาหาร

จากลักษณะพฤติกรรมที่กล่าวข้างต้น พอสรุปพฤติกรรมความรับผิดชอบ หมายถึง ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถด้วยความตั้งใจและเต็มใจ ติดตามผลงานที่ได้กระทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำลงไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย และตรงต่อเวลา

---

^{๓๖} กระทรวงศึกษาธิการ,กรมวิชาการ, กรอบความคิดเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย, หน้า ๖๕.

ค. ความซื่อสัตย์สุจริต

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ไว้ว่าความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสม และตรงต่อความเป็นจริง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น ความซื่อสัตย์สามารถแยกเป็น^{๓๘}

๑. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ มีความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี มีความละเอียด และเกรงกลัวต่อการทำความผิด

๒. ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่การงาน

๓. ความซื่อสัตย์ต่อบุคคล คือ มีความซื่อตรงต่อผู้อื่น ต่อมิตร ต่อหน้าที่ การงาน ต่อผู้มีพระคุณ

๔. ความซื่อสัตย์ต่อคณะ สังคม และประเทศชาติ

ชม ภูมิภาค กล่าวไว้ว่า^{๓๙} ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นคุณธรรมที่แสดงออกมาด้วยการประพฤติปฏิบัติ ตรงไปตรงมา ตามความเป็นจริง ตามความถูกต้อง ตามพันธกรณี ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม คดโกง เป็นการปฏิบัติด้วยความเต็มใจ ด้วยใจของตนเองมิใช่เพราะเกรงกลัวต่ออำนาจภายนอก แต่เป็นอำนาจภายในหรือใจของตนเองบังคับพฤติกรรมของตนเอง

รุจิร ภู่อาระ, เอกรินทร์ สีมหาศาล, สุเมธ แก้วแพร และฉลอง จันทมาลา ให้ความหมายของความซื่อสัตย์สุจริตว่า^{๔๐} หมายถึง การกระทำที่ยึดหลักแห่งความยุติธรรมไม่เอาเปรียบผู้อื่น มีความจริงใจ ในการปฏิบัติตนทั้งทางกาย วาจา และใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ซึ่งคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตจะทำให้เกิดความมั่นใจในตนเองและเป็นที่รักใคร่ ไว้วางใจของคนอื่น

ประกาศรี สีอำไพ ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ไว้ว่า^{๔๑} ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น ไม่ทำให้ผู้เดือดร้อน ยึดหลักแห่งความยุติธรรม ซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่น รวมไปถึงสังคม ประเทศชาติ หน้าที่การงาน คำมั่นสัญญา แบบแผน กฎหมายที่ถูกต้องดีงาม ประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสม และตรงต่อความเป็นจริง

^{๓๘} กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ ,การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา, หน้า ๑๔๗.

^{๓๙} ชม ภูมิภาค, การสอนจริยศึกษาในชั้นประถมศึกษา, หน้า ๔๗.

^{๔๐} รุจิร ภู่อาระ,แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนากระบวนการสร้างเสริมลักษณะนิสัย, (พิมพ์ครั้งที่ ๕), (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๔๑), หน้า ๘๕.

^{๔๑} ประกาศรี สีอำไพ, วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยม, หน้า ๑๐๕..

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน สรุปลความหมายของความซื่อสัตย์ไว้ว่า^{๔๒} ความซื่อสัตย์ หมายถึง ประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดทรยศ ไม่คิดโกงและไม่หลอกลวง

จากความหมายที่รวบรวมไว้ข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปความหมาย ของความซื่อสัตย์สุจริตว่า ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาทั้งทางกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ ได้แบ่งขอบข่ายและพฤติกรรมความซื่อสัตย์ดังนี้^{๔๓}

๑. ซื่อสัตย์ต่อตนเอง
  - ๑) ไม่สับปลับกลับกรอก
  - ๒) ไม่คล้อยตามพวกที่ลากหรือชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย
  - ๓) มั่นคงต่อการกระทำดีของตน
  - ๔) ไม่คดโกง ความตั้งใจจริง
  - ๕) ประพฤติตรงพูดและคิด
๒. ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่การงาน
  - ๑) ไม่เอาเวลาทำงานในหน้าที่ไปใช้ทำประโยชน์ส่วนตัว
  - ๒) ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ทำประโยชน์ส่วนตัว
๓. ความซื่อสัตย์ต่อบุคคล
  - ๑) ประพฤติตรงไปตรงมาไม่คิดคดต่อผู้อื่น
  - ๒) ไม่ชักชวนไปในทางที่เสื่อมเสีย
  - ๓) ไม่สอพลอเพื่อหาประโยชน์ส่วนตน
  - ๔) เตือนสติและแนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์
  - ๕) ยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ไม่คิดริษยาหรือกั่นแกล้ง
๔. ซื่อสัตย์ต่อคณะ สังคม และประเทศชาติ
  - ๑) ร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ
  - ๒) ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน หรือเอาดีเข้าตน

^{๔๒}ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒. หน้า ๓๔๕.

^{๔๓}กระทรวงศึกษาธิการ,กรมวิชาการ ,การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา, หน้า ๗๗.

๓) ไม่รวมมือกันทำงานใดๆ ที่ผิดกฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับของสังคม และหมู่คณะ

รุจิร ภูสาระ และคณะ กล่าวว่า พฤติกรรมหรือวิธีปฏิบัติตนที่บ่งชี้ของคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มี ดังนี้^{๔๔}

๑. เมื่อพูดอะไรไว้ ต้องปฏิบัติตามคำพูดโดยไม่เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างอื่น การกระทำต่างๆ ควรให้ตรงกับความต้องการของตน ไม่ควรเสแสร้งแกล้งทำ
  ๒. พูดแต่เรื่องที่เป็นจริงด้วยเจตนาบริสุทธิ์
  ๓. ไม่พูดคำหยาบหรือคำส่อเสียดเขยยันจนทำให้ผู้ฟังไม่พอใจ ควรใช้คำพูดสุภาพ อ่อนหวาน พูดถูกกาลเทศะพูดด้วยความหวังดี
  ๔. ไม่โลภเอาของคนอื่นหรืออยากได้ของคนอื่น
  ๕. มีความรับผิดชอบและสำนึกในหน้าที่ของตน ไม่ทุจริตต่อหน้าที่
- คุณลักษณะของความซื่อสัตย์สุจริตตามเกณฑ์การพิจารณาในแต่ละมาตรฐาน (สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, ม.ป.ป.)

๑. ปฏิบัติตามระเบียบการสอน และไม่ลอกการบ้าน
๒. ไม่ลักขโมยของคนอื่น
๓. ไม่พูดโกหกไม่พูดหยาบคาย

จากลักษณะพฤติที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปประพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การพูดหรือปฏิบัติตนตรงต่อความจริงที่เกิดขึ้น ไม่คดโกง รักษาคำพูด พูดแต่ความจริง ไม่หาประโยชน์ในทางมิชอบ

ฅ. ความกตัญญูกตเวที

ชม ภูมิภาค ได้ความหมายว่า^{๔๕} กตัญญู แปลว่า รู้คุณคน หมายความว่า ใครทำอะไรให้ก็ไม่ลืม ระลึกถึงบุญคุณได้อยู่เสมอ กตเวที หมายความว่า แทนคุณคน หมายความว่า ตอบแทนบุญคุณท่าน หรือสนองคุณท่าน รวมความว่า กตัญญูกตเวทีหมายความว่า ผู้อุปการคุณที่ท่านทำแล้วและตอบแทน คนดีต้องมีคุณธรรมข้อนี้เป็นเครื่องหมายถ้าไม่มีคุณธรรมข้อนี้เป็นเครื่องหมายก็ยังไม่รู้ไม่ได้ว่าเป็นคนดี

^{๔๔}รุจิร ภูสาระ, แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนากระบวนการสร้างเสริมลักษณะนิสัย, (พิมพ์ครั้งที่ ๕), หน้า ๘๕.

^{๔๕}ชม ภูมิภาค, การสอนจริยศึกษาในชั้นประถมศึกษา, หน้า ๕๖.

พระเทพเวที ได้ให้ความหมายไว้ว่า^{๖๖} กตัญญูกตเวทิตะ หมายถึง ผู้รู้อุปการะที่ท่านทำ แล้วและตอบแทน แยกออกเป็น ๒ คือ กตัญญู รู้คุณท่าน กตเวทิตะ ตอบแทน หรือสนองคุณท่าน กตัญญูกตเวทิตะ โดยขอบเขต แยกได้เป็น ๒ ระดับ คือ กตัญญูต่อบุคคลผู้มีคุณความดี หรืออุปการะ ต่อตนเป็นส่วนตัวและกตัญญูกตเวทิตะต่อบุคคลที่ได้บำเพ็ญคุณประโยชน์ หรือคุณความดีเกื้อกูล แก่ส่วนรวม

พระสมชาย ฐานวุฑฺโฒ ได้ให้ความหมายไว้ว่า^{๖๗} ความกตัญญู คือ ความรู้คุณ ความหมาย ความเป็นผู้มีใจกระจ่าง มีสติปัญญาบริบูรณ์ รู้อุปการคุณที่ผู้อื่นกระทำแล้วแก่ตน ผู้ใด ก็ตามที่ทำความแก่ตนแล้วไม่ว่าจะมากก็ตาม น้อยก็ตาม ย่อมระลึกถึงด้วยความทราบซึ่งอยู่เสมอ ไม่ ลืมอุปการคุณนั้นเลย

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ได้ให้ความหมายไว้ว่า^{๖๘} กตัญญูตา หมายถึง ความรู้และยอมรับ ในบุญคุณของผู้อื่นที่มีอยู่เหนือตน กตเวทิตา หมายถึง การพยายามทำตอบแทนบุญคุณนั้นๆ กตัญญูกตเวทิตา หมายถึง ความรู้บุญคุณท่านแล้วทำตอบแทนให้ปรากฏเป็น ธรรมประคองโลกให้เป็นอยู่ได้และอยู่ด้วยความสงบสุข

ความกตัญญูกตเวทิตะต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน ประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ทรัพยากรธรรมชาติ และสาธารณสมบัติ มีพฤติกรรม ดังนี้

๑. จงรักภักดีต่อประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
๒. เชิดชูชาติ และรักษาเกียรติของประเทศชาติ
๓. ทำนุบำรุงศาสนา
๔. หมั่นประกอบกิจอันเป็นหน้าที่ของตน เพื่อให้ตนมีหลักฐานและประเทศชาติรุ่งเรือง
๕. รักษาและสงวนทรัพยากรธรรมชาติ
๖. เพิ่มเติมและปรับปรุงทรัพยากรธรรมชาติให้มีปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้น
๗. รักษาเกียรติยศ และนำชื่อเสียงมาสู่ครอบครัว โรงเรียน และประเทศชาติ
๘. แสดงความเคารพต่อสถาบันที่ศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนา

^{๖๖}พระเทพเวที, พุทธศาสนากับการแนะแนว, (กรุงเทพมหานคร : สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, ๒๕๓๕), หน้า ๓๒.

^{๖๗}พระสมชาย ฐานวุฑฺโฒ. มงคลชีวิตฉบับ “ทางก้าวหน้า”. (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ฐานการพิมพ์, ๒๕๔๕) หน้า ๖๖

^{๖๘}พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), แต่คุณครูที่รัก, ข่าวการประถมศึกษา, ๒๕๒๕, หน้า ๓-๔.

คุณลักษณะของความกตัญญูทศเวทิตามเกณฑ์การพิจารณาในแต่ละมาตรฐาน (สำนัก
รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ม.ป.ป.)

๑. รักเคารพพ่อแม่ ผู้ปกครอง และตอบแทนบุญคุณอย่างเหมาะสม
๒. ระลึกถึงบุญคุณครูและตอบแทนอย่างเหมาะสม
๓. เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และสังคม

จากลักษณะพฤติกรรมที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปพฤติกรรมความกตัญญูทศเวทิต
หมายถึง การรู้คุณหรือสำนึกในบุญคุณของผู้มีพระคุณ และตอบแทนบุญคุณด้วยสิ่งของ วาจา หรือ
ด้วยการกระทำ

ง. ความเมตตากรุณา

สมเด็จพระญาณสังวร กล่าวว่า^{๔๕} พระพุทธศาสนาสุภายิตบพนี้ให้ความรู้สึกชัดเจนว่า
เมตตายิ่งใหญ่นัก แม้เมตตาไม่ยิ่งใหญ่จะเป็นเครื่องค้ำจุนโลกได้อย่างไรเล่า เพราะโลกนั้นมีไฉ่เล็ก
มิใช่ยิ่งใหญ่ธรรมดา แต่ยิ่งใหญ่เป็นพิเศษที่เดียว ดังนั้นสิ่งที่ค้ำจุนโลกได้จึงต้องมีความยิ่งใหญ่เป็น
พิเศษมิได้น้อยกว่า ความยิ่งใหญ่ของโลก และสิ่งนั้นคือเมตตา เมตตาจึงยิ่งใหญ่ที่สุด สำคัญที่สุด
ควรเป็นที่ได้รับความเทิดทูนถนอมรักษาเหนือสิ่งอื่นใดทั้งนั้น โลกคือทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งมนุษย์ ทั้ง
สัตว์ ทั้งบุคคล ทั้งสิ่งของ ทั้งตัวเรา ทั้งตัวเขา กล่าวได้ว่าอะไรทั้งนั้นที่มีอยู่ เห็นได้อยู่ ล้วนเป็นโลก
ตัวเขาก็คือโลก ตัวเราก็คือโลก ทั้งหมดทั้งสิ้นคือโลก ควรจะอัศจรรย์นักที่สิ่งเหล่านี้ทรงตัวอยู่ได้
ไม่สูญสลายไป ก็เพราะมีเครื่องค้ำจุน ที่คิดเพียงผิวเผินแล้วเป็นสิ่งเล็กน้อยนักคือความเมตตา

เมตตาเป็นเครื่องค้ำจุนโลก เมตตาใหญ่ยิ่งนักจริงๆ สำคัญนักจริงๆ เมตตาคือความ
ปรารถนาดีปรารถนาให้เป็นสุข คำที่คู่กับเมตตาคือกรุณา กรุณาที่เป็นความลงมือทำอย่างไฉ่อย่าง
หนึ่งเพื่อให้เกิดความพ้นจากทุกข์ ได้เป็นสุข พุดไปแล้วเมตตากับกรุณาแยกกันไม่ได้ เหมือนเป็นคำ
เดียวกัน เพียงแต่ว่าเมตตาเป็นเหตุและกรุณาเป็นผล เมื่อมีเหตุต้องมีผล เป็นธรรมดาเสมอไป เช่นที่
พูดกันเสมอว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ดังที่ปรากฏเป็นสังขรณ์ในพระพุทธศาสนา

การแผ่เมตตา ปรารถนาสุข เป็นเหตุให้มีความสุขกาย สุขใจ จิตของเราผ่อนคลาย มุ่งแต่
ให้เขาเป็นสุข แม้เราจะมีกรรม โกรธเป็นเจ้าเรือนอยู่ประจำ แต่เมื่อมีเมตตาธรรมประจำใจแล้ว ความ
โกรธก็จะบรรเทาเบาบางลงตามลำดับ เมตตาธรรมจึงเป็นเครื่องค้ำจุนโลกดังคำกล่าวที่ว่า โลกโสภี
เพราะมีเมตตา โลกโสภีเพราะเมตตา ค้ำจุน โลกจะอยู่เย็นเป็นสุขเพราะอาศัยเมตตา โลกต้องพิฆาต

^{๔๕} สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก, ที่มา
[url=http://www.dhammadjak.net/board/viewtopic.php?t=14792], (๑๘ มีนาคม ๒๕๕๔).

เช่นฆ่าเพราะเมตตาไม่มี เมตตาธรรมนี้มีอยู่ในบุคคลใดแล้ว จะช่วยให้บุคคลนั้นคลายแคล้วจากภัยอันตราย อีกทั้งยังป้องกันภัยนานาประการมิให้เกิดขึ้นด้วย^{๕๐}

หลวงพ่อเทียน จิตตสุโก ได้กล่าวว่า^{๕๑} เมตตา คือ การเสียสละให้ความบริสุทธิ์ใจจริงช่วยเหลือเขาด้วยความบริสุทธิ์ใจจริงๆ เขาจะทำอะไร ไม่ทำอะไรนั้นเป็นเรื่องของเขา และเป็นสิ่งที่เราจะต้องช่วยกันแก้ไขต่อไปเมตตาจึงเป็นความเห็นอกเห็นใจ เพื่อแผ่ ส่วนกรุณา คือ ช่วยเหลือเท่าที่เราจะช่วยได้

สนวน ลีโทชวลิต ได้สรุปความหมายของความเมตตาไว้ว่า^{๕๒} คือ ความรักใคร่ปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นมีความสุขความเจริญ มีความสงสาร คิดจะช่วยให้ผู้ที่ได้รับทุกข์ ได้พ้นจากความทุกข์

จากความหมายที่รวบรวมไว้ข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปความหมายของความเมตตากรุณาว่า ความเมตตากรุณา หมายถึง ความแสดงออกถึงการมีน้ำใจ การให้ความช่วยเหลือผู้อื่นและความสามารถ

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ ได้กล่าวถึง ขอบเขตผู้ที่มีความเมตตาไว้ว่ามีลักษณะ ดังนี้^{๕๓}

๑. ไม่ฆ่า ทบตี ตัด จำลอง หรือ ทำร้ายด้วยลักษณะต่างๆ
๒. ไม่ข่มขู่ คูหมีน เลียดสี พุดจาด้วยความกร้าวโกรธเคียดแค้น
๓. ไม่เบียดเบียนใครให้เดือดร้อน
๔. ช่วยพุดปลอบใจเมื่อผู้อื่นได้รับความลำบากเดือดร้อน
๕. ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้ถูก
๖. มีความสลดใจเมื่อเห็นผู้อื่นมีทุกข์
๗. แผ่เมตตาให้ แม้จะมีผู้ทำให้เดือดร้อน
๘. มีอาการทางกาย วาจา ที่แสดงต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพ นุ่มนวล

^{๕๐}<http://picpost.postjung.com/136063.html>, (๑๘ มีนาคม ๒๕๕๔).

^{๕๑}หลวงพ่อเทียน จิตตสุโก, ธรรมะสำหรับผู้มีปฏิบัติ, <http://www.dhammaforlife.com/Book/index.htm>, (๗ มกราคม ๒๕๕๓).

^{๕๒}สนวน ลีโทชวลิต อังใน ไพบุลย์ ตำราญภูมิ เมตตา กรุณา สไตล์,๑(๑๒), ๒๕๒๘, หน้า ๗๔.

^{๕๓}กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, การจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา, หน้า ๗๑.

สงวน ลิขสิทธิ์ ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงความเมตตา กรุณา ดังนี้

๑. ไม่ฆ่า หรือ ช่มแวง รังแก ตลอดจนทำร้ายด้วยลักษณะต่างๆ ต่อมนุษย์และ สัตว์ทั้งปวง

๒. ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นด้วยความยินดี

๓. ไม่ข่มขู่ คุกคาม ไล่ต้อน ทุลาด้วยกรรมวิโรธ ภัยคุกคาม

๔. ไม่เบียดเบียนผู้อื่นให้เดือดร้อน

๕. เสียสละทรัพย์สินส่วนตนให้กับผู้ที่ขาดแคลนและมีความจำเป็นกว่า

๖. แสดงความสลดใจ และพูดให้กำลังใจเมื่อผู้อื่นประสบความทุกข์

๗. แนะนำช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความปรารถนาดี

๘. แสดงอาการต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพนุ่มนวล ทุลาไปเพราะ

๙. สนับสนุนผู้อื่นในการบริจจาคทาน

๑๐. เป็นมิตรแท้ของผู้อื่น แม้ว่าเขาจะคิดร้ายต่อตน

๑๑. ให้อภัยเมื่อมีผู้ทำให้เดือดร้อน

จ. ความประหยัด

กรมวิชาการ, กองวิจัยทางการศึกษา ให้ความหมายไว้ว่า^{๔๔} ประหยัด หมายถึง การรู้จัก ใช้จ่ายเงินหรือสิ่งของเครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ ตามความจำเป็นหรือความต้องการอย่างมีเหตุผล โดยยึดหลักความพอดีและเหมาะสม คือ พยายามใช้ให้น้อยที่สุดแต่คุ้มค่า และได้ประโยชน์ มากที่สุด

รุจิรี ภู่อาระ และคณะ ให้ความหมายการประหยัดว่า^{๔๕} หมายถึง การรู้จักอดออม รู้จัก ใช้จ่ายตามความจำเป็นและเหมาะสมกับสภาพของตนเองและครอบครัว

พงศ์จิรา ลินพยัคฆ์ ให้ความหมายการประหยัดโดยใช้คำว่า^{๔๖} “การออม” ว่าหมายถึง การลดการบริโภคในปัจจุบันเพื่อสามารถบริโภคในอนาคตได้มากขึ้น อาจกล่าวได้ว่าการประหยัด หรือการออม คือ การบริโภคอย่างฉลาด รู้จักบริโภคเศรษฐกิจทรัพย์ในปริมาณที่พอดีกับความต้องการ หรือความจำเป็นจริงๆ จึงมีผลทำให้มีรายได้เหลือเก็บเป็นเงินออมเพื่อการใช้จ่ายในอนาคตได้

^{๔๔}กรมวิชาการ, กองวิจัยทางการศึกษา, การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้าน ความขยัน อดทน ประหยัดและอดออม, (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๒), หน้า ๕๕.

^{๔๕}รุจิรี ภู่อาระ, แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนากระบวนการสร้างเสริมลักษณะนิสัย(พิมพ์ครั้งที่ ๕), หน้า ๘๕.

^{๔๖}กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด กรมสามัญศึกษา, หน้า ๗๗.

จากความหมายที่รวบรวมไว้ข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปความหมายของความประหยัดว่า ความประหยัด หมายถึง การใช้สิ่งทั้งหลายอย่างพอเหมาะพอควร ให้ได้ประโยชน์มากที่สุด และรู้จักดูแลรักษา

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ ได้กล่าวถึงขอบข่ายผู้ที่มีความประหยัดว่ามีลักษณะ ดังนี้^{๕๗}

๑. การประหยัดเวลา ได้แก่ การรู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ให้เหมาะสมกับกาลเทศะ รู้คุณค่าของเวลา มิให้เวลาหมดเปลือง ไปโดยเปล่าประโยชน์ แต่นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์อันยิ่งใหญ่ ในการหาความรู้ ในการสร้างความคิด ในการสร้างสมรรถภาพ ในการสร้างอำนาจ ในการสร้างทรัพย์

๒. การประหยัดทรัพย์ ได้แก่ การรู้จักใช้ทรัพย์ให้ถูกต้องและเหมาะสม ได้แก่

- ๑) พยายามจ่ายทรัพย์เท่าที่จำเป็น ไม่สมควรแก่อัตภาพ
- ๒) การรู้จักกำหนดรายจ่ายให้พอเหมาะพอควรแก่กำลังทรัพย์
- ๓) การรู้จักเก็บรวบรวมรายได้อันสมควรเก็บไว้เป็นทุนสำรอง
- ๔) ทำทรัพย์ที่มีอยู่ให้เจริญงอกงาม
- ๕) คຸ້ມครองรักษาทรัพย์ให้ปลอดภัย
- ๖) บุรณะของเก่าอันควรบูรณะให้กลับใช้ประโยชน์ได้ใหม่
- ๗) ใช้และถนอมของใช้และทรัพย์สินให้คงคุณค่าและประโยชน์นานๆ
- ๘) รู้จักทำของใช้เอง อย่าคิดแต่จะซื้อหรือจ้างงานเขารำไป
- ๙) ไม่ใช่จ่ายฟุ้งเพื่อให้หมดเปลือง โดยเปล่าประโยชน์
- ๑๐) ไม่บำรุงบำเรอความสุขสนุกสนานจนเกินไป
- ๑๑) ขยันหาทรัพย์ใหม่มาเพิ่มเติม

ศรีนยา ชัยเพียรเจริญกิจ กล่าวว่า^{๕๘} การประหยัด หมายถึง การใช้เงิน เวลา และ สิ่งของเครื่องใช้ของตนเองและส่วนรวมให้เกิดประโยชน์และคຸ້ມค่าที่สุดมีขอบข่าย ดังนี้

๑. การใช้เงินอย่างประหยัด แบ่งออกเป็น
  - ๑) การวางแผนการใช้จ่ายเงิน
  - ๒) การซื้อของที่มีประโยชน์และคຸ້ມค่าเงิน
๒. การใช้เวลาอย่างประหยัด แบ่งออกเป็น

^{๕๗} กรมวิชาการ, จริยธรรมในหลักสูตรพุทธศักราช ๒๕๒๑, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๑), หน้า ๒๑.

^{๕๘} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๑.

- ๑) การวางแผนการใช้เวลา
- ๒) การใช้เวลาทบทวนบทเรียน
- ๓) การใช้เวลาในการช่วยเหลืองานบ้าน
๓. การใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัด แบ่งออกเป็น
  - ๑) การนำสิ่งของเครื่องใช้ที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์และการซ่อมแซมเสื้อผ้าที่ชำรุดการดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียน
  - ๒) การดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียน
  - ๓) การใช้ไฟฟ้าและน้ำประปาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

คุณลักษณะของความประหยัดตามเกณฑ์การพิจารณาในแต่ละมาตรฐาน (สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ม.ป.ป.)

๑. ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด
  ๒. ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า
  ๓. มีส่วนร่วมกิจกรรมการประหยัด
  ๔. ใช้ไฟฟ้าและสาธารณูปโภคอื่นๆ ทั้งของตนเองและ ส่วนรวมอย่างประหยัด รู้คุณค่า
- จากลักษณะพฤติกรรมที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปพฤติกรรมความประหยัด หมายถึง การรู้จักวางแผนและการใช้เงิน เวลา และสิ่งของเครื่องใช้ของตนเองและส่วนรวมให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด รู้จักเก็บออม

จ. การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

กรมวิชาการ ให้ความหมาย การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วน “โดยใช้คำว่า “การช่วยประกอบกิจกรรมของส่วนรวม” หมายถึง เสียสละแรงงานเพื่อทำความเจริญหรือร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น เช่น

๑. การพัฒนาหมู่บ้าน วัด โรงเรียน ฯลฯ
๒. การสมทบทุนสร้างถนน สะพาน โรงพยาบาล
๓. การร่วมทำบุญตักบาตร หรือจัดงานตามประเพณีของท้องถิ่น

คุณลักษณะของการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมตามเกณฑ์การพิจารณา ใน แต่ละมาตรฐาน (สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, ม.ป.ป.)

๑. เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวม
๒. เข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
๓. เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาสถานศึกษาและท้องถิ่น

จากลักษณะพฤติกรรมที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปพฤติกรรมการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม หมายถึง การกระทำเพื่อคนอื่นหรือส่วนรวม ช่วยเอาใจใส่เป็นธุระในงานส่วนรวมเสมอเมื่อมีเหตุจำเป็น ไม่นิ่งเฉย และไม่หวังผลตอบแทน^{๕๕}

๒.๖ ประวัติโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

ย้อนหลังไปประมาณเกือบ ๒๐๐ ปี ก่อนนั้นเมื่อแรกสร้างพระบรมมหาราชวังในสมัยรัชกาลที่ ๑ บริเวณวังข้างด้านใต้หมด เพียงป้อมอนันตคีรี ถนอมหาชัย กำแพงพระราชวังหักตรงไปทางตะวันตกจนถึงป้อมสัตบรรพต ในระหว่าง กำแพงพระบรมมหาราชวังกับวัดพระเชตุพน มีบ้านเสนาบดีและวังเจ้าคั่นอยู่หลายบริเวณ

ครั้นเมื่อถึงรัชกาลที่ ๒ จึงมีการขยายเขตพระราชวังออกไป ในพระราชวังด้านใต้มีที่ว่าง โปรดฯให้ทำสวนปลูกต้นกุหลาบสำหรับเก็บดอกใช้ในราชการ จึงเกิดมีสวนกุหลาบขึ้นในพระราชวังตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๒ เป็นต้นมาและในสมัยรัชกาลที่ ๓ โปรดฯให้แบ่งสวนกุหลาบส่วนหนึ่งสร้างคลังศุภรัตัน ทำเป็นตึกรูปเก๋งจีน แต่พื้นที่นอกจากสร้างคลังศุภรัตันยังคงเป็นสวนกุหลาบต่อมาอย่างเดิม

ต่อมาในรัชกาลที่ ๔ เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเจริญพระชันษาถึงเวลาจะเสด็จมาประทับอยู่พระราชวังชั้นนอก แต่พระบรมพระชนกนาถมีพระประสงค์ที่จะให้เสด็จประทับอยู่ในที่ใกล้พระองค์จึงโปรดฯให้จัดตำหนักพระราชทานเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ในสวนกุหลาบ ตรงตึกคลังศุภรัตัน ซึ่งสร้างไว้ในสมัยรัชกาลที่ ๓ และได้เรียกพระตำหนักนี้ว่าพระตำหนักสวนกุหลาบและหลังจากที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จเถลิงถวัลย์ราชสมบัติแล้ว ก็โปรดฯให้กรมหลวงอดิศรอุดมเดชเสด็จไปประทับอยู่ที่พระตำหนักสวนกุหลาบแทนจนออกจากวัง และจากนั้นมาก็ใช้เป็นคลังเก็บของเรื่อยไป

เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จเถลิงถวัลย์ราชสมบัติแล้ว โปรดฯให้เลือกสรรลูกผู้ดีมาฝึกหัดจัดเป็นกรมทหารมหาดเล็กสำหรับรักษาพระองค์ และให้เป็นที่ศึกษาหาความรู้ในราชสำนักสำหรับราชการด้วย และพระองค์เองก็ทรงดำรงตำแหน่งผู้บังคับการกรมทหารมหาดเล็ก ครั้นเมื่อกรมทหารมหาดเล็กเจริญขึ้นทรงพระราชดำริว่าเชื้อสายราชสกุลชั้นหม่อมเจ้า หม่อมราชวงศ์มีอยู่มากแต่ยังไม่ได้รับการอบรม บางคนประพฤติเสเพลเป็นนักเลงหัวไม้ เมื่อเกิดภัยความก็ขึ้นชื่อว่าเชื้อเจ้านายไปรังแกผู้อื่น จึงโปรดฯให้หม่อมเจ้า หม่อมราชวงศ์ ซึ่งมีอายุสมควรจะฝึกหัดเข้าเป็นทหารมหาดเล็ก

^{๕๕} เรื่องเดียวกัน. หน้า ๒๕-๔๐.

ต่อมากรมพระยาดำรงราชานุภาพได้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บังคับการกรมทหารมหาดเล็ก ได้ทรงดำริที่จะจัดตั้ง โรงเรียนขึ้นแห่งหนึ่งเพื่อฝึกหัดหม่อมเจ้า และหม่อมราชวงศ์โดยเฉพาะให้เป็นทหารมหาดเล็ก ทั้งนี้เนื่องจากฐานะ ทหารมหาดเล็กได้เสื่อมไปไม่เหมือนแต่ก่อน ประกอบกับ สมัยนั้นราชการกระทรวงต่างๆ เปลี่ยนแปลงแบบแผนเป็น อย่างใหม่ เป็นที่นิยมของคนหนุ่มๆ ขึ้น มาก ไม่เหมือนสมัยก่อนซึ่งมีเพียงทหารมหาดเล็กอย่างเดียว ดังนั้นกรมพระยา ดำรงราชานุภาพจึง คิดว่าควรจะจัดตั้งโรงเรียนจะได้มีผู้สมัครเข้ามามาก กรมพระยาดำรงราชานุภาพจึงนำความเห็น ขึ้น กราบทูลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และได้รับความเห็นชอบด้วย พระองค์ดำรัสสั่ง ให้จัดตั้งโรงเรียน ตามที่คิดนั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรับจะทรงอุดหนุน ครั้นจะ เลือกว่าที่ตั้งโรงเรียนใน โรงเรียน มหาดเล็กก็ไม่มีที่พอแก่การจัด จึงได้เลือกพระตำหนักสวน กุหลาบซึ่งตอนนั้นใช้เป็นคลังรุ่งรงค์อยู่ไม่เป็นประโยชน์ นัก จึงกราบทูลฯขอที่ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นในที่นั้น อาศัยเหตุนี้จึงได้ เรียกชื่อว่า “โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ” เมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๕ เป็นต้น

โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบได้จัดตั้งการฝึกหัดอย่างทหาร และเรียนแบบสามัญ เหมือนโรงเรียนทั่วไปด้วย ต่อมากิจการงานของโรงเรียนเจริญก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ มีหม่อมเจ้า หม่อมราชวงศ์และบุตรหลานของข้าราชการ สมัครเรียนมากขึ้นทุกทีจนเกินจำนวนตำแหน่ง นายทหารมหาดเล็ก ฉะนั้น ณ จุดนี้เอง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็ทรงตัดสินใจ พระทัยว่า ถ้าหากเปลี่ยนให้เป็นโรงเรียนสำหรับข้าราชการทั่วไป จะเป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองยิ่ง กว่าที่เป็นโรงเรียนสำหรับนายทหารมหาดเล็กกรมเดียว และได้เปลี่ยนฐานะนักเรียนจากทหารมาเป็น นักเรียนพลเรือน นอกจากนั้นพระองค์ก็ได้โปรดฯ ให้สร้างตึกยาวทางพระราชวังด้านใต้ใช้เป็นที่เล่า เรียนและที่อยู่นักเรียนอีกหลังหนึ่งด้วย การตั้งโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบจึงนับว่าสำเร็จ บริบูรณ์เมื่อปีระกา พ.ศ. ๒๔๒๗ นั่นเอง โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบมีนักเรียนเพิ่มมากขึ้น เรื่อยๆ จนกระทั่งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๖ จึงขยายออกไปตั้งนอกพระบรมมหาราชวังและจากเหตุนี้เองจึง เรียกชื่อเพียง “โรงเรียนสวนกุหลาบ” ก็ได้แยกเป็น ๒ แห่ง คือ

๑.โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบฝ่ายไทย

หลังจากออกย้ายจากพระบรมมหาราชวัง โรงเรียนสวนกุหลาบก็ได้เคลื่อนย้ายไป ยังศาลา ๔ หลัง ของวัดมหาธาตุด้านทิศเหนือเรียกว่า “โรงเรียนสวนกุหลาบวัดมหาธาตุด้านทิศ เหนือ” เพื่อรอการก่อสร้างโรงเรียนแห่งใหม่ ซึ่งในช่วงนี้มีโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบฝ่าย ไทยอยู่ ๒ ที่ ซึ่งอีกที่หนึ่งอยู่ที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวงในพระบรมมหาราชวัง เรียกว่า “โรงเรียน สวนกุหลาบไทยในโรงเรียนมหาดเล็กหลวง” ซึ่งโรงเรียนนี้คาดว่าเกิดจากการเคลื่อนย้ายไปยังวัด มหาธาตุนี้เคลื่อนย้ายไปไม่หมด ต่อมากระทรวงธรรมการได้งบประมาณในการสร้างที่ว่าการ

กระทรวงใหม่ และกระทรวงต้องการให้โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบเป็นโรงเรียนสำหรับฝึกหัดทดลองวิธีสอนและตำราเรียน จึงยกตึกหลังแรกใน ๓ หลัง ให้เป็นโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ เรียกว่า “โรงเรียนสวนกุหลาบวังหน้า” ซึ่งจริงๆ กระทรวงต้องการให้โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายอังกฤษมารวม กันที่นี้ แต่สถานที่คับแคบไป จึงนำมาเฉพาะโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบฝ่ายไทยเพียงฝ่ายเดียว และต่อมาในปี พ.ศ.๒๔๕๒ กระทรวงธรรมการได้ย้ายสถานที่ใหม่ ดังนั้นโรงเรียนสวนกุหลาบจึงต้องย้ายด้วย ซึ่งได้ย้ายไปอาศัยอยู่ ณ บริเวณศาลาวัดมหาธาตุด้านใต้เป็นการชั่วคราว จนกระทั่งย้ายมาอยู่ที่โรงเรียนเด็กริมคลองมหานาค (“โรงเรียนสวนกุหลาบโรงเรียนเด็กริมคลองมหานาค”) หลังจากโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบฝ่ายไทยได้ย้ายไปตามสถานที่ต่างๆ ถึง ๕ แห่ง โรงเรียนสวนกุหลาบก็ได้กลับมารวมอีกครั้งที่ “ตึกแถวหลังยาววัดราชบูรณะ” โดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้กำหนดเป็น โรงเรียนชั้นอุดมศึกษาแล้วให้ชื่อว่า “โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย” และการรวมตัวครั้งนี้เป็นการรวม “สวนกุหลาบ” ทั้งหมด ซึ่งรวมทั้งโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบฝ่ายอังกฤษด้วย

๒. โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบฝ่ายอังกฤษ

หลังจากโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบฝ่ายไทยย้ายออกจากพระบรมมหาราชวังไปแล้วแต่โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบฝ่ายอังกฤษยังคงอยู่ในพระบรมมหาราชวัง โดยย้ายจากที่เดิมมาอยู่ที่ ตึก ๒ หลังริมพระที่นั่งสุทไธสวรรย์ เรียกว่า “โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบริมพระที่นั่งสุทไธสวรรย์” ต่อมาได้ย้ายไปตั้งอยู่ ณ วังพระองค์เจ้าภาณุมาศ ซึ่งหมายถึง “วังหน้า” เดิมในสมัยรัชกาลที่ ๔ เรียกว่า โรงเรียนสวนกุหลาบวังหน้า โดยอาศัยเงินที่เป็นฝัพระหัตถ์ของพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นที่สอน หลังจากอาศัยอยู่ที่นี้ช่วงหนึ่ง โรงเรียนของเราก็ได้ย้ายมาตั้งอยู่ที่สตรีสวนสุนันทาลัย (ปากคลองตลาด) เนื่องจากโรงเรียนนี้มันนักเรียนน้อยลงเรื่อยๆ จำต้องปรับปรุง จึงได้มีการพักการเรียนการสอนไว้ก่อน โรงเรียนสวนกุหลาบซึ่งยังไม่มีสถานที่แน่นอน จึงได้ย้ายมาเปิดการสอนเป็นชั่วคราว เรียกว่า โรงเรียนสวนกุหลาบอังกฤษสุนันทาลัย จนกระทั่งสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้มีหนังสือขอพระราชทานที่โรงเรียนสตรีสุนันทาลัยเพื่อปรับปรุงให้เป็น “โรงเรียนราชินี” โรงเรียนสวนกุหลาบอังกฤษสุนันทาลัยจึงได้ย้ายมารวมอยู่กับโรงเรียนเทพศิรินทร์เพราะว่าโรงเรียนเทพศิรินทร์ได้มีการปรับปรุงซ่อมแซมโรงเรียนครั้งใหญ่ซึ่งใช้งบประมาณ ในการสร้างโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบแห่งใหม่โดยมีข้อตกลงในการก่อสร้าง “ตึกแมนนฤมิตร” ซึ่งเป็นตึกเรียนหลังใหม่ และให้ชื่อว่า “โรงเรียนสวนกุหลาบตึกแมนนฤมิตร” ทั้งนี้โดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า มีพระบรมราชโองการให้กรมศึกษาธิการเป็นผู้ดำเนินการทำสัญญาก่อสร้าง ต่อมาได้มีการเปลี่ยนนามโรงเรียนสวนกุหลาบเป็นโรงเรียน

เทพศิรินทร์แทนโดยอ้างคำสั่งของปลัดทูลฉลองของกระทรวงธรรมการ แต่ไม่ปรากฏเหตุผลในการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนสวนกุหลาบจึงย้ายมารวมกับโรงเรียนประถมเทพศิรินทร์เรียกว่า “โรงเรียนสวนกุหลาบอังกฤษเทพศิรินทร์”

ต่อมาการเดินทางอันยาวนานของ “สวนกุหลาบ” จึงได้สิ้นสุดลงเมื่อปี พ.ศ.๒๔๕๔ โดยโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบก็ได้รวมกับฝ่ายไทยและได้แหล่งที่พำนักถาวร พร้อมกับนามว่า “โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย” ถึงตรงนี้ โรงเรียนสวนกุหลาบทั้งสองฝ่ายก็ได้มารวมกันอีกครั้ง โดยอยู่ในพื้นที่ของวัดราชบูรณะ และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงให้สร้างตึกยาวขึ้นเพื่อดำเนินการสอน การที่พระองค์ทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้สร้างตึกยาวนี้ทรงมอบให้กรมโยธาธิการเป็นผู้ออกแบบโดยใช้งบประมาณของวัดราชบูรณะ ซึ่งในเวลานั้นเงินสร้างตึกให้ชาวบ้านเช่าโดยเปลี่ยนเป็นให้โรงเรียนเช่า เพื่อใช้เป็นโรงเรียนแผนใหม่ ทั้งนี้ด้วยความคิดของเจ้าพระยาเสด็จสุรินทรทัตราชบดีศิษย์เก่าเลขประจำตัวหมายเลข ๒ ของโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบวิทยาลัย ซึ่งได้เป็นเสนาบดี กระทรวงธรรมการในขณะนั้น จึงได้เกิดตึกยาวร่วมกับนักเรียนสวนกุหลาบจากที่ต่างๆ และในปี พ.ศ. ๒๔๕๓ พระบาท สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จมาทอดพระเนตรการก่อสร้างด้วยพระองค์เองก่อนสวรรคตในปี พ.ศ.๒๔๕๓ นั้นเอง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าทรงเป็นผู้ก่อกำเนิดโรงเรียนนี้โดยแท้ นับเป็นมหากุณาธิคุณแก่ทวยราษฎร์อย่างสิ้นเกล้าฯ หาที่สุดมิได้

การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นที่ไม่คาดคิดว่าโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โรงเรียนหลวงแห่งแรกของประเทศไทยจะมีหน้าประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในสมัยนั้นด้วย เมื่อวันศุกร์ ที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๗๕ “คณะราษฎร” ได้จับตัวพระบรมวงศานุวงศ์ เป็นตัวประกัน รวมทั้งสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิราชานุกาฬด้วย บรรยากาศขณะนั้นตึงเครียดมีการวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมาก บรรยากาศด้านการเมืองรุนแรงนำหวาดกลัวแม้กระทั่งในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๗๕ นั้นมีรถถังแล่นมาจอดขวางประตูโรงเรียน มีนายทหารและพลเรือน ชื่อ นาย สงวน ตูลาลักษณ์ ผู้ก่อการได้เข้ามาในโรงเรียนเชิญอาจารย์ใหญ่ ซึ่งขณะนั้นคือ อาจารย์เอช ซี เซอร์ซิด และนักเรียน ม.๖-ม.๘ เข้าหอประชุมสามัคคยาจารย์สมาคม ประกาศว่า ทุกคนได้รับทราบว่าจะขณะนี้ได้มีการปฏิวัติเพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองขอให้ทุกคนอยู่ในความสงบนักเรียนสวนกุหลาบได้ลุกขึ้นถามว่า “ทำไมต้องเปลี่ยนแปลงการปกครอง” นาย สงวน ตูลาลักษณ์ตอบว่า “ไม่ต้องถามเวลานี้ ถ้าต้องการรายละเอียดต้องตอบด้วยปืน ขณะนี้ได้จับเจ้านายไปแล้ว” (คำสัมภาษณ์ คุณสมจิตต์ โฆสวรรณ)

บรรยากาศตอนนั้นมีความสับสน นักเรียนที่ไม่เข้าใจเหตุการณ์บ้างก็หลบอยู่ตามห้องเรียน บ้างก็กระโดดหนีออกจากโรงเรียนไป ที่เข้าประชุมก็ไม่ค่อยเข้าใจแจ่มชัดนัก แต่การกระทำครั้งนี้ดูเหมือนว่าจะควบคุมความสงบสุขของครูและนักเรียนในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยซึ่งเป็นโรงเรียนใหญ่ และในขณะนั้นถือว่าใกล้ชิดกับราชวงศ์และข้าราชการชั้นสูงของกระทรวงธรรมการนั่นเอง

จากเหตุการณ์ตอนนี้พอสันนิษฐานว่าโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยเป็นโรงเรียนที่มีบทบาทสำคัญแห่งหนึ่ง ซึ่งคณะราษฎรจำเป็นต้องควบคุมสถานการณ์ไว้ เพราะเป็นต้นแบบในด้านต่างๆของโรงเรียนทั่วไป ครูอาจารย์ และ นักเรียน ก็น่าจะเป็นพลังที่จะต่อต้านคณะปฏิวัติซึ่งก่อให้เกิดความระส่ำระสายที่ยากคณะราษฎรจะดูแลได้จึงได้ใช้วิธีนำรถถังมาปิดโรงเรียนและควบคุมสถานการณ์ดังกล่าว

นอกจากนี้ กิจกรรมอีกประการหนึ่งที่เป็นผลสะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนสวนกุหลาบมีบทบาททางการเมือง การปกครอง สมัยนั้นคือการที่ลูกเสือโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยมีส่วนช่วยรัฐบาลในการปราบกบฏวรวงศ์ ในกรณีของการปราบกบฏวรวงศ์นี้ รัฐบาลขณะนั้นได้ขอความร่วมมือจากโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยให้ส่งอาสาสมัครที่เป็นลูกเสือไปช่วยเป็นกองกำลังด้านลำเลียงกระสุนปืนส่งเสบียงบริเวณบางซื่อบ้าง และหลักสี่ทำหน้าที่เฝ้าคุกเพื่อไม่ให้มีการจลาจลบ้าง โดยแต่งกายชุดลูกเสือไปช่วยเป็นพลรบ การสู้รบครั้งนี้มีลูกเสือโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยที่ช่วยเป็นกองกำลังสนับสนุนจนฝ่ายรัฐบาลได้รับชัยชนะ ต่อมาจอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ได้มอบโล่เกียรตินิยมจากการปราบกบฏครั้งนี้ให้กับโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (อยู่ในห้องจาริกานุสรณ์) และนักเรียนรุ่นนั้นทุกคนได้รับเหรียญพิทักษ์รัฐธรรมนูญ ซึ่งมีการประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษาด้วย

ในระยะก่อนเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ นั้น ได้มีการสร้างอาคารต่างๆเพิ่มเติมรวมทั้งสิ้นแล้วก่อนมีอาคารอยู่ ๑๐ หลัง คือ อาคารเรียนหลังยาว ซึ่งยังคงตั้งตระหง่านมาจนกระทั่งมาจนถึงทุกวันนี้ ตึกวิทยาศาสตร์ชั้นเดียว โรงอาหาร โรงพลศึกษา ตึกหลังกลางและบ้านพักครู ที่พักภารโรง รวม ๕ หลัง ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ นั้นอาคารบางหลัง ได้รับความเสียหายจากลูกกระเบิด และเมื่อสงครามสงบก็ได้รับการซ่อมแซม ดังนี้คือ อาคารหลังยาว และตึกวิทยาศาสตร์ ได้รับการซ่อมแซมจนใช้การได้ดี ส่วนโรงอาหาร โรงพลศึกษา และตึกหลังกลาง นั้นถูกระเบิดเมื่อ ๑๔ กันยายน ๒๔๘๘ ได้รับความเสียหายมากเกินจนเกินกว่าจะซ่อมแซมให้ใช้ได้ดังเดิมได้

ต่อมาเมื่อ พ.ศ.๒๔๘๖ ก็ได้สร้างหอประชุมเคียงข้างกับตึกหลังยาวทางด้านวิทยาลัยเพาะช่าง และมีสะพานลอยโยงถึงตึกเรียนหลังยาวด้วย ปีรุ่งขึ้นก็สร้างตึกพลศึกษา ทางด้านทิศตะวันตกใกล้วิทยาศาสตร์และอีก ๒ ปีต่อมาก็ได้สร้างโรงอาหารขึ้นใกล้กับตึกพลศึกษา หลังจาก

นั้นก็ได้สร้างตึกสามัคยาจารย์สมาคม ๓ ชั้น แทนที่สามัคยาจารย์สมาคมทางด้านใต้ของโรงเรียน และสุดท้ายก็ได้สร้างอาคารสามัคยาจารย์ ๔ ชั้น ติดกับตึกสามัคยาจารย์เดิมขึ้นพร้อมกับอาคารพระเสด็จ ซึ่งสร้างแทนที่ศาลาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี เมื่อ พ.ศ.๒๕๑๐

พ.ศ.๒๕๒๑ สร้างตึกดำรงราชานุภาพบนพื้นที่เดิมซึ่งเป็นโรงอาหารเป็นอาคารเรียน ๕ ชั้น ชั้นล่างเป็นโรงอาหาร ต่อมาเมื่อตึกปิยมหาราชานุสรณ์สร้างเสร็จแล้วได้ย้ายโรงอาหารไปชั้นล่างของตึกปิยมหาราชานุสรณ์ ส่วนชั้นล่างของตึกดำรงราชานุภาพได้กั้นเป็นห้องเรียนและห้องโสตทัศนศึกษา

พ.ศ.๒๕๒๕ เนื่องในโอกาสที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยมีอายุครบ ๑๐๐ ปี ได้ก่อสร้างตึกปิยมหาราชานุสรณ์ ซึ่งเดิมเป็นอาคารโรงยิมชั้นเดียว ครั้นก่อสร้างเสร็จแล้วได้รับพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อมจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และทรงเปิดตึกเมื่อ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๒๗

พ.ศ.๒๕๓๐ กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนอนุรักษณ์อาคารหลังยาวเป็นโบราณสถานเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ เนื่องจากมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์แห่งชาติ ในปีเดียวกันทางโรงเรียนได้ทำการรื้อถอนอาคารพระเสด็จฯ เพื่อก่อสร้างใหม่ เนื่องจากพื้นที่บริเวณที่ตั้งอาคารเกิดการทรุดตัวจึงเกรงว่าจะเป็นอันตราย และได้สร้างอาคารพระเสด็จฯขึ้นมาใหม่ เสร็จสมบูรณ์เมื่อวันที่ ๓๐ ก.ค. ๒๕๓๕ และในโอกาสนี้โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จพระราชดำเนินเปิดศาลาพระเสด็จฯ ครั้งนี้ด้วย และในปีเดียวกัน ด้านหลังของอาคารสามัคยาจารย์ทำพิธีเปิดอาคารสุทธิ เฟิงปานซึ่งใช้เป็นที่พักนักกีฬาและสระว่ายน้ำ ซึ่งได้เริ่มก่อสร้างมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๔

พ.ศ.๒๕๓๗ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยดำเนินการก่อสร้างอาคารหอประชุมสวนกุหลาบรำลึกหลังใหม่ขึ้น แทนหลังเดิมซึ่งชำรุดทรุดโทรมลง โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จมาพระราชดำเนินมาทรงทำพิธีเปิดในวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๓๘

พ.ศ.๒๕๓๘ จุฬารวมสำคัญของสวนกุหลาบวิทยาลัยในรอบ ๑๑๓ ปี คืองาน “สวนกุหลาบวิทยาลัย ใน ๑๒ ทศวรรษ” ๘-๑๑ มีนาคม ๒๕๓๘ เพื่อรวบรวมประวัติศาสตร์อันยาวนานของสวนกุหลาบวิทยาลัยเพื่อจัดตั้งพิพิธภัณฑ์การศึกษาชาติ ณ ตึกยาว มีกำหนดเสร็จในปี ๒๕๔๓ พ.ศ. ๒๕๔๑ เหตุการณ์ทางการเมืองที่ไม่น่าเชื่อว่าจะเกิดขึ้นอีกเป็นหนที่สอง เมื่อนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย กว่า ๒,๐๐๐ คน ได้เดินทางไปยังกระทรวงศึกษาธิการเพื่อสอบถามข้อข้องใจในเรื่องสาเหตุของการสังขัยผู้อำนวยการโรงเรียนในสมัยนั้น (ผอ.ธานี สมบูรณ์บุรณะ) จาก

เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยปรากฏไปตามสื่อต่างๆ ทั้ง โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์

พ.ศ.๒๕๔๗ รื้อสนามกีฬาเอนกประสงค์ "สนามไพศาล" สร้างอาคารเอนกประสงค์ "อาคาร ๑๒๓ ปี สวนกุหลาบ" เปิดใช้เมื่อ ๕ มีนาคม ๒๕๔๘

พ.ศ.๒๕๔๘ อัญเชิญหลวงพ่อสวนกุหลาบองค์จำลองประดิษฐาน ณ บุษบก ซึ่งสร้างขึ้นใหม่ ณ หน้า อาคาร ๑๒๓ ปี สวนกุหลาบวิทยาลัยเมื่อ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๘ ซึ่งตรงกับงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี

จากบทพระนิพนธ์ของกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ที่ว่า “ประโยชน์ของโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ นอกจากเป็นบ่อเกิดวิชาคุณของข้าราชการเป็นกันมาก ยังมีประโยชน์แพร่หลายอย่างอื่นอีก ที่เป็นสำคัญคือเมื่อปรากฏว่าจัดตั้งโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบได้ตั้งพระราชประสงค์แล้ว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริว่าสมควรจะจัดการตั้งโรงเรียนเขียนและสอนวิชาให้แพร่หลายออกไปเป็นการศึกษาสำหรับประเทศสยาม จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้คิดจัดตั้งโรงเรียนขึ้นตามพระราชอารามหลวงทั้งในกรุงและหัวเมือง” ได้แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนสวนกุหลาบเป็นบ่อเกิดของความรู้รวมทั้งบุคลากรที่มีความสามารถมากมายเพื่อเผยแพร่วิชาความรู้แก่เยาวชนรุ่นหลังต่อไป

ปัจจุบันนี้โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยก็ได้จัดตั้งมาเป็นเวลากว่า ๑๒๗ ปีแล้วและก็สามารถผลิตบุคลากรและเยาวชนที่มีคุณภาพออกไปรับใช้ประเทศชาติเสมอมาโดยตลอด สอดคล้องกับคำนิพนธ์ของกรมพระยาดำรงราชานุภาพ และพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ก่อตั้งสถานศึกษาแห่งนี้ทุกประการ

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เดิมสังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ปัจจุบันหลังจากมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ ทำให้

โรงเรียนย้ายมาสังกัดกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต ๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการตั้งอยู่ที่ ๘๘ ถนนตรีเพชร แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐ เนื้อที่ ๑๑ ไร่ ๒ งาน ๒๓ ตารางวา ประกอบด้วยอาคารเรียน ๖ หลัง มีจำนวนห้องเรียนทั้งหมด ๘๘ ห้อง^{๖๐}

คติพจน์ของโรงเรียน : “สุวิชาโน ภว โหติ” (แปลว่า “ผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ”)

^{๖๐}โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย <http://www.sk.ac.th> , (๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๒).

สีประจำโรงเรียน : ชมพู-ฟ้า (สีชมพู เป็นสีประจำวันพระราชสมภพในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, สีฟ้า เป็นสีประจำวันพระราชสมภพในสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถฯ)

อักษรย่อโรงเรียน : ส.ก.

ดอกไม้ประจำโรงเรียน : ดอกกุหลาบ

เพลงประจำโรงเรียน : ชื่อ “เพลงประจำโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย”

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มุ่งมั่น "เป็นโรงเรียนสร้างผู้นำ สังกมคุณธรรมนำความรู้ ก้าวล้ำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความสุขบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงและนิยมความเป็นไทย" ภายในปีพุทธศักราช ๒๕๕๕

พันธกิจของโรงเรียน

๑. จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา
๒. วิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
๓. ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
๔. บริการวิชาการแก่ชุมชน

เป้าประสงค์

๑. ผู้สำเร็จการศึกษามีความเป็นผู้นำ มีคุณธรรมนำความรู้ ก้าวล้ำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นิยมไทยและมีความสุขบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง
๒. บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล
๓. ผู้สำเร็จการศึกษามีความเป็นสุภาพบุรุษสวนกุหลาบฯ ตามแบบวัฒนธรรมไทยที่โดดเด่นในวัฒนธรรมสากล
๔. สถานศึกษาเป็นแหล่งวิชาการในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน

๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าทางเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่า มีเอกสารงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

พีระพงษ์ เจริญพันธุ์^{๖๐} ได้ศึกษาเรื่อง “การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนกระสังพิทยาคม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์” การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการดำเนินการ ปัญหา สาเหตุ และการแก้ไข ปัญหาการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนกระสังพิทยาคม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ อาจารย์ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน กระสังพิทยาคม จำนวน ๓๘ คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้จากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือ และ อุปกรณ์ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบสำรวจ กล้องถ่ายรูป เครื่องบันทึกเสียง และ สมุดบันทึก นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามประเด็นในความมุ่งหมาย ของการวิจัย และนำเสนอผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้ ๑. การสอดแทรกในการสอนรายวิชาต่างๆ ครูอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนได้ปลูกฝัง คุณธรรม โดยในชั้นการนำเข้าสู่บทเรียนการสอน รายวิชาต่างๆ ได้พูดถึงเนื้อหาหรือกิจกรรม ที่ครอบคลุมหมายให้นักเรียนปฏิบัติได้มากน้อยเท่าไร โรงเรียนกำหนดการปลูกฝังคุณธรรมทุกด้าน ในการสอนเนื้อหาวิชาในทุกรายวิชาและทุกครั้งที่ทำการสอน ปัญหาที่พบส่วนมากจะเกิดจาก ตัวนักเรียนเอง คือ นักเรียนบางส่วนไม่ได้ให้ความสนใจ อีกทั้งยังไม่ตระหนักถึงความ สำคัญของเรื่องดังกล่าวเท่าที่ควร การสอดแทรกคุณธรรมด้านต่างๆ ในเนื้อหาวิชาที่สอน เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ยาก เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนขาดเทคนิควิธีการปลูกฝังคุณธรรมด้าน ต่างๆ ซึ่งโรงเรียนแก้ปัญหาโดย จัดทำโครงการอบรมสัมมนาเทคนิควิธีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ครูอาจารย์ ๒. การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมโดยตรง โรงเรียนได้ดำเนินการโดยการสอนรายวิชา ที่มีเนื้อหาด้านคุณธรรม จริยธรรม มีการใช้สื่อการสอนเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม มีการ อบรมหน้าเสาธงโดยครูเวรและครูที่ปรึกษา มีการอบรมประจำสัปดาห์ โดยคณะกรรมการงานคุณธรรม และจริยธรรม เชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้การอบรม มีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาและ วันสำคัญอื่นๆ การจัดกิจกรรมค่ายพุทธบุตร แต่โรงเรียนขาดงบประมาณในการดำเนินการ นักเรียน บางส่วนยังไม่มีการปฏิบัติตนตามเป้าหมาย เนื่องจากสื่อจากภายนอกมีอิทธิพล เช่น สื่อวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ มีการลอกเลียนแบบในตัวอย่างที่ไม่

^{๖๐}พีระพงษ์ เจริญพันธุ์, “การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนกระสังพิทยาคม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๑), บทคัดย่อ.

เหมาะสม โรงเรียนได้แก้ปัญหา โดยการให้คำแนะนำในการเลือกสื่อ การเชิญวิทยากรมาให้การอบรมมากขึ้น และจัดสรรงบประมาณ ให้เพิ่มเติม ๓. การบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน โรงเรียนได้มีการกำหนดกฎระเบียบ ในการอยู่ร่วมกัน อาจารย์ทุกคนและนักเรียนร่วมมือกัน การจัดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน มีการจัดกิจกรรมพิเศษ นอกเหนือจากการเรียนการสอน จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ปัญหาสำคัญที่พบคือ การจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรมไม่สามารถจัดได้ครบทุกระดับชั้น นักเรียนบางส่วนขาดความสนใจและไม่กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม โรงเรียนแก้ปัญหาโดยจัดให้มีป้ายคำเตือน คำสุภาพเพื่อปลูกฝังคุณธรรมด้านต่างๆ ขอความร่วมมือ จากส่วนราชการ ชุมชนและวัด เพื่อ กำหนดมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน

ศรีสุวรรณ สรศักดิ์^๒ ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาทัศนคติของเด็กและเยาวชนต่อโครงการฝึกอบรมจริยธรรมในสถานสงเคราะห์ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานแรกรับเด็กหญิงพญาไท” มีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองฝึกอบรมจริยธรรม แก่เด็กและเยาวชนที่เข้ารับการสงเคราะห์ในสถานแรกรับฯ และศึกษาทัศนคติของเด็กและ เยาวชนหลังเข้ารับการฝึกอบรม รวมทั้งศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อกำหนดแนวทาง การปรับปรุงแก้ไข โดยหวังว่าผลที่ได้รับจากการศึกษานี้จะสามารถนำไปเป็นแนวทางการฝึก อบรมจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนในสถานแรกรับฯ และสถานสงเคราะห์อื่นๆ ต่อไป การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงทดลอง แบ่งวิธีการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ การศึกษาวิจัยภาคเอกสาร ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารทางวิชาการ หนังสือวิทยานิพนธ์ รายงานการประชุม บทความจากนิตยสารต่างๆ ตลอดจนผลงานที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติหลัก จริยธรรม และวิธีการฝึกอบรม แล้วกำหนดแนวทางการปฏิบัติและการศึกษาวิจัยภาคสนามจัดทำ โครงการฝึกอบรมจริยธรรม และนำไปทดลองฝึกอบรมแก่เด็กและเยาวชนที่เข้ารับการสงเคราะห์ ในสถานแรกรับฯ โดยใช้หลักและวิธีการฝึกอบรม ๓ วิธี ได้แก่ กิจกรรมประเภทการบรรยาย ประกอบด้วย การบรรยายธรรม และการเล่านิทานธรรม กิจกรรมประเภทกลุ่มสร้างสรรค์ ประกอบด้วย การอภิปรายกลุ่มและการได้วาทีธรรมะและกิจกรรมประเภทนันทนาการ ประกอบด้วย การเล่นเกมสร้างเสริมจริยธรรม และการร้องเพลงส่งเสริมจริยธรรม ใช้ระยะเวลาในการฝึก อบรม ๓ เดือน (๙๒ ชั่วโมง) จริยธรรมที่นำมาฝึกอบรมจำนวน ๑๐ ข้อ ประกอบด้วย ความ ซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย ความเคารพเชื่อฟัง ความเมตตากรุณา ความกตัญญูกตเวที

^๒ศรีสุวรรณ สรศักดิ์, “การศึกษาทัศนคติของเด็กและเยาวชนต่อโครงการฝึกอบรมจริยธรรมในสถานสงเคราะห์ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานแรกรับเด็กหญิงพญาไท”, วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๑), บทคัดย่อ.

ความขยันหมั่นเพียร การรู้จักการอยู่ร่วมกัน การรู้จักใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหา การรู้จักคุณค่าของเวลา การพึ่งตนเอง และออกแบบสอบถามเพื่อประเมินผลหลังสิ้นสุดโครงการฝึก อบรม โดยใช้ปัจจัยวัดทัศนคติและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมใน ๕ ด้าน คือ ความสนใจ ความร่วมมือ ความรู้ ความเข้าใจ และการนำไปปฏิบัติ ออกแบบสอบถามและ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่เพื่อวิเคราะห์และประเมินความคิดเห็นประกอบการศึกษา จากการศึกษาวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมจริยธรรมครั้งนี้ส่วนใหญ่ มีสภาพปัญหาที่คล้ายคลึงกันคือ อยู่ในระยะของวัยรุ่นตอนต้น ได้รับการศึกษามาก่อนข้างน้อย มีสถานภาพทางครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ เนื่องจากบิดามารดาไม่ได้อาศัยอยู่ด้วยกันก่อนเข้ารับ การสงเคราะห์อาศัยอยู่กับบุคคลที่สาม ซึ่งไม่ใช่บิดามารดาของตน ส่วนมากเพิ่งเข้ารับ การสงเคราะห์ครั้งแรกและสาเหตุที่ต้องเข้ารับการสงเคราะห์ เนื่องจากมีปัญหาความประพฤติ มากที่สุด การศึกษาทัศนคติของเด็กและเยาวชนปรากฏว่า ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีมากต่อ โครงการฝึก อบรมจริยธรรม ความรู้สึกต่อกิจกรรมแต่ละประเภทของเด็กและเยาวชนมีความแตกต่างกันตาม ระดับของอายุ คือ เด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง ๑๑-๑๔ ปี จะสนใจและให้ความร่วมมือ ในกิจกรรมประเภทการบรรยาย (การเล่นนิทานธรรม) มากที่สุด ขณะที่เด็กและเยาวชนอายุ ระหว่าง ๑๕-๑๘ ปี รู้สึกสนใจและให้ความร่วมมือในกิจกรรมประเภทกลุ่มสร้างสรรค์ (การ ใ้ตัวที่ธรรมะ) มากกว่า ส่วนกิจกรรมประเภทนันทนาการเด็กและเยาวชนสนใจและให้ความ ร่วมมือมากทั้ง ๒ กลุ่ม การได้รับความรู้จากกิจกรรมแต่ละประเภท มีความสัมพันธ์สอดคล้อง กันกับระดับความสนใจ และการให้ความร่วมมือของเด็กและเยาวชน การแสดงพฤติกรรมตอบสนอง โดยรวมขณะเข้ารับการฝึกอบรมของเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับที่ดีมาก หลังเข้ารับการฝึก อบรมเด็กและเยาวชนมีความเข้าใจในหลักจริยธรรมมากขึ้น และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิต ประจำวันของตนได้สอดคล้องกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ ซึ่งทุกคนเห็นด้วยกับการจัด โครงการฝึกอบรมจริยธรรมครั้งนี้ โดยเห็นว่าสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ได้ปานกลาง และหลังเข้ารับการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เห็นว่าเด็กและเยาวชนปฏิบัติตามหลัก จริยธรรมปานกลาง ด้านความเหมาะสมของกิจกรรมที่นำมาเป็นเครื่องมือในการฝึกอบรมครั้งนี้ เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเหมาะสมดีแล้ว โดยเห็นว่ากิจกรรมประเภทการบรรยายมีความเหมาะสมปานกลาง กิจกรรมประเภทกลุ่มสร้างสรรค์มีความเหมาะสมมาก และกิจกรรมประเภท นันทนาการมีความเหมาะสมมากที่สุด จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่า การฝึกอบรมจริยธรรมโดยใช้กิจกรรมเป็น เครื่องมือทำให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากขึ้น เนื่องจากรูปแบบของ กิจกรรมเป็นสิ่งเร้าที่ช่วยกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนสนใจ ให้ความร่วมมือ และทำให้เกิด การเรียนรู้ในการฝึกอบรมจริยธรรมครั้งนี้ กิจกรรมที่เด็กและเยาวชนสนใจให้ความร่วมมือและ ได้รับความรู้โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ การ ใ้ตัวที่

ธรรมะ ส่วนกิจกรรมที่มีค่าคะแนน เฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม อย่างไรก็ตาม การศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า มีปัญหาที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ได้แก่ ควรหาวิธีการปลูกฝัง ให้เด็กและเยาวชนเข้าใจและปฏิบัติตามหลักจริยธรรม การรู้จักการอยู่ร่วมกันเพิ่มขึ้นเพื่อลดปัญหา ในการอยู่ร่วมกันของเด็กและเยาวชน เนื่อง จากการฝึกอบรมครั้งนี้ปรากฏว่าเด็กและเยาวชนมีความ เข้าใจและปฏิบัติตามหลักจริยธรรม ข้อนี้น้อยกว่าข้ออื่นๆ และในการฝึกอบรมยังขาดอุปกรณ์ เครื่องมือที่ทันสมัยและเหมาะสม ควรได้รับการพัฒนาอุปกรณ์และเครื่องมือให้ดีกว่าเดิม การ ฝึกอบรมครั้งต่อไปควรแบ่งตาม ระดับอายุ เนื่องจากพบว่าทัศนคติของเด็กและเยาวชนมีความ แตกต่างกัน และควรปรับปรุง ในเรื่องเวลาในการฝึกอบรม เพราะช่วงบ่ายเป็นเวลาที่มีอากาศร้อน เด็กและเยาวชน ไม่มี สมาธิที่จะฟัง ทำให้ง่วงนอนและควรกำหนดเวลาในการศึกษาให้มากกว่าเดิม เพื่อประโยชน์ ในการติดตามประเมินผลให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

อภิรัตน์ ไชยอนันต์^{๖๓} ได้ศึกษาเรื่อง “ค่านิยมและการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของเยาวชน ยุคใหม่ ในจังหวัดเชียงใหม่” การวิจัยเรื่องนี้ ต้องการศึกษาค่านิยมและการปฏิบัติตน ความต้องการในการพัฒนา ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของเยาวชน ยุคใหม่ ในจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้ง ต้องการวิเคราะห์ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มี อิทธิพลต่อค่านิยมและการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางพระพุทธศาสนา ของเยาวชน วิธีการวิจัย การวิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ ในระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๔๕ และมีอายุไม่เกิน ๒๕ ปี จากสถาบัน ราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4๔๐๐ ราย และเป็นผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน ๒๒ ราย โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง และ ผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละสถาบันแบบกำหนดโควต้า ตามสัดส่วนประชากรของแต่ละสถาบัน จากผล การศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติตนตามแนวทางพระพุทธศาสนา ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ในระดับมาก โดยมีการปฏิบัติในแต่ละด้านสูงสุด ๓ ลำดับแรก ดังนี้ การปฏิบัติตน ด้านคุณธรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ ประการ ประกอบด้วย การมีความรู้สึกละอายในการกระทำความผิด มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และปฏิบัติตน ด้านความสุจริต การปฏิบัติตนด้านจริยธรรมที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ ประการ ประกอบด้วย การตอบแทนบุญคุณของผู้ให้อุปการะ การไม่ลักทรัพย์ ไม่เบียดเบียนชีวิตและ ร่างกายของผู้อื่น และค่านิยมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ ประการ ประกอบด้วย

^{๖๓} อภิรัตน์ ไชยอนันต์, “ค่านิยมและการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของเยาวชน ยุคใหม่ ในจังหวัดเชียงใหม่”, *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๔๖), บทคัดย่อ.

เคารพบูชา และสำนึกในพระคุณของพระรัตนตรัย เห็นคุณค่าของตนเองด้วยการประพฤติดี และมีความ ขยันหมั่นเพียรมีมานะอดทน ในขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าเยาวชนสามารถนำหลักคำสอน ใน พระพุทธศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวันด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมได้ซึ่งจะทำให้ เยาวชนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและสังคม กลุ่มตัวอย่างมีความ ต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม และจริยธรรมในระดับมาก และมีความ ต้องการในการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับค่านิยมในระดับ ปานกลาง ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าเยาวชน ในปัจจุบันควรได้รับการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับ การปฏิบัติด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ตาม แนวทางพระพุทธศาสนา กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตนตามแนวทาง พระพุทธศาสนา ในระดับมากทุกปัจจัย โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ ปัจจัย ประกอบด้วย สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และกลุ่ม ในขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าปัจจัย ด้าน สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน ชุมชน วัดในพระพุทธศาสนา และปัจจัยด้าน สื่อมวลชน มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมตามแนวทาง พระพุทธศาสนา ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตน ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตนตาม ความ คิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตนตามแนวทาง พระพุทธศาสนา ด้านคุณธรรม จริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และเมื่อ พิจารณาความสัมพันธ์ราย ปัจจัย ปรากฏว่าทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตนตาม แนวทางพระพุทธศาสนาของกลุ่ม ตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ เว้น แต่ปัจจัยอินเทอร์เน็ต และกลุ่มเพื่อน ไม่มี ความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตนตามแนวทาง พระพุทธศาสนา กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยของ จริยธรรม และค่านิยมสูงกว่า เพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ น้อยมีค่าเฉลี่ย การปฏิบัติตนด้านคุณธรรมต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .๐๕

อนวัช รัตนเมธาวิ^{๖๔} ได้ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมของนักเรียนและ วิธีปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา ๑๐ ปีการศึกษา ๒๕๒๖” การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาลักษณะพฤติกรรมที่นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามแนวทางจริยธรรมที่ ประพฤติปฏิบัติในสังคมไทยในแต่ละด้านทั้ง ๑๑ ด้าน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศ

^{๖๔}อนวัช รัตนเมธาวิ, “ความคิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมของนักเรียนและวิธีปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา ๑๐ ปีการศึกษา ๒๕๒๖”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๒๘), บทคัดย่อ.

วุฒิทางวิชาชีพ และประสบการณ์ในการทำงานด้านวิชาชีพครูแตกต่างกัน และศึกษาวิธีการที่ครูใช้ในการปลูกฝังจริยธรรมในแต่ละด้านทั้ง ๑๑ ด้านแก่นักเรียน

การรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อลักษณะพฤติกรรมที่นักเรียนประพฤติปฏิบัติเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ตัวเลือก ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองและมีค่าความเชื่อมั่น .๘๓๑ และแบบสอบถามวิธีการที่ครูใช้ในการปลูกฝังจริยธรรมทั้ง ๑๑ ด้านแก่นักเรียน ๕ วิธี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๑๐ ปีการศึกษา ๒๕๒๖ จำนวน ๒๘๕ คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายแล้วทำวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรที่กำหนดไว้โดยใช้ t-test และ F-test ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

๑. ครูในโรงเรียนมัศึกษามีความคิดเห็นต่อลักษณะพฤติกรรม ที่นักเรียนประพฤติปฏิบัติในแต่ละด้านทั้ง ๑๑ ด้าน อยู่ในระดับปานกลางคือ อยู่ในสภาพที่น่าพอใจ

๒. ความคิดเห็นของครูเพศชายกับครูเพศหญิง ที่มีต่อลักษณะพฤติกรรมที่นักเรียนประพฤติปฏิบัติทั้ง ๑๑ ด้าน ตามแนวทางจริยธรรมที่ประพฤติปฏิบัติในสังคมไทยในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓. ความคิดเห็นของครูที่มีวุฒิทางวิชาชีพแตกต่างกัน ที่มีต่อลักษณะพฤติกรรมที่นักเรียนประพฤติปฏิบัติทั้ง ๑๑ ด้าน ตามแนวทางจริยธรรมที่ประพฤติปฏิบัติในสังคมไทยในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๔. ความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านวิชาชีพครูแตกต่างกัน ที่มีลักษณะต่อพฤติกรรมที่นักเรียนประพฤติปฏิบัติทั้ง ๑๑ ด้าน ตามแนวทางจริยธรรมที่ประพฤติปฏิบัติในสังคมไทยในแต่ละด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

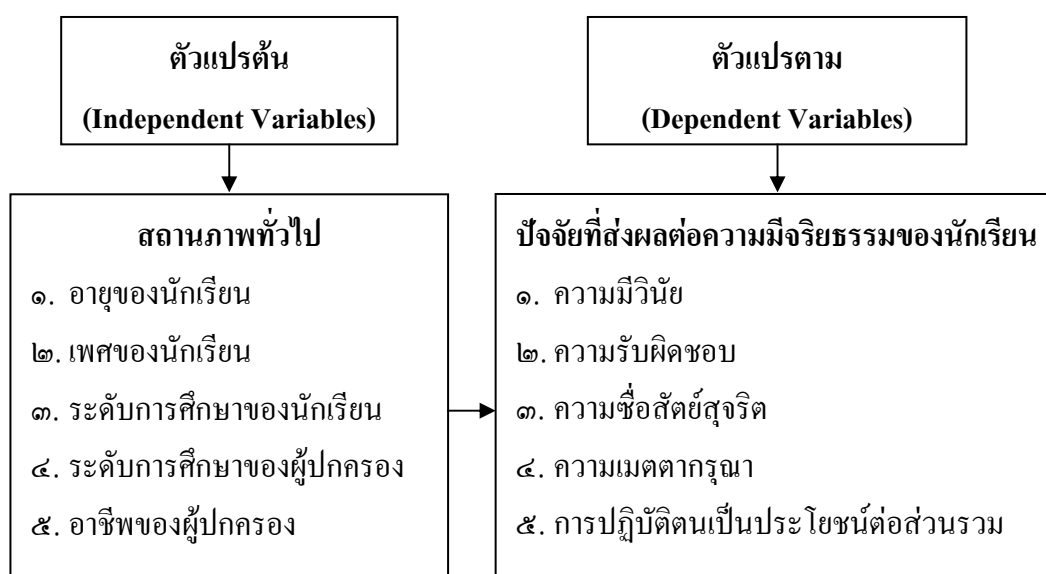
๕. วิธีการที่ครูใช้ในการปลูกฝังจริยธรรมในด้านต่างๆ แก่นักเรียน พบว่า ครูใช้วิธีบอกแนะนำ มากที่สุด และวิธีใช้น้อยที่สุดคือวิธีให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมต้นแบบ

ข้อเสนอแนะ

๑. เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า วิธีการปลูกฝัง อบรม สั่งสอน เสริมสร้าง และพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียนของครูได้ผลและมีประสิทธิภาพ จึงเห็นสมควรให้ปฏิบัติต่อไป แต่น่าจะหาแนวทางและวิธีการอื่นมาเสริมสร้างให้ได้ผลดียิ่งขึ้น สำหรับวิธีการที่จะใช้ควรจะเน้นวิธีการบอกแนะนำมากที่สุด รองลงมาเป็นวิธีให้นักเรียนฝึกพฤติกรรม วิธีให้นักเรียนอภิปรายหาเหตุผลวิธีให้รางวัล ลงโทษ และวิธีให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมต้นแบบ

๒. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการสอบถามความคิดเห็นของครูฝ่ายเดียวโดยเฉพาะวิธีการปลูกฝังจริยธรรมที่ครูใช้ ซึ่งปรากฏว่าครูใช้วิธีการนอก แนะนำ มากที่สุด แม้ว่าจะได้ผลเป็นที่น่าพอใจแล้วก็ตาม น่าจะได้สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนดูบ้างว่าต้องการให้ครูปลูกฝังจริยธรรมในลักษณะใด เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาผสมผสานการสร้างรูปแบบในการปลูกฝังจริยธรรมต่อไป

๒.๘ กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภูมิที่ ๒.๑ กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันที่เป็นจริงของปัญหาและแนวทางแก้ไขปรับปรุง เกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- ๓.๓ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ ๓-๔ ของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา ๒๕๕๒ จำนวน ๓,๗๑๕ คน

โดยทำการสุ่มตัวอย่างจากนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ ๓-๔ ของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา ๒๕๕๒ จำนวน ๖๓๗ คน ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ

๑. นักเรียน ม.๑ - ม.๓ จำนวน ๓๑๗ คน
๒. นักเรียน ม.๔ - ม.๖ จำนวน ๓๒๐ คน

โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ R.V.Krejcie และ D.W.Morgan^๑ แล้วนำมาเทียบสัดส่วนกับจำนวนประชากรของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ ๓-๔ ของโรงเรียนสวน

---

^๑ ธานินทร์ ศิลป์จารุ, ผศ. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พ.ศ. ๒๕๕๐, หน้า ๕๐-๕๑.

กุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา ๒๕๕๒ และเลือกกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ ๓-๔ ของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา ๒๕๕๒ ซึ่งปรากฏในตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
๑. นักเรียน ม.๑-ม.๓	๑,๘๓๐	๓๑๗
๒. นักเรียน ม.๔-ม.๖	๑,๕๐๕	๓๒๐
รวม	๓,๓๓๕	๖๓๗

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาจะเป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองโดยจะสร้างให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และเนื้อหาจากแนวคิดที่ต้องการศึกษา พร้อมทั้งนำไปหาคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง ประกอบด้วย ๑ ชุด มี ๒ ตอนคือ

นักเรียน ม.๑ - ม. ๖ จำนวน ๖๓๗ คน

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยเพศ อายุ วุฒิการศึกษา จำนวน ๓ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ แบบปลายเปิด (Open end) ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ให้คะแนนตามระดับความคิดเห็นดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้ค่าเท่ากับ	๕
เห็นด้วยมาก	ให้ค่าเท่ากับ	๔
เห็นด้วยปานกลาง	ให้ค่าเท่ากับ	๓
เห็นด้วยน้อย	ให้ค่าเท่ากับ	๒
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้ค่าเท่ากับ	๑

๓.๓ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. ศึกษาเอกสารต่างๆ ตำรา บทความ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบ เพื่อประมวลข้อมูลที่ได้แล้วนำไปสร้างเป็นแบบสอบถาม

๒. นำแบบสอบถามปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาว่าตรงตามเนื้อหาและครอบคลุมประเด็นที่ศึกษาหรือไม่เพียงพอ และปรับปรุงให้เหมาะสม

๓. นำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเพื่อไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเนื้อหา (Content Validity) และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะและนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง

๔. หาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของเครื่องมือ โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง (Pre-test) จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อดูความบกพร่องแล้วนำมาแก้ไขเพื่อใช้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ต่อไป

๕. นำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบแล้วไปทดสอบกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ๓๐ คน แล้วนำมาหาความเชื่อมั่น เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ของ นักเรียนชั้นม. ๑-ม. ๖ โดยมีเกณฑ์ตัดสินว่า ถ้าค่าสัมประสิทธิ์ของ นักเรียนชั้น ม.๑-ม.๖ มีค่าใกล้ ๐.๘ ขึ้นไป จะไม่แก้ไขแบบสอบถาม แต่ถ้ามีค่าต่ำกว่า ๐.๘ ก็จะทำการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม ซึ่งผลการหาค่าสัมประสิทธิ์ นักเรียนชั้นม. ๑-ม.๖รวมได้เท่ากับ ค่าความเชื่อมั่นดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์จึงถือว่าแบบสอบถามนี้สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ได้

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

๑. ผู้วิจัยติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอหนังสือความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ไปยังโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

๒. ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๖๓๗ ฉบับ และรับกลับคืนมาด้วยตนเอง

๓. เมื่อได้แบบสอบถามมาจำนวน ๖๓๗ ฉบับ ถือเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าสถิติต่างๆ โดยผ่านโปรแกรม SPSS

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาจะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปแบบ SPSS

๑. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม หาค่าร้อยละ (%)
๒. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = Means) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายโดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้

๑.๐๐ - ๑.๕๐	หมายถึง	มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด
๑.๕๑ - ๒.๕๐	หมายถึง	มีความเห็นด้วยน้อย
๒.๕๑ - ๓.๕๐	หมายถึง	มีความเห็นด้วยปานกลาง
๓.๕๑ - ๔.๕๐	หมายถึง	มีความเห็นด้วยมาก
๔.๕๑ - ๕.๐๐	หมายถึง	มีความเห็นด้วยมากที่สุด

๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล จะใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่ใช้อย่างแพร่หลาย คือ

๑. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) จะเป็นค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับค่าความถี่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

- ๑) การคำนวณหาค่าร้อยละ(Percentage) โดยใช้สูตร

$$\text{Percentage} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบคำถามนั้นๆ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

- ๒) การคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = Means)

- ๓) การคำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = Standard Deviation)

๒. สถิติเชิงวิเคราะห์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม
นัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร สามารถตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นดังต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

๔.๓ การวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง โดยจำแนกจำนวนและค่าร้อยละ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนและร้อยละของนักเรียน โดยจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๓๑๖	๔๕.๖๐
หญิง	๓๒๑	๕๐.๔๐
โดยรวม	๖๓๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่านักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร สอนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๓๒๑ ราย คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๔๐ และเพศชาย จำนวน ๓๑๖ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๖๐

ตารางที่ ๔.๒ จำนวนและร้อยละของนักเรียนโดยจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
๑๑ - ๑๒ ปี	๘๗	๑๓.๗๐
๑๓- ๑๔ ปี	๒๕๐	๓๙.๒๐
ตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป	๓๐๐	๔๗.๑๐
โดยรวม	๖๓๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่านักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีอายุระหว่าง ๑๑-๑๒ ปี จำนวน ๘๗ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๗๐ มีอายุระหว่าง ๑๓ - ๑๔ ปี จำนวน ๒๕๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๒๐ และมีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๓๐๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๑๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ จำนวนและร้อยละของนักเรียนโดยจำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๑๓๐	๒๐.๔๐
มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๑๑๓	๑๗.๗๐
มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๗๕	๑๑.๖๐
มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๑๑๙	๑๘.๗๐
มัธยมศึกษาปีที่ ๕	๑๐๔	๑๖.๓๐
มัธยมศึกษาปีที่ ๖	๙๖	๑๕.๒๐
โดยรวม	๖๓๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่านักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๑๓๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๔๐ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๑๑๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๗๐ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๗๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖๐ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๑๑๙ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๗๐ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๑๐๔ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓๐ และเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๙๖ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๒๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองโดยจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๓๓	๒๐.๕๐
ปริญญาตรี	๓๑๕	๔๘.๕๐
สูงกว่าปริญญาตรี	๑๕๑	๒๓.๗๐
อื่นๆ	๓๘	๖.๐๐
โดยรวม	๖๓๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่าระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๓๑๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๕ รองลงมาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๑๓๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๕ และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๑๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๗ อื่นๆ ๓๘ ราย คิดเป็นร้อยละ ๖ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองโดยจำแนกตามอาชีพ

อาชีพของผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๑๗๒	๒๗.๐๐
ผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว	๒๕๕	๔๐.๗๐
พนักงาน/ลูกจ้างธุรกิจเอกชน	๑๑๖	๑๘.๒๐
อื่นๆ	๙๐	๑๔.๑๐
โดยรวม	๖๓๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่าอาชีพของผู้ปกครอง ส่วนมากผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๒๕๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๗๐ รองลงมาเป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๑๗๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๐๐ เป็นพนักงาน/ลูกจ้างธุรกิจเอกชน จำนวน ๑๑๖ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๒๐ และอาชีพอื่นๆ จำนวน ๙๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑๐ ตามลำดับ

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมี
จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านความมีวินัย โดยรวม
และรายด้าน

ด้านความมีวินัย	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความสำคัญ
๑. มาโรงเรียนทันเช้าแถวและทำกิจกรรมในตอนเช้า	๓.๐๓	๑.๖๕	ปานกลาง
๒. เข้าแถวได้เรียบร้อยดี โดยไม่ต้องมีครูคอยควบคุม	๓.๐๔	๑.๑๓	ปานกลาง
๓. แต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน	๓.๐๓	๑.๕๕	ปานกลาง
๔. ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่นในขณะที่ใช้บริการห้องสมุด	๒.๘๖	๑.๔๐	ปานกลาง
๕. จะทิ้งเศษกระดาษหรือขยะลงในที่ทิ้งขยะเท่านั้น	๓.๐๕	๑.๒๘	ปานกลาง
๖. ไม่วิ่งหรือเล่นบนอาคารเรียน	๓.๐๓	๑.๐๔	ปานกลาง
๗. จะไม่คุยหรือเล่นกับเพื่อนในขณะที่กำลังเรียน	๓.๐๒	๑.๐๐	ปานกลาง
๘. อ่านหนังสือและทบทวนบทเรียนทุกวัน โดยไม่ต้อง ให้ใครบอก	๒.๕๐	๑.๐๖	ปานกลาง
๙. เมื่อมาโรงเรียนจะไม่หนีเรียน	๒.๕๗	๑.๖๕	ปานกลาง
๑๐. จะส่งการบ้านหรือรายงานตามเวลาที่อาจารย์ กำหนด	๒.๕๓	๑.๓๐	ปานกลาง
โดยรวม	๓.๐๓	๑.๐๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมี
จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านความมีวินัย โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับ
ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๓.๐๓)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านความมีวินัย ให้ความสำคัญใน
ปัจจัยต่างๆ ตามลำดับดังนี้ จะทิ้งเศษกระดาษหรือขยะลงในที่ทิ้งขยะเท่านั้น โดยมีค่าเฉลี่ย
($\bar{X}$ = ๓.๐๕) เข้าแถวได้เรียบร้อยดี โดยไม่ต้องมีครูคอยควบคุม โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๓.๐๔)

มาโรงเรียนทันเช้าแถวและทำกิจกรรมในตอนเช้า โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๓$) แต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๓$) ไม่วิ่งหรือเล่นบนอาคารเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๓$) จะไม่คุยหรือเล่นกับเพื่อนในขณะที่กำลังเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๒$) เมื่อมาโรงเรียนจะไม่หนีเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๓$) จะส่งการบ้านหรือรายงานตามเวลาที่อาจารย์กำหนด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๓$) อ่านหนังสือและทบทวนบทเรียนทุกวันโดยไม่ต้องให้ใครบอก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๐$) ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่นในขณะที่ใช้บริการห้องสมุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๖$)

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยด้านความรับผิดชอบโดยรวมและรายด้าน

ด้านความรับผิดชอบ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความสำคัญ
๑. จะเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เช่น ซ้อมกีฬา แม้ว่า อาจารย์ผู้ฝึกสอนจะไม่มาก็ตาม	๒.๕๕	๑.๓๒	ปานกลาง
๒. เมื่ออาจารย์มาเข้าสอนช้ากว่าปกติ หัวหน้าห้อง จะไปตามอาจารย์	๒.๕๒	๑.๑๐	ปานกลาง
๓. เมื่อทำผิด จะยอมรับโทษและจะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น	๓.๐๐	๑.๒๕	ปานกลาง
๔. จะมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอไม่ขาดเรียน	๒.๕๖	๑.๕๘	ปานกลาง
๕. จะใช้อุปกรณ์การเรียนของโรงเรียนอย่างระมัดระวัง และเก็บเข้าที่ทุกครั้งที่ใช้เสร็จ	๓.๐๐	๑.๓๓	ปานกลาง
๖. เมื่อยืมหนังสือจากห้องสมุดจะส่งหนังสือคืน ตามกำหนดส่งเสมอ	๒.๕๖	๑.๕๒	ปานกลาง
๗. เมื่อพบเห็นสิ่งของของโรงเรียนชำรุดจะแจ้ง ให้ครูทราบทันที	๒.๕๗	๐.๕๕	ปานกลาง
๘. จะทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จ เรียบร้อย โดยไม่ต้องให้ผู้อื่นเตือน	๒.๕๘	๑.๒๑	ปานกลาง
๙. จะมาโรงเรียนเมื่อมีกิจกรรมเพื่อร่วมพัฒนาแม่ ไม่มีการเรียนการสอน	๒.๕๔	๑.๓๕	ปานกลาง
๑๐. เมื่อเห็นเพื่อนทำลายสิ่งของของโรงเรียน จะดักเตือนเพื่อน	๒.๕๓	๑.๑๔	ปานกลาง
โดยรวม	๓.๐๐	๑.๐๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๐$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านความรับผิดชอบ ให้ความสำคัญลำดับแรกเมื่อทำผิด จะยอมรับโทษและจะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๐$) จะใช้อุปกรณ์การเรียนของโรงเรียนอย่างระมัดระวังและเก็บเข้าที่ทุกครั้งที่ใช้เสร็จ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๐$) จะเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เช่น ซ้อมกีฬา แม้ว่าอาจารย์ผู้ฝึกสอนจะไม่มาก็ตาม โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๕$) จะทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จเรียบร้อย โดยไม่ต้องให้ผู้อื่นเตือน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๘$) เมื่อพบเห็นสิ่งของของโรงเรียนชำรุดจะแจ้งให้ครูทราบทันที โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๗$) จะมาโรงเรียนเมื่อมีกิจกรรมเพื่อร่วมพัฒนาแม้ไม่มีการเรียนการสอน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๔$) เมื่อเห็นเพื่อนทำลายสิ่งของของโรงเรียน จะตักเตือนเพื่อน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๓$) เมื่ออาจารย์มาเข้าสอนช้ากว่าปกติ หัวหน้าห้องจะไปตามอาจารย์ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๒$) จะมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอไม่ขาดเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๘๖$) เมื่อยืมหนังสือจากห้องสมุดจะส่งหนังสือคืนตามกำหนดส่งเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๘๖$)

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตโดยรวมและรายด้าน

ความซื่อสัตย์สุจริต	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความสำคัญ
๑. จะไม่หยิบของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต	๒.๕๘	๑.๓๔	
๒. ไม่พูดโกหกหรือกล่าวโทษผู้อื่นเพื่อให้ตนพ้นผิด	๒.๕๗	๑.๒๘	
๓. ไม่ลอกข้อสอบเพื่อน แม้ว่าครูคุมสอบจะไม่อยู่ในห้อง	๒.๕๘	๑.๔๑	
๔. จะปฏิบัติตามกฎกติกาในขณะที่เล่นเกมส์หรือแข่งขันกีฬา	๒.๕๕	๑.๕๑	
๕. จะไม่นำของส่วนรวมไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว	๒.๕๐	๑.๓๘	
๖. จะนำสิ่งของมีค่าที่ผู้อื่นลืมไว้หรือทำตกส่งอาจารย์	๒.๕๓	๑.๔๔	
๗. ไม่เก็บเงินเกินราคาที่เป็นจริงหากได้รับมอบหมายให้ซื้อของ	๒.๕๑	๑.๕๖	
๘. จะยอมรับผิดเมื่อทำสิ่งของของโรงเรียนเสียหาย	๒.๕๗	๑.๔๐	
๙. จะพูดในสิ่งที่ตรงกับความคิดเสมอ	๒.๕๕	๑.๒๗	
๑๐. จะขออนุญาตทุกครั้งเมื่อใช้ของของคนอื่น	๒.๕๕	๑.๒๔	
โดยรวม	๓.๐๓	๑.๒๓	

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย กับปัจจัยความซื่อสัตย์สุจริต โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๓.๐๓)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย กับปัจจัยความซื่อสัตย์สุจริต จะพูดในสิ่งที่ตรงกับความคิดเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๒.๕๕) จะขออนุญาตทุกครั้งเมื่อใช้ของของคนอื่น โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๒.๕๕) จะไม่หยิบของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๒.๕๘) ไม่ลอกข้อสอบเพื่อน แม้ว่าครูคุมสอบจะไม่อยู่ในห้อง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๒.๕๘) จะยอมรับผิดเมื่อทำสิ่งของของโรงเรียนเสียหาย โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๒.๕๗) ไม่พูดโกหกหรือกล่าวโทษผู้อื่นเพื่อให้ตนพ้นผิด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๒.๕๗) จะปฏิบัติตามกฎกติกาในขณะที่เล่นเกมส์หรือแข่งขันกีฬา โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๒.๕๕) จะนำสิ่งของมีค่าที่ผู้อื่นลืมไว้หรือทำตกส่งอาจารย์ โดยมีค่าเฉลี่ย

($\bar{X} = 2.53$) ไม่เก็บเงินเกินราคาที่เป็นจริงหากได้รับมอบหมายให้ซื้อของ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.56$) จะไม่นำของส่วนรวมไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.50$)

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยด้านความเมตตา กรุณา โดยรวมและรายด้าน

ความเมตตา กรุณา	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความสำคัญ
๑. บริจาคสิ่งของหรือเงินให้ผู้ประสบภัย	๒.๕๖	๑.๑๖	ปานกลาง
๒. ไม่ควรนำสัตว์มาทรมานหรือนำมากักขังหน่วยหนึ่ง	๒.๕๑	๑.๕๕	ปานกลาง
๓. เมื่อเพื่อนประสบปัญหาคอยให้ความช่วยเหลือ	๒.๕๕	๑.๑๒	ปานกลาง
๔. ให้กำลังใจเมื่อเพื่อนนักเรียนผิดหวัง	๒.๕๗	๑.๑๔	ปานกลาง
๕. เต็มใจแนะนำเมื่อเพื่อนไม่เข้าใจบทเรียน	๒.๕๕	๑.๒๖	ปานกลาง
๖. ไม่พูดคำหยาบให้เพื่อนเจ็บใจ	๒.๕๑	๑.๑๗	ปานกลาง
๗. ไม่อิจฉาริษยาเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ	๒.๕๗	๑.๑๘	ปานกลาง
๘. จะแบ่งของเล่นและขนมให้เพื่อนหรือน้องเสมอ	๒.๕๓	๑.๒๘	ปานกลาง
๙. เป็นตัวแทนอาสาพาเพื่อน น้องหรือคนชราข้ามถนน	๒.๕๓	๑.๑๒	ปานกลาง
๑๐. ให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน	๒.๕๓	๑.๔๐	ปานกลาง
โดยรวม	๒.๕๖	๑.๐๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย กับปัจจัยความเมตตา กรุณา โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.56$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย กับปัจจัยความเมตตา กรุณา ให้กำลังใจเมื่อเพื่อนนักเรียนผิดหวัง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.57$) บริจาคสิ่งของหรือเงินให้ผู้ประสบภัย โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.56$) เมื่อเพื่อนประสบปัญหาคอยให้ความช่วยเหลือ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.55$) จะแบ่งของเล่นและขนมให้เพื่อนหรือน้องเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.53$) เป็นตัวแทนอาสาพาเพื่อน น้องหรือคนชราข้ามถนน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.53$) ให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.53$) ไม่พูดคำหยาบให้เพื่อนเจ็บใจ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.51$) ไม่ควรนำสัตว์

มาตรฐานหรือนำมากักขังหน่วยหนึ่งว โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.56$) เต็มใจแนะนำเมื่อเพื่อนไม่เข้าใจ
บทเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.58$) ไม่อิจริษาเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ โดยมีค่าเฉลี่ย
($\bar{X} = 2.53$)

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัย
ที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยด้านการปฏิบัติ
ตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยรวมและรายด้าน

การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความสำคัญ
๑. ยินดีช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน	๒.๕๒	๑.๓๖	ปานกลาง
๒. ร่วมรณรงค์เดินต่อต้านยาเสพติด	๒.๕๓	๑.๒๕	ปานกลาง
๓. นำอาหารไปเลี้ยงเด็กกำพร้า	๒.๘๕	๑.๐๘	ปานกลาง
๔. ร่วมกิจกรรมของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ	๓.๐๑	๑.๔๑	ปานกลาง
๕. ช่วยทำความสะอาดโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	๓.๐๐	๑.๑๑	ปานกลาง
๖. จัดตั้งชมรมบำเพ็ญประโยชน์ในระดับชั้น	๒.๕๒	๑.๒๐	ปานกลาง
๗. เป็นเยาวชนอาสาบำเพ็ญประโยชน์กับหน่วยงาน สาธารณะ	๒.๕๕	๑.๑๖	ปานกลาง
๘. ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์สถานที่สาธารณะ เช่น วัด	๒.๕๘	๑.๑๕	ปานกลาง
๙. จัดกิจกรรมนันทนาการแก่ผู้พิการด้อยโอกาส	๒.๕๒	๑.๒๑	ปานกลาง
๑๐. อ่านหนังสือบันทึกเสียงเพื่อนำไปเปิดให้ความรู้แก่ คนตาบอด	๒.๘๖	๑.๒๘	ปานกลาง
โดยรวม	๒.๕๕	๐.๘๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมี
จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.56$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อ
ส่วนรวม ร่วมกิจกรรมของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.01$) ช่วยทำความ

สะอาดโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๐$) เป็นเยาวชนอาสาบำเพ็ญประโยชน์กับหน่วยงานสาธารณะ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๕$) ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์สถานที่สาธารณะ เช่น วัด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๘$) ร่วมรณรงค์เดินต่อต้านยาเสพติด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๓$) จัดกิจกรรมนันทนาการแก่ผู้พิการด้อยโอกาส โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๒$) จัดตั้งชมรมบำเพ็ญประโยชน์ในระดับชั้น โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๒$) ยินดีช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๒$) อ่านหนังสือบันทึกเสียงเพื่อนำไปเปิดให้ความรู้แก่คนตาบอด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๘๖$) นำอาหารไปเลี้ยงเด็กกำพร้า โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๘๕$)

ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยโดยรวม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรม	N	$\bar{X}$	S.D	ระดับความสำคัญ
ด้านความมีวินัย	๖๓๗	๓.๐๓	๑.๐๓	ปานกลาง
ด้านความรับผิดชอบ	๖๓๗	๓.๐๐	๑.๐๐	ปานกลาง
ความซื่อสัตย์สุจริต	๖๓๗	๓.๐๓	๑.๒๓	ปานกลาง
ความเมตตากรุณา	๖๓๗	๒.๕๖	๑.๐๘	ปานกลาง
การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม	๖๓๗	๒.๕๕	๐.๘๖	ปานกลาง
โดยรวม	๖๓๗	๒.๕๘	๐.๕๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ความซื่อสัตย์สุจริตมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๓$) ด้านความมีวินัย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๓$) ด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๐$) การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๕$) และความเมตตากรุณา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๖$)

๔.๓ การวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

ผลการทดสอบสมมติฐานตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยที่แตกต่างกัน มีดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ เพศที่ต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยที่แตกต่างกัน

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่ต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยที่ไม่แตกต่างกัน

H_a : ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่ต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยที่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามเพศ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรม	เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	t-test for Equality of Means																																																										
					t	df	Sig																																																								
ด้านความมีวินัย	ชาย	๓๑๖	๓.๐๐	๑.๐๒	-๐.๗๖	๖๓๕	๐.๔๔																																																								
	หญิง	๓๒๑	๓.๐๖	๑.๐๔				ด้านความรับผิดชอบ	ชาย	๓๑๖	๒.๕๘	๑.๐๒	-๐.๓๑	๖๓๕	๐.๗๕	หญิง	๓๒๑	๓.๐๑	๐.๕๘	ความซื่อสัตย์สุจริต	ชาย	๓๑๖	๒.๕๕	๑.๒๔	-๐.๗๐	๖๓๕	๐.๔๘	หญิง	๓๒๑	๓.๐๖	๑.๒๓	ความเมตตากรุณา	ชาย	๓๑๖	๒.๕๔	๑.๐๕	-๐.๔๐	๖๓๕	๐.๖๘	หญิง	๓๒๑	๒.๕๘	๑.๐๘	การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม	ชาย	๓๑๖	๒.๕๘	๐.๘๖	-๐.๒๓	๖๓๕	๐.๘๑	หญิง	๓๒๑	๓.๐๐	๐.๘๖	โดยรวม	ชาย	๓๑๖	๒.๕๖	๐.๕๔	-๐.๓๗	๖๓๕	๐.๗๐
ด้านความรับผิดชอบ	ชาย	๓๑๖	๒.๕๘	๑.๐๒	-๐.๓๑	๖๓๕	๐.๗๕																																																								
	หญิง	๓๒๑	๓.๐๑	๐.๕๘				ความซื่อสัตย์สุจริต	ชาย	๓๑๖	๒.๕๕	๑.๒๔	-๐.๗๐	๖๓๕	๐.๔๘	หญิง	๓๒๑	๓.๐๖	๑.๒๓	ความเมตตากรุณา	ชาย	๓๑๖	๒.๕๔	๑.๐๕	-๐.๔๐	๖๓๕	๐.๖๘	หญิง	๓๒๑	๒.๕๘	๑.๐๘	การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม	ชาย	๓๑๖	๒.๕๘	๐.๘๖	-๐.๒๓	๖๓๕	๐.๘๑	หญิง	๓๒๑	๓.๐๐	๐.๘๖	โดยรวม	ชาย	๓๑๖	๒.๕๖	๐.๕๔	-๐.๓๗	๖๓๕	๐.๗๐	หญิง	๓๒๑	๒.๕๕	๐.๕๖								
ความซื่อสัตย์สุจริต	ชาย	๓๑๖	๒.๕๕	๑.๒๔	-๐.๗๐	๖๓๕	๐.๔๘																																																								
	หญิง	๓๒๑	๓.๐๖	๑.๒๓				ความเมตตากรุณา	ชาย	๓๑๖	๒.๕๔	๑.๐๕	-๐.๔๐	๖๓๕	๐.๖๘	หญิง	๓๒๑	๒.๕๘	๑.๐๘	การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม	ชาย	๓๑๖	๒.๕๘	๐.๘๖	-๐.๒๓	๖๓๕	๐.๘๑	หญิง	๓๒๑	๓.๐๐	๐.๘๖	โดยรวม	ชาย	๓๑๖	๒.๕๖	๐.๕๔	-๐.๓๗	๖๓๕	๐.๗๐	หญิง	๓๒๑	๒.๕๕	๐.๕๖																				
ความเมตตากรุณา	ชาย	๓๑๖	๒.๕๔	๑.๐๕	-๐.๔๐	๖๓๕	๐.๖๘																																																								
	หญิง	๓๒๑	๒.๕๘	๑.๐๘				การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม	ชาย	๓๑๖	๒.๕๘	๐.๘๖	-๐.๒๓	๖๓๕	๐.๘๑	หญิง	๓๒๑	๓.๐๐	๐.๘๖	โดยรวม	ชาย	๓๑๖	๒.๕๖	๐.๕๔	-๐.๓๗	๖๓๕	๐.๗๐	หญิง	๓๒๑	๒.๕๕	๐.๕๖																																
การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม	ชาย	๓๑๖	๒.๕๘	๐.๘๖	-๐.๒๓	๖๓๕	๐.๘๑																																																								
	หญิง	๓๒๑	๓.๐๐	๐.๘๖				โดยรวม	ชาย	๓๑๖	๒.๕๖	๐.๕๔	-๐.๓๗	๖๓๕	๐.๗๐	หญิง	๓๒๑	๒.๕๕	๐.๕๖																																												
โดยรวม	ชาย	๓๑๖	๒.๕๖	๐.๕๔	-๐.๓๗	๖๓๕	๐.๗๐																																																								
	หญิง	๓๒๑	๒.๕๕	๐.๕๖																																																											

* ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ ผลการทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามเพศ ด้วยวิธี (Independent t-test) พบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ ๐.๗๐ มีค่ามากกว่า ๐.๐๕ นั่นคือปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่แตกต่างกันส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ที่ไม่แตกต่างกันระดับความเชื่อมั่นที่ ๕๕ %

สมมติฐานที่ ๒ อายุที่ต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยที่แตกต่างกัน

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่ต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยที่ไม่แตกต่างกัน

H_a : ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่ต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยที่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๓ ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามอายุ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรม	อายุ	N	$\bar{X}$	S.D.	df	F	Sig
ด้านความมีวินัย	๑๑ - ๑๒ ปี	๘๗	๓.๒๕	๑.๐๘	๒	๑๐.๒๗	๐.๐๐
	๑๓- ๑๔ ปี	๒๕๐	๒.๘๑	๑.๐๕			
	ตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป	๓๐๐	๓.๑๕	๐.๕๕			
ด้านความรับผิดชอบ	๑๑ - ๑๒ ปี	๘๗	๓.๑๘	๑.๐๕	๒	๘.๐๒	๐.๐๐
	๑๓- ๑๔ ปี	๒๕๐	๒.๘๐	๑.๐๕			
	ตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป	๓๐๐	๓.๑๐	๐.๕๐			
ความซื่อสัตย์สุจริต	๑๑ - ๑๒ ปี	๘๗	๓.๒๕	๑.๓๑	๒	๕.๖๘	๐.๐๐
	๑๓- ๑๔ ปี	๒๕๐	๒.๗๗	๑.๒๖			
	ตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป	๓๐๐	๓.๑๗	๑.๑๕			
ความเมตตากรุณา	๑๑ - ๑๒ ปี	๘๗	๓.๐๐	๑.๐๗	๒	๘.๒๖	๐.๐๐
	๑๓- ๑๔ ปี	๒๕๐	๒.๗๕	๑.๐๖			
	ตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป	๓๐๐	๓.๑๒	๑.๐๘			
การปฏิบัติตนเป็น	๑๑ - ๑๒ ปี	๘๗	๓.๑๑	๐.๘๔	๒	๑.๐๕	๐.๓๓

ปัจจัยที่ส่งผล	อายุ	N	$\bar{X}$	S.D.	df	F	Sig
ต่อความมีจริยธรรม	ประโชชน์ต่อ	๑๓- ๑๔ ปี	๒๕๐	๒.๕๖	๐.๓๕		
	ส่วนรวม	ตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป	๓๐๐	๒.๕๘	๐.๕๒		
โดยรวม	๑๑ - ๑๒ ปี	๘๓	๓.๑๒	๐.๕๘	๒	๖.๔๒	๐.๐๐
	๑๓- ๑๔ ปี	๒๕๐	๒.๘๑	๐.๕๖			
	ตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป	๓๐๐	๓.๐๘	๐.๕๒			

* ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ ผลการทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามอายุ ด้วยวิธี (One way ANOVA) พบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ ๐.๐๒ มีค่าน้อยกว่า ๐.๐๕ นั่นคือ ปัจจัยส่วนบุคคลอายุที่แตกต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความมีวินัย มีค่า sig. เท่ากับ ๐.๐๐ ด้านความรับผิดชอบ มีค่า sig. เท่ากับ ๐.๐๐ ความซื่อสัตย์สุจริต มีค่า sig. เท่ากับ ๐.๐๐ และด้านความเมตตา กรุณา มีค่า sig. เท่ากับ ๐.๐๐ นั่นคือปัจจัยส่วนบุคคลอายุที่แตกต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

และด้านการปฏิบัติตนเป็นประโชชน์ต่อส่วนรวมพบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ ๐.๓๓ หมายความว่าปัจจัยส่วนบุคคลอายุที่แตกต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๕๕%

สมมติฐานที่ ๓ ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยที่แตกต่างกัน

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยที่ไม่แตกต่างกัน

H_a : ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยที่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๔ ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามระดับ
การศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความมีจริยธรรม	ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.	df	F	Sig
ด้านความมีวินัย	มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๑๓๐	๓.๒๔	๐.๕๘	๕	๕.๕๕	๐.๐๐
	มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๑๑๓	๒.๖๔	๐.๕๘			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๗๔	๒.๕๗	๑.๐๘			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๑๑๕	๒.๕๑	๑.๑๕			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๕	๑๐๔	๓.๒๑	๐.๘๖			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๖	๕๗	๓.๔๐	๐.๘๗			
ด้านความรับผิดชอบ	มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๑๓๐	๓.๑๖	๑.๐๔	๕	๕.๐๗	๐.๐๐
	มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๑๑๓	๒.๖๒	๑.๐๑			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๗๔	๒.๖๔	๐.๕๔			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๑๑๕	๒.๕๗	๑.๐๔			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๕	๑๐๔	๓.๒๘	๐.๘๕			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๖	๕๗	๓.๒๓	๐.๗๕			
ความซื่อสัตย์สุจริต	มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๑๓๐	๓.๒๖	๑.๒๗	๕	๑๐.๗๖	๐.๐๐
	มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๑๑๓	๒.๕๑	๑.๑๑			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๗๔	๒.๕๗	๑.๒๒			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๑๑๕	๒.๕๗	๑.๓๖			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๕	๑๐๔	๓.๓๘	๑.๐๕			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๖	๕๗	๓.๓๖	๐.๕๗			
ความเมตตากรุณา	มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๑๓๐	๓.๐๖	๑.๐๑	๕	๕.๖๘	๐.๐๐
	มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๑๑๓	๒.๕๘	๑.๐๑			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๗๔	๒.๕๕	๑.๑๐			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๑๑๕	๒.๘๗	๑.๑๓			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๕	๑๐๔	๓.๓๑	๐.๕๕			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๖	๕๗	๓.๒๕	๑.๐๕			
การปฏิบัติตนเป็น ประโยชน์ต่อส่วนรวม	มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๑๓๐	๓.๑๒	๐.๘๓	๕	๒.๘๓	๐.๐๑
	มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๑๑๓	๒.๘๘	๐.๘๓			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๗๔	๒.๗๓	๐.๗๘			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๑๑๕	๒.๕๗	๐.๘๓			

ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความมีจริยธรรม	ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.	df	F	Sig
	มัธยมศึกษาปีที่ ๕	๑๐๔	๓.๑๒	๐.๕๕			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๖	๕๗	๓.๐๔	๐.๕๐			
โดยรวม	มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๑๓๐	๓.๑๖	๐.๕๑	๕	๕.๒๕	๐.๐๐
	มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๑๑๓	๒.๖๒	๐.๘๗			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๗๔	๒.๖๒	๐.๕๗			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๑๑๕	๒.๕๔	๑.๐๕			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๕	๑๐๔	๓.๒๐	๐.๘๗			
	มัธยมศึกษาปีที่ ๖	๕๗	๓.๒๔	๐.๘๕			

* ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ ผลการทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยวิธี (One way ANOVA) พบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ ๐.๐๐ มีค่าน้อยกว่า ๐.๐๕ นั่นคือปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความมีวินัย มีค่า Sig. เท่ากับ ๐.๐๐ ด้านความรับผิดชอบ มีค่า Sig. เท่ากับ ๐.๐๐ ความซื่อสัตย์สุจริต มีค่า Sig. เท่ากับ ๐.๐๐ ความเมตตากรุณา Sig. เท่ากับ ๐.๐๐ และ การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีค่า Sig. เท่ากับ ๐.๐๑ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า ๐.๐๕ นั้นหมายความว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๔ ระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่ต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยที่แตกต่างกัน

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่ต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยที่ไม่แตกต่างกัน

H_a : ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่ต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยที่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๕ ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ
 ความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามระดับ
 การศึกษาของผู้ปกครอง

ปัจจัยที่ส่งผล ต่อความมีจริยธรรม	ระดับการศึกษา ของผู้ปกครอง	N	$\bar{X}$	S.D.	df	F	Sig
ด้านความมีวินัย	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๓๓	๓.๐๖	๑.๐๔		๑.๓๔	๐.๒๕
	ปริญญาตรี	๓๑๕	๓.๐๕	๐.๕๕			
	สูงกว่าปริญญาตรี	๑๕๑	๒.๘๕	๑.๑๐			
	อื่นๆ	๓๘	๓.๐๓	๑.๐๐			
ด้านความรับผิดชอบ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๓๓	๓.๐๘	๑.๐๒		๒.๐๒	๐.๑๐
	ปริญญาตรี	๓๑๕	๓.๐๓	๐.๕๕			
	สูงกว่าปริญญาตรี	๑๕๑	๒.๘๓	๐.๕๘			
	อื่นๆ	๓๘	๓.๑๑	๑.๐๐			
ความซื่อสัตย์สุจริต	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๓๓	๓.๒๑	๑.๒๑		๓.๐๗	๐.๐๒
	ปริญญาตรี	๓๑๕	๓.๐๔	๑.๑๗			
	สูงกว่าปริญญาตรี	๑๕๑	๒.๗๕	๑.๓๑			
	อื่นๆ	๓๘	๓.๒๑	๑.๔๑			
ความเมตตากรุณา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๓๓	๓.๐๔	๑.๑๐		๑.๗๖	๐.๑๕
	ปริญญาตรี	๓๑๕	๒.๕๗	๑.๐๒			
	สูงกว่าปริญญาตรี	๑๕๑	๒.๘๑	๑.๑๔			
	อื่นๆ	๓๘	๓.๑๘	๑.๒๒			
การปฏิบัติตนเป็น ประโยชน์ต่อ ส่วนรวม	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๓๓	๓.๐๗	๐.๘๗		๔.๖๑	๐.๐๐
	ปริญญาตรี	๓๑๕	๒.๕๕	๐.๘๑			
	สูงกว่าปริญญาตรี	๑๕๑	๒.๘๓	๐.๕๒			
	อื่นๆ	๓๘	๓.๓๗	๐.๕๑			
โดยรวม	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๓๓	๓.๐๖	๐.๕๘		๓.๐๘	๐.๐๒
	ปริญญาตรี	๓๑๕	๓.๐๑	๐.๕๐			
	สูงกว่าปริญญาตรี	๑๕๑	๒.๗๕	๐.๕๕			
	อื่นๆ	๓๘	๓.๒๑	๑.๐๑			

จากตารางที่ ๔.๑๕ ผลการทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามระดับ การศึกษา ของผู้ปกครอง ด้วยวิธี (One way ANOVA) พบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ ๐.๐๒ มีค่าน้อยกว่า ๐.๐๕ นั่นคือ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่แตกต่างกันมีผลต่อความมี จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ ระดับ ๐.๐๕

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีค่า Sig. เท่ากับ ๐.๐๒ และ ด้านการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีค่า Sig. เท่ากับ ๐.๐๐ มีค่าน้อยกว่า ๐.๐๕ นั่นคือ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียน สวนกุหลาบวิทยาลัย ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๔ อาชีพของผู้ปกครองที่ต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยที่แตกต่างกัน

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพของผู้ปกครองที่ต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรม ของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยที่ไม่แตกต่างกัน

H_a : ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพของผู้ปกครองที่ต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรม ของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยที่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๖ ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรม	อาชีพของผู้ปกครอง	N	$\bar{X}$	S.D.	df	F	Sig
ด้านความมีวินัย	ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๑๓๒	๓.๐๓	๑.๐๓	๓	๐.๑๓	๐.๕๑
	ผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว	๒๕๕	๓.๐๒	๑.๐๒			
	พนักงาน/ลูกจ้างธุรกิจเอกชน	๑๑๖	๓.๐๐	๐.๕๘			
	อื่นๆ	๕๐	๓.๑๐	๑.๐๑			
ด้านความรับผิดชอบ	ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๑๓๒	๒.๕๒	๑.๐๓	๓	๑.๓๔	๐.๒๕
	ผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว	๒๕๕	๒.๕๓	๐.๕๓			
	พนักงาน/ลูกจ้างธุรกิจเอกชน	๑๑๖	๓.๐๒	๐.๕๔			
	อื่นๆ	๕๐	๓.๑๘	๑.๐๒			
ความซื่อสัตย์สุจริต	ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๑๓๒	๓.๐๕	๑.๓๕	๓	๐.๔๘	๐.๖๕
	ผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว	๒๕๕	๒.๕๘	๑.๑๕			
	พนักงาน/ลูกจ้างธุรกิจเอกชน	๑๑๖	๓.๐๒	๑.๑๕			
	อื่นๆ	๕๐	๓.๑๖	๑.๒๒			
ความเมตตากรุณา	ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๑๓๒	๒.๕๑	๑.๑๓	๓	๐.๘๐	๐.๔๕
	ผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว	๒๕๕	๒.๕๘	๑.๐๓			
	พนักงาน/ลูกจ้างธุรกิจเอกชน	๑๑๖	๒.๘๘	๑.๐๔			
	อื่นๆ	๕๐	๓.๐๕	๑.๐๓			
การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม	ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๑๓๒	๒.๘๕	๐.๕๑	๓	๒.๓๒	๐.๐๔
	ผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว	๒๕๕	๒.๕๕	๐.๘๑			
	พนักงาน/ลูกจ้างธุรกิจเอกชน	๑๑๖	๓.๐๕	๐.๘๔			
	อื่นๆ	๕๐	๓.๑๒	๐.๕๑			
โดยรวม	ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๑๓๒	๒.๕๐	๑.๐๔	๓	๑.๔๒	๐.๒๓
	ผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว	๒๕๕	๒.๕๘	๐.๕๑			
	พนักงาน/ลูกจ้างธุรกิจเอกชน	๑๑๖	๒.๕๕	๐.๕๑			
	อื่นๆ	๕๐	๓.๑๕	๐.๕๔			

* ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ ผลการทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามระดับ การศึกษา ของผู้ปกครอง ด้วยวิธี (One way ANOVA) พบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ ๐.๒๑ มีค่ามากกว่า ๐.๐๕ นั่นคือ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพของผู้ปกครองที่แตกต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรม ของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๕%

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีค่า Sig. เท่ากับ ๐.๐๒ มีค่าน้อยกว่า ๐.๐๕ นั่นคือ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน มีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษา “ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนด้านจริยธรรมในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้าใจหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนช่วงชั้นที่ ๓ (ชั้นมัธยมศึกษาที่๑-๓) และช่วงชั้นที่ ๔ (ชั้นมัธยมศึกษาที่๔-๖) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร จำนวน ๓,๗๓๕ คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๖๓๗ คน โดยใช้วิธีการของ R.V.Krejcie และ D.W.Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นครอบคลุมวัตถุประสงค์และเนื้อหาจากแนวคิดที่ต้องการศึกษา พร้อมทั้งนำไปหาคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง โดยมีขอบข่ายครอบคลุมปัจจัยที่มีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

สถิติที่ใช้ในการศึกษา ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติแบบพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยใช้การวิเคราะห์แจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviations)

การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน ตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยการทดสอบค่า t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว One-way ANOVA

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ “การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร และการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม”

๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๔ และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๑๐ ส่วนมากมีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๑ มีอายุระหว่าง ๑๓ – ๑๔ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๒ มีอายุระหว่าง ๑๑-๑๒ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๗ เป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๔ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๗ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๗ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓ เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๒ และเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖ การศึกษาของผู้ปกครอง ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๕ สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๗ ต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๕ และอื่นไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ ๖ อาชีพของผู้ปกครอง ส่วนมากผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๗ รองลงมาเป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๐ เป็นพนักงาน/ลูกจ้างธุรกิจเอกชน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๒ และอาชีพอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

๑. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านความมีวินัย โดยรวมและรายด้าน

พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านความมีวินัย โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๓$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านความมีวินัย ให้ความสำคัญในปัจจัยต่างๆ ตามลำดับดังนี้ จะทิ้งเศษกระดาษหรือขยะลงในที่ทิ้งขยะเท่านั้น โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๕$) เข้าแถวได้เรียบร้อยดี โดยไม่ต้องมีครูคอยควบคุม โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๔$) มาโรงเรียนทันเข้าแถวและทำกิจกรรมในตอนเช้า โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๓$) แต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๓$) ไม่วิ่งหรือเล่นบนอาคารเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๓$) จะไม่คุยหรือเล่นกับเพื่อนในขณะที่กำลังเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๒$) เมื่อมาโรงเรียนจะไม่หนีเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๗$) จะส่งการบ้านหรือรายงานตามเวลาที่อาจารย์

กำหนดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๓$) อ่านหนังสือและทบทวนบทเรียนทุกวัน โดยไม่ต้องให้ใครบอก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๐$) ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่นในขณะที่ใช้บริการห้องสมุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๘๖$)

๒. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยด้านความรับผิดชอบโดยรวมและคนด้าน

พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๐$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านความรับผิดชอบ ให้ความสำคัญลำดับแรกเมื่อทำผิด จะยอมรับโทษและจะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๐$) จะใช้อุปกรณ์การเรียนของโรงเรียนอย่างระมัดระวังและเก็บเข้าที่ทุกครั้งที่ใช้เสร็จ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๐$) จะเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เช่น ซ้อมกีฬา แม้ว่าอาจารย์ผู้ฝึกสอนจะไม่มา ก็ตาม โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๕$) จะทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จเรียบร้อย โดยไม่ต้องให้ผู้อื่นเตือน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๘$) เมื่อพบเห็นสิ่งของของโรงเรียนชำรุดจะแจ้งให้ครูทราบทันที

โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๓$) จะมาโรงเรียนเมื่อมีกิจกรรมเพื่อร่วมพัฒนาแม้ไม่มีการเรียนการสอน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๔$) เมื่อเห็นเพื่อนทำลายสิ่งของของโรงเรียน จะตักเตือนเพื่อน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๓$) เมื่ออาจารย์มาเข้าสอนช้ากว่าปกติ หัวหน้าห้องจะไปตามอาจารย์ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๒$) จะมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอไม่ขาดเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ๒.๘๖ เมื่อยืมหนังสือจากห้องสมุดจะส่งหนังสือคืนตามกำหนดส่งเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๘๖$)

๓. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยด้านความรับผิดชอบโดยรวมและคนด้าน

พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๐$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านความรับผิดชอบ ให้ความสำคัญลำดับแรกเมื่อทำผิด จะยอมรับโทษและจะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๐$) จะใช้อุปกรณ์การเรียนของโรงเรียนอย่างระมัดระวังและเก็บเข้าที่ทุกครั้งที่ใช้เสร็จ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๐$) จะเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เช่น ซ้อมกีฬา แม้ว่าอาจารย์ผู้ฝึกสอนจะไม่มาก็ตาม โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๕$) จะทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จเรียบร้อย โดยไม่

ต้องให้ผู้อื่นเตือนโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๘$) เมื่อพบเห็นสิ่งของของโรงเรียนชำรุดจะแจ้งให้ครูทราบทันที โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๗$) จะมาโรงเรียนเมื่อมีกิจกรรมเพื่อร่วมพัฒนาแม้ไม่มีการเรียนการสอน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๔$) เมื่อเห็นเพื่อนทำลายสิ่งของของโรงเรียน จะตักเตือนเพื่อน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๓$) เมื่ออาจารย์มาเข้าสอนช้ากว่าปกติ หัวหน้าห้องจะไปตามอาจารย์ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๒$) จะมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอไม่ขาดเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๖$) เมื่อยืมหนังสือจากห้องสมุดจะส่งหนังสือคืนตามกำหนดส่งเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๖$)

๔. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยรวมและคนด้าน

พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย กับปัจจัยความซื่อสัตย์สุจริต โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๓$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย กับปัจจัยความซื่อสัตย์สุจริต จะพูดในสิ่งที่ตรงกับความคิดเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๕$) จะขออนุญาตทุกครั้งเมื่อใช้ของของคนอื่น โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๕$) จะไม่หยิบของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๘$) ไม่ลอกข้อสอบเพื่อน แม้ว่าครูคุมสอบจะไม่อยู่ในห้อง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๘$) จะยอมรับผิดเมื่อทำสิ่งของของโรงเรียนเสียหาย โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๗$) ไม่พูดโกหกหรือกล่าวโทษผู้อื่นเพื่อให้ตนพ้นผิด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๗$) จะปฏิบัติตามกฎกติกาในขณะเล่นเกมหรือแข่งขันกีฬา โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๕$) จะนำสิ่งของมีค่าที่ผู้อื่นลืมไว้หรือทำตกส่งอาจารย์ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๓$) ไม่เก็บเงินเกินราคาที่เป็นจริงหากได้รับมอบหมายให้ซื้อของ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๖$) จะไม่นำของส่วนรวมไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๐$)

๕. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยด้านความเมตตากรุณา โดยรวมและคนด้าน

พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย กับปัจจัยความเมตตากรุณา โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๖$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย กับปัจจัยความเมตตากรุณา ให้กำลังใจเมื่อเพื่อนนักเรียนผิดหวัง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๗$) บริจาคสิ่งของหรือเงินให้

ผู้ประสบภัยโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๖$) เมื่อเพื่อนประสบปัญหาคอยให้ความช่วยเหลือ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๕$) จะแบ่งของเล่นและขนมให้เพื่อนหรือน้องเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๓$) เป็นตัวแทนอาสาพาเพื่อน น้องหรือคนชราข้ามถนน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๓$) ให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๓$) ไม่พูดคำหยาบให้เพื่อนเจ็บใจ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๑$) ไม่ควรนำสัตว์มาทรมานหรือนำมากักขังหน่วยหนึ่ง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๑$) เต็มใจแนะนำเมื่อเพื่อนไม่เข้าใจบทเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๔๙$) ไม่อิจฉาริษยาเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๔๙$)

๖. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยด้านการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยรวมและรายด้าน

พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๖$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ร่วมกิจกรรมของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๑$) ช่วยทำความสะอาดโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๐$) เป็นเยาวชนอาสาบำเพ็ญประโยชน์กับหน่วยงานสาธารณะ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๕$) ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์สถานที่สาธารณะ เช่น วัด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๔$) ร่วมรณรงค์เดินต่อต้านยาเสพติด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๓$) จัดกิจกรรมนันทนาการแก่ผู้พิการด้อยโอกาส โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๒$) จัดตั้งชมรมบำเพ็ญประโยชน์ในระดับชั้น โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๒$) ยินดีช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๒$) อ่านหนังสือบันทึกเสียงเพื่อนำไปเปิดให้ความรู้แก่คนตาบอด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๖$) นำอาหารไปเลี้ยงเด็กกำพร้า โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๕$)

๗. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยโดยรวม

พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ความซื่อสัตย์สุจริต มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๓$) ด้านความมีวินัย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๓$) ด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๐$) การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๕$) และความเมตตากรุณา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๖$)

๕.๑.๓ สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ได้ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ พบว่าเพศที่แตกต่างกันส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ที่ไม่แตกต่างกันระดับความเชื่อมั่นที่ ๕๕ %

สมมติฐานที่ ๒ พบว่าอายุที่แตกต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๓ พบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๔ พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่แตกต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๕ พบว่า อาชีพของผู้ปกครองที่แตกต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๕๕%

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีค่า Sig. เท่ากับ ๐.๐๒ นั่นคือ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพของผู้ปกครองที่แตกต่างกันมีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

๕.๒ อภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

๑. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ความซื่อสัตย์สุจริต มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๓$) ด้านความมีวินัย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๓$) ด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๐๐$) การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๕$) และความเมตตากรุณา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๕๖$) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อนวัช รัตนเมธาวิ ได้ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมของนักเรียนและวิธีปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา ๑๐ ปีการศึกษา ๒๕๒๖” พบว่านักเรียนประพฤติปฏิบัติในแต่ละด้านทั้ง ๑๑ ด้าน อยู่ในระดับปานกลางคือ อยู่ในสภาพที่น่าพอใจ และสอดคล้องกับการศึกษาของอภิรัตน์ ไชยอนันต์ ได้ศึกษาเรื่อง “ค่านิยมและการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของเยาวชน ยุคใหม่ ในจังหวัดเชียงใหม่”

พบว่าในขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าเยาวชนสามารถนำหลักคำสอนใน พระพุทธศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวันด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมได้ซึ่งจะทำให้ เยาวชนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและสังคม กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม และจริยธรรมในระดับมาก และมีความต้องการในการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับค่านิยมในระดับ ปานกลาง

๒. เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างด้านปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามกับความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ด้านระดับการศึกษา ด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และ ด้านอาชีพของผู้ปกครอง ที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์ต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันดังแนวคิดของ อภิรัตน์ ไชยอนันต์ ได้ศึกษาเรื่อง “ค่านิยมและการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของเยาวชน ยุคใหม่ ในจังหวัดเชียงใหม่” พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตนตาม ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตนตามแนวทาง พระพุทธศาสนา ด้านคุณธรรม จริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และเมื่อ พิจารณาความสัมพันธ์รายปัจจัย ปรากฏว่าทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตนตาม แนวทางพระพุทธศาสนาของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ เว้น แต่ปัจจัยอินเตอร์เน็ต และกลุ่มเพื่อน ไม่มี ความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตนตามแนวทาง พระพุทธศาสนา กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยของ จริยธรรม และค่านิยมสูงกว่า เพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยมีค่าเฉลี่ย การปฏิบัติตนด้านคุณธรรมต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .๐๕

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

๑. ผู้บริหารและอาจารย์ ควรจะต้องร่วมมือวางแผนจัดการเรียนการสอนและ กิจกรรม ที่เอื้อต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนให้มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงขึ้น

๒. โรงเรียนควรส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกในด้านต่างๆ เช่น กิจกรรมการกีฬา กิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติ และกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ฯลฯ เพราะการจัดกิจกรรม เหล่านี้ จะช่วยพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนได้เป็นอย่างดี เช่น ความรับผิดชอบ ความ เสียสละ ความสามัคคี และความซื่อสัตย์

๓. ต้องมีการประชาสัมพันธ์ถึงผู้ปกครองขอความร่วมมือให้ช่วยพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนอีกทางหนึ่งด้วย

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นอื่นๆ
๒. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในด้านอื่นๆ เช่น ความยุติธรรม ความประหยัด ความกตัญญูกตเวที และความอดทน

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ข้อมูลวิทยุภูมิ

(๑) หนังสือ

กรมวิชาการ. จริยธรรมในหลักสูตรพุทธศักราช ๒๕๒๑. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
๒๕๒๑.

_____ .กองวิจัยทางการศึกษา. การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทย
ด้านความขยัน อดทน ประหยัดและอดออม. กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๔๒.

กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. กรอบความคิดเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว. ๒๕๔๔.

_____ .การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๕.

จำรัส ดวงศิลา. หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดพระพุทธศาสนาและจริยธรรมระดับมัธยมศึกษาเรื่อง
ความรู้เรื่องชาดก. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๒๕.

ชม ภูมิภาค. การสอนจริยศึกษาในชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สมาคมการศึกษา
แห่งประเทศไทย, ๒๕๒๕.

ณรงค์ศักดิ์ ตระตะกัญ. “วินัยกับการพัฒนาเด็ก:การพัฒนาคุณภาพชีวิต”. กรุงเทพมหานคร : ศิวพร
การพิมพ์, ๒๕๓๒.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. “จิตวิทยาการปลูกฝังวินัยแห่งตน”. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๒๑.

_____ .พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม ๒. จิตวิทยา จริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพมหานคร:
ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๔.

ประภาศรี สีหอำไพ. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยม. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช,
๒๕๒๔.

ปิยะวรรณ อุปละ. “ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร” .

พนัส หันมาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร:วัฒนาพานิช, ๒๕๔๐.

พระเทพเวที ประยูรฑ์ ปยุตโต), พุทธศาสนากับการแนะแนว. กรุงเทพมหานคร: สมาคมแนะแนว
แห่งประเทศไทย. ๒๕๓๕.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). แต่คุณครูที่รัก. ข่าวการประถมศึกษา, ๒๕๒๕.

พระสมชาย ฐานวุฑฺโฒ. มงคลชีวิตฉบับ “ทางก้าวหน้า”. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ฐานการ
พิมพ์. ๒๕๔๕

แพรวภัทร ยอดแก้ว. งานวิจัยเรื่องพฤติกรรมทางจริยธรรมกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสยาม, ๒๕๕๑.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์, ๒๕๔๖.

รุจิร ภู่อาระ. แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนากระบวนการสร้างเสริมลักษณะนิสัย(พิมพ์ครั้งที่ ๕).
กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์. ๒๕๔๑.

วิทย์ วิศทเวทย์. หนังสือเรียนสังคมศึกษารายวิชา ส. ๔๐๒ กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
๒๕๓๐

สงวน ลิโทขวลิตอ้างอิงใน ไพบูลย์ ตำราญญูมิ เมตตา กรุณา สไตล์.๑(๑๒), ๒๕๒๘.

สมบรม์ ศาสดาชีวิน รายงานการวิจัยพัฒนาการใช้เหตุผลทางจริยธรรม. สำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๒๖.

สมภพ ชีวรัฐพัฒน์. จริยธรรมกับชีวิต. กรุงเทพมหานคร : นานาสิ่งพิมพ์. ๒๕๓๕.

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. “การประเมินผลจริยศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม”. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐.

สุชา จันทรเอ็ม.จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
จำกัด, ๒๕๓๓.

สุพล วังสินธุ์ .ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการใช้ครู.วิทยากรปีที่ ๕๗ ฉบับที่ ๕. (กันยายน
๒๕๔๑) : ๘๔.

สุมน อมรวิวัฒน์. การพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์: ทักษะกระบวนการเผชิญ
สถานการณ์. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ๒๕๔๒.

แสง จันทร้งาม. การสอนจริยธรรมในโรงเรียน. เอกสารนำเสนอการประชุมสัมมนาจริยธรรม
ในสังคมปัจจุบัน. สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย, ๒๕๒๒.

อำนวยการ ทะพิงค์แก และชยันต์ วรรณะภูติ. จริยธรรมสำหรับวิชาชีพ. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนา
พานิช, ๒๕๒๒ .

(๒) บทความวารสาร (อินเทอร์เน็ต)

<http://watcharaphonchai.blogspot.com/2007/08/bandura.html> (๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐).

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย <http://www.sk.ac.th> . (๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๒).

หลวงพ่อเทียน จิตตสุโก .**ธรรมะสำหรับผู้ไม่ปฏิบัติ**. <http://www.dhammaforlife.com/Book/index.htm>. (๗ มกราคม ๒๕๕๓).

(๓) วิทยานิพนธ์

คมกฤษ ใจคำป็น. “การสร้างแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐานสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๔.

ปิยะวรรณ อุปละ. “ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕.

พระสุริยะ สิริโรจนงาม. “การนำหลักจริยธรรมไปใช้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ วัดศรีโสดา จังหวัดเชียงใหม่” **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๗.

พีระพงษ์ เจริญพันธุ์วงศ์. “การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนกระสังพิทยาคม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์” **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๑.

มารศรี จันทร์ศรีมี. การศึกษาจริยธรรมของครู และนักเรียนประถมศึกษา. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๔๐.

ศรีสุวรรณ สรศักดิ์. “การศึกษาทัศนคติของเด็กและเยาวชนต่อโครงการฝึกอบรมจริยธรรมในสถานสงเคราะห์ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานแรกรับเด็กหญิงพญาไท”. **วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๑.

อนวัช รัตนเมธาวิ .“ความคิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมของนักเรียนและวิธีปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา ๑๐ ปีการศึกษา ๒๕๒๖”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๒๘.

- อภิรัตน์ ไชยอนันต์. “ค่านิยมและการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของเยาวชน ยุคใหม่ ในจังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๔๖.
- อารี การ์มี. “การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

แขวงบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ ๑ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ แบบปลายเปิด (Open end) ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับหาข้อมูลเพื่อทำการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น คำตอบของท่านผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์โดยรวม จะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านและหน้าที่การปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด ขอได้โปรดตอบคำถามทุกข้อตามสภาพที่เป็นจริง เพราะคำตอบของท่านมีความสำคัญยิ่งต่อการสรุปผลการวิจัย คำตอบที่ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริงจะทำให้ได้ข้อสรุปที่คมชัดและเป็นประโยชน์ ต่อปัญหาการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ขอขอบพระคุณยิ่งที่ท่านได้ให้ความกรุณา เสียสละเวลาอันมีค่า ตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มา ณ โอกาสนี้ด้วย

พระวิน ปลูกญาโร (ลุนอุบล)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (สำหรับนักเรียนชั้นม.๑-ม๖)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน และหรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

๑. เพศ

ชาย

หญิง

๒. อายุ

ต่ำกว่า ๑๑ ปี

๑๑ – ๑๒ ปี

๑๓ – ๑๔ ปี

ตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

มัธยมศึกษาปีที่ ๑

มัธยมศึกษาปีที่ ๒

มัธยมศึกษาปีที่ ๓

มัธยมศึกษาปีที่ ๔

มัธยมศึกษาปีที่ ๕

มัธยมศึกษาปีที่ ๖

๔. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

อื่นๆ

๕. อาชีพของผู้ปกครอง

ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

ผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว

พนักงาน/ลูกจ้างธุรกิจเอกชน

อื่น ๆ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย✓ ลงในช่องเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงในแต่ละข้อเพียงช่องเดียวในตอนี่ ๒-๓

ระดับ ๕	หมายถึงมีสภาพปัญหามากที่สุด
ระดับ ๔	หมายถึง มีสภาพปัญหามาก
ระดับ ๓	หมายถึงมีสภาพปัญหาปานกลาง
ระดับ ๒	หมายถึงมีสภาพปัญหาน้อย
ระดับ ๑	หมายถึงมีสภาพปัญหาน้อยที่สุด

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑. ด้านความมีระเบียบวินัย						
๑.๑	มาโรงเรียนทันเช้าแถวและทำกิจกรรมในตอนเช้า					
๑.๒	เข้าแถวได้เรียบร้อยดี โดยไม่ต้องมีครูคอยควบคุม					
๑.๓	แต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน					
๑.๔	ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่นในขณะที่ใช้บริการห้องสมุด					
๑.๕	จะทิ้งเศษกระดาษหรือขยะลงในที่ทิ้งขยะเท่านั้น					
๑.๖	ไม่วิ่งหรือเล่นบนอาคารเรียน					
๑.๗	จะไม่คุยหรือเล่นกับเพื่อนในขณะที่กำลังเรียน					
๑.๘	อ่านหนังสือและทบทวนบทเรียนทุกวันโดยไม่ต้องให้ใครบอก					
๑.๙	เมื่อมาโรงเรียนจะไม่หนีเรียน					
๑.๑๐	จะส่งการบ้านหรือรายงานตามเวลาที่อาจารย์กำหนด					
๒. ด้านความรับผิดชอบ						
๒.๑	จะเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เช่น ซ้อมกีฬา แม้ว่าอาจารย์ผู้ฝึกสอนจะไม่มากก็ตาม					
๒.๒	เมื่ออาจารย์มาเข้าสอนช้ากว่าปกติ หัวหน้าห้องจะไปตามอาจารย์					
๒.๓	เมื่อทำผิด จะยอมรับโทษและจะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น					
๒.๔	จะมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอไม่ขาดเรียน					
๒.๕	จะใช้อุปกรณ์การเรียนของโรงเรียนอย่าง					

	ระมัดระวังและเก็บเข้าที่ทุกครั้งที่ใช้เสร็จ					
๒.๖	เมื่อยืมหนังสือจากห้องสมุดจะส่งหนังสือคืนตามกำหนดส่งเสมอ					
๒.๗	เมื่อพบเห็นสิ่งของของโรงเรียนชำรุดจะแจ้งให้ครูทราบทันที					
๒.๘	จะทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จเรียบร้อย โดยไม่ต้องให้ผู้อื่นเตือน					
๒.๙	จะมาโรงเรียนเมื่อมีกิจกรรมเพื่อร่วมพัฒนาแม้ไม่มีการเรียนการสอน					
๒.๑๐	เมื่อเห็นเพื่อนทำลายสิ่งของของโรงเรียน จะตักเตือนเพื่อน					
	๓. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต					
๓.๑	จะไม่หยิบของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต					
๓.๒	ไม่พูดโกหกหรือกล่าวโทษผู้อื่นเพื่อให้ตนพ้นผิด					
๓.๓	ไม่ลอกข้อสอบเพื่อน แม้ว่าครูคุมสอบจะไม่อยู่ในห้อง					
๓.๔	จะปฏิบัติตามกฎกติกาในขณะที่เล่นเกมส่หรือแข่งขันกีฬา					
๓.๕	จะไม่นำของส่วนรวมไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว					
๓.๖	จะนำสิ่งของมีค่าที่ผู้อื่นลืมไว้หรือทำตกส่งอาจารย์					
๓.๗	ไม่เก็บเงินเกินราคาที่เป็นจริงหากได้รับมอบหมายให้ซื้อของ					
๓.๘	จะยอมรับผิดเมื่อทำสิ่งของของโรงเรียนเสียหาย					
๓.๙	จะพูดในสิ่งที่ตรงกับความคิดเสมอ					
๓.๑๐	จะขออนุญาตทุกครั้งเมื่อใช้ของของคนอื่น					

๔. ด้านความมีเมตตา						
๔.๑	บริจาคสิ่งของหรือเงินให้ผู้ประสบภัย					
๔.๒	ไม่ควรนำสัตว์มาทรมานหรือนำมากักขังหน่วย เหนียว					
๔.๓	เมื่อเพื่อนประสบปัญหาคอยให้ความช่วยเหลือ					
๔.๔	ให้กำลังใจเมื่อเพื่อนนักเรียนผิดหวัง					
๔.๕	เต็มใจแนะนำเมื่อเพื่อนไม่เข้าใจบทเรียน					
๔.๖	ไม่พูดคำหยาบให้เพื่อนเจ็บใจ					
๔.๗	ไม่อิจฉาริษยาเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ					
๔.๘	จะแบ่งของเล่นและขนมให้เพื่อนหรือน้องเสมอ					
๔.๙	เป็นตัวแทนอาสาพาเพื่อน น้องหรือคนชราข้าม ถนน					
๔.๑๐	ให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน					
๕. การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม						
๕.๑	ยินดีช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน					
๕.๒	ร่วมรณรงค์เดินต่อต้านยาเสพติด					
๕.๓	นำอาหารไปเลี้ยงเด็กกำพร้า					
๕.๔	ร่วมกิจกรรมของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ					
๕.๕	ช่วยทำความสะอาดโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง					
๕.๖	จัดตั้งชมรมบำเพ็ญประโยชน์ในระดับชั้น					
๕.๗	เป็นเขาวชนอาสาบำเพ็ญประโยชน์กับ หน่วยงานสาธารณะ					
๕.๘	ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์สถานที่ สาธารณะ เช่น วัด					
๕.๙	จัดกิจกรรมนันทนาการแก่ผู้พิการด้อยโอกาส					
๕.๑๐	อ่านหนังสือบันทึกเสียงเพื่อนำไปเปิดให้ความรู้ แก่คนตาบอด					

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อินตา ศิริวรรณ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญเลิศ จิรภัทร์
๓. พระมหาสหัส ฐิตสาโร, ผศ.

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะครุศาสตร์ มจร. วัดศรีสุดาราม. บางกอกน้อย. กรุงเทพฯ. โทร./โทรสาร..๐-๒๔๓๓-๖๕๘๘

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓ /๑๕๒

วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง .....

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อินตา ศิริวรรณ

ด้วย พระวิน ปญญาโร (อุบล) ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร : A STUDY OF ETHICAL CATEGORIES OF SUANKULARB WITTAYALAI SCHOOL WUNGBURAPHAPURINSDB DISTRIC SCANAKORN BANGKOK” ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. พระมหากฤษณะ ตรี โฉ,ศศ,ดร.	ประธานกรรมการ
๒. ศศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย	กรรมการ
๓. ศศ.ดร.ชวาล ศิริวัฒน์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำ อันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปุ)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
ผู้อำนวยการ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะครุศาสตร์ มจร. วัดศรีสุदारาม บางกอกน้อย กรุงเทพฯ โทร./โทรสาร.๐๒๕๓๓-๖๕๕๘

ที่.....วันที่ .....

เรียน ผศ. บุญเลิศ จีระภัทร์

ศธ ๖๑๐๓.๓ /๑๕๒

๒๘ กันยายน ๒๕๕๒

ด้วย พระวิน ปัญญาโร(คุณอุบล) ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร : A STUDY OF ETHICAL CATEGORIES OF SUANKULARB WITTAYALAI SCHOOL WUNGBURAPHAPURINSDB DISTRIC SCANAKORN BANGKOK” ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. พระมหากฤษณะ ตรุโณ,ดร.	ประธานกรรมการ
๒. ผศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย	กรรมการ
๓. ผศ.ดร.ชวาล ศิริวัฒน์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำ อันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปุ)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์

ผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน..คณะครุศาสตร์ มจร. วัดศรีสุदारาม บางกอกน้อย กรุงเทพฯ โทร./โทรสาร. ๐-๒๔๓๓-๖๕๕๕

ที่..ศธ ๖๑๐๓.๓/๑๕๒ วันที่๒๘ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง .....

เรียน พระมหาสหัส จิตสารโ,ผศ.

ด้วย พระวิน ปญญาโร(อุบล) ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร : A STUDY OF ETHICAL CATEGORIES OF SUANKULARB WITTAYALAI SCHOOL WUNGBURAPHAPURINSDB DISTRIC SCANAKORN BANGKOK” ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. พระมหาภุชณะ ตรีโณ,ผศ,ดร.	ประธานกรรมการ
๒. ผศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย	กรรมการ
๓. ผศ.ดร.ชวาล ศิริวัฒน์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำ อันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปุ)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
ผู้อำนวยการ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

สรุปผลการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ
เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวง
บูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียน	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC = $\frac{\sum R}{N}$	เกณฑ์	ผลประเมิน	
	ผช.๑	ผช.๒	ผช.๓			ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑. <u>๑ ด้านความมีวินัย</u> นักเรียนมาโรงเรียนเข้าแถวและทำกิจกรรมในตอนเช้า	+๑	+๑	+๑	+๑	≥ 0.5	✓	
๒. นักเรียนเข้าแถวได้เรียบร้อยดี โดยไม่ต้องมีครูคอยควบคุม	+๑	+๑	+๑	+๑	≥ 0.5	✓	
๓. นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	≥ 0.5	✓	
๔. นักเรียนไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่นในขณะที่ใช้บริการห้องสมุด	+๑	+๑	+๑	+๑	≥ 0.5	✓	
๕. นักเรียนจะทิ้งเศษกระดาษหรือขยะลงในถังขยะเท่านั้น	+๑	+๑	+๑	+๑	≥ 0.5	✓	
๖. นักเรียนไม่วิ่งหรือเล่นบนอาคารเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	≥ 0.5	✓	
๗. นักเรียนจะไม่คุยหรือเล่นกับเพื่อนในขณะที่กำลังเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	≥ 0.5	✓	
๘. นักเรียนอ่านหนังสือและทบทวนบทเรียนทุกวัน โดยไม่ต้องให้ใครบอก	+๑	+๑	+๑	+๑	≥ 0.5	✓	
๙. นักเรียนเมื่อมาโรงเรียนจะไม่หนีเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	≥ 0.5	✓	

๑๐.	นักเรียนจะส่งการบ้านหรือรายงานตามเวลาที่อาจารย์กำหนด	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
	๒. ด้านความรับผิดชอบ							
๑.	จะเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เช่น ซ้อมกีฬา แม้ว่าอาจารย์ผู้ฝึกสอนจะไม่มาก็ตาม	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๒.	เมื่ออาจารย์มาเข้าสอนช้ากว่าปกติ หัวหน้าห้องจะไปตามอาจารย์	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๓.	เมื่อทำผิด จะยอมรับโทษและจะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๔.	จะมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอไม่ขาดเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๕.	จะใช้อุปกรณ์การเรียนของโรงเรียนอย่างระมัดระวังและเก็บเข้าที่ทุกครั้งที่ใช้เสร็จ	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๖.	เมื่อยืมหนังสือจากห้องสมุดจะส่งหนังสือคืนตามกำหนดส่งเสมอ	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๗.	เมื่อพบเห็นสิ่งของของโรงเรียนชำรุดจะแจ้งให้ครูทราบทันที	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๘.	จะทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จเรียบร้อย โดยไม่ต้องให้ผู้อื่นเตือน	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๙.	จะมาโรงเรียนเมื่อมีกิจกรรมเพื่อร่วมพัฒนาแม้ไม่มีการเรียนการสอน	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๑๐.	เมื่อเห็นเพื่อนทำลายสิ่งของของโรงเรียน จะตักเตือนเพื่อน	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
	๓. ความซื่อสัตย์สุจริต							
๑.	จะไม่หยิบของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	

๒.	ไม่พูดโกหกหรือกล่าวโทษผู้อื่น เพื่อให้ตนพ้นผิด	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๓.	ไม่ลอกข้อสอบเพื่อน แม้ว่าครูคุม สอบจะไม่อยู่ในห้อง	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๔.	จะปฏิบัติตามกฎกติกาในขณะที่เล่น เกมส์หรือแข่งขันกีฬา	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๕.	จะไม่นำของส่วนรวมไปใช้เพื่อ ประโยชน์ส่วนตัว	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๖.	จะนำสิ่งของมีค่าที่ผู้อื่นลืมไว้หรือ ทำตกส่งอาจารย์	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๗.	ไม่เก็บเงินเกินราคาที่เป็นจริงหาก ได้รับมอบหมายให้ซื้อของ	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๘.	จะยอมรับผิดเมื่อทำสิ่งของของ โรงเรียนเสียหาย	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๙.	จะพูดในสิ่งที่ตรงกับความคิดเสมอ	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๑๐.	จะขออนุญาตทุกครั้งเมื่อใช้ของของ คนอื่น	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๔. ความเมตตากรุณา								
๑.	บริจาคสิ่งของหรือเงินให้ ผู้ประสบภัย	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๒.	ไม่ควรนำสัตว์มาทรมานหรือนำมา กักขังหน่วยหนึ่ง	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๓.	เมื่อเพื่อนประสบปัญหาคอยให้ความ ช่วยเหลือ	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๔.	ให้กำลังใจเมื่อเพื่อนนักเรียนผิดหวัง	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	

๕.	เต็มใจแนะนำเมื่อเพื่อนไม่เข้าใจบทเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๖.	ไม่พูดคำหยาบให้เพื่อนเจ็บใจ	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๗.	ไม่อิจฉาริษยาเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๘.	จะแบ่งของเล่นและขนมให้เพื่อนหรือน้องเสมอ	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๙.	เป็นตัวแทนอาสาพาเพื่อน น้องหรือคนชราข้ามถนน	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๑๐.	ให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๑.	<u>๕. การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม</u> ยินดีช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๒.	ร่วมณรงค์เดินต่อต้านยาเสพติด	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๓.	นำอาหารไปเลี้ยงเด็กกำพร้า	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๔.	ร่วมกิจกรรมของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๕.	ช่วยทำความสะอาดโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๖.	จัดตั้งชมรมบำเพ็ญประโยชน์ในระดับชั้น	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๗.	เป็นเยาวชนอาสาบำเพ็ญประโยชน์กับหน่วยงานสาธารณะ	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕๕	✓	
๘.	ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$	✓	

	สถานที่สาธารณะ เช่น วัด					๐.๕		
๕.	จัดกิจกรรมนันทนาการแก่ผู้พิการ ด้อยโอกาส	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕	✓	
๑๐	อ่านหนังสือบันทึกเสียงเพื่อนำไป เปิดให้ความรู้แก่คนตาบอด	+๑	+๑	+๑	+๑	$\geq$ ๐.๕	✓	

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

แบบสอบถาม

1. VAR00006 มาโรงเรียนทันเช้าแถวและทำกิจกรรมในตอนเช้า
2. VAR00007 เข้าแถวได้เรียบร้อยดี โดยไม่ต้องมีครูคอย
3. VAR00008 แต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน
4. VAR00009 ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น ในขณะที่ใช้บริการห้อง
5. VAR00010 จะทิ้งเศษกระดาษหรือขยะลงในที่ทิ้งขยะเท่า
6. VAR00011 ไม่วิ่งหรือเล่นบนอาคารเรียน
7. VAR00012 จะไม่คุยหรือเล่นกับเพื่อนในขณะที่กำลังเรียน
8. VAR00013 อ่านหนังสือและทบทวนบทเรียนทุกวัน โดยไม่ได้
9. VAR00014 เมื่อมาโรงเรียนจะไม่หนีเรียน
10. VAR00015 จะส่งการบ้านหรือรายงานตามเวลาที่อาจารย์ก
11. VAR00016 จะเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เช่น ซ้อมกี
12. VAR00017 เมื่ออาจารย์มาเข้าสอนซักว่าปกติ หัวหน้า
13. VAR00018 เมื่อทำผิด จะยอมรับโทษและจะปรับปรุงตนเอง
14. VAR00019 จะมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอไม่ขาดเรียน
15. VAR00020 จะใช้อุปกรณ์การเรียนของโรงเรียนอย่างระมัด
16. VAR00021 เมื่อยืมหนังสือจากห้องสมุดจะส่งหนังสือที่
17. VAR00022 เมื่อพบเห็นสิ่งของของโรงเรียนชำรุดจะแจ้ง
18. VAR00023 จะทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จ
19. VAR00024 จะมาโรงเรียนเมื่อมีกิจกรรมเพื่อร่วมพัฒนา
20. VAR00025 เมื่อเห็นเพื่อนทำลายสิ่งของของโรงเรียน จ
21. VAR00026 จะไม่หยับของผู้อื่น โดยไม่ได้รับอนุญาต

22. VAR00027 ไม่พูดโกหกหรือกล่าวโทษผู้อื่นเพื่อให้ตนพ
23. VAR00028 ไม่ลอกข้อสอบเพื่อน แม้ว่าครูคุมสอบจะไม่เ
24. VAR00029 จะปฏิบัติตามกฎกติกาในขณะที่เล่นเกมส์หรือแ่
25. VAR00030 จะไม่นำของส่วนรวมไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว
26. VAR00031 จะนำสิ่งของมีค่าที่ผู้อื่นลืมไว้หรือทำตก
27. VAR00032 ไม่เก็บเงินเกินราคาที่เป็นจริงหากได้รับม
28. VAR00033 จะยอมรับผิดเมื่อทำสิ่งของของโรงเรียนเสีย
29. VAR00034 จะพูดในสิ่งที่ตรงกับความคิดเสมอ
30. VAR00035 จะขออนุญาตทุกครั้งเมื่อใช้ของของคนอื่น
31. VAR00036 บริจาคสิ่งของหรือเงินให้ผู้ประสบภัย
32. VAR00037 ไม่ควรนำสัตว์มาทรมานหรือนำมากักขังหน่วย
33. VAR00038 เมื่อเพื่อนประสบปัญหาคอยให้ความช่วยเหลือ
34. VAR00039 ให้กำลังใจเมื่อเพื่อนนักเรียนผิดหวัง
35. VAR00040 เต็มใจแนะนำเมื่อเพื่อนไม่เข้าใจบทเรียน
36. VAR00041 ไม่พูดคำหยาบให้เพื่อนเจ็บใจ
37. VAR00042 ไม่อิจฉาริษยาเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ
38. VAR00043 จะแบ่งของเล่นและขนมให้เพื่อนหรือน้องเสมอ
39. VAR00044 เป็นตัวแทนอาสาพาเพื่อน น้องหรือคนชราข้าม
40. VAR00045 ให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน
41. VAR00046 ยินดีช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
42. VAR00047 ร่วมรณรงค์เดินต่อต้านยาเสพติด
43. VAR00048 นำอาหารไปเลี้ยงเด็กกำพร้า
44. VAR00049 ร่วมกิจกรรมของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ
45. VAR00050 ช่วยทำความสะอาดโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
46. VAR00051 จัดตั้งชมรมบำเพ็ญประโยชน์ในระดับชั้น
47. VAR00052 เป็นเยาวชนอาสาบำเพ็ญประโยชน์กับหน่วยงานส
48. VAR00053 ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์สถานที่สาธารณะ
49. VAR00054 จัดกิจกรรมนันทนาการแก่ผู้พิการด้อยโอกาส
50. VAR00055 อ่านหนังสือบันทึกเสียงเพื่อนำไปเปิดให้คว

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
VAR00006	144.4835	1878.9671	.7890	.9754
VAR00007	144.4804	1932.4104	.6418	.9758
VAR00008	144.4898	1888.5522	.7929	.9753
VAR00009	144.6625	1902.3560	.7625	.9754
VAR00010	144.4710	1912.6898	.7462	.9755
VAR00011	144.4835	1948.2061	.5290	.9760
VAR00012	144.4992	1963.3133	.3781	.9763
VAR00013	144.6170	1987.3782	.0998	.9769
VAR00014	144.5463	1873.0533	.8314	.9752
VAR00015	144.5918	1909.1445	.7632	.9755
VAR00016	144.5306	1908.7557	.7550	.9755
VAR00017	144.5934	1968.0310	.2943	.9766
VAR00018	144.5196	1906.0896	.7969	.9754
VAR00019	144.6546	1880.8742	.8364	.9752
VAR00020	144.5228	1898.9857	.8349	.9753
VAR00021	144.6531	1888.0068	.8119	.9753
VAR00022	144.5432	1960.5787	.4139	.9763
VAR00023	144.5385	1913.7929	.7781	.9754
VAR00024	144.5793	1910.1403	.7284	.9755
VAR00025	144.5887	1925.3494	.7071	.9756
VAR00026	144.5385	1900.6514	.8166	.9753
VAR00027	144.5495	1908.2228	.7867	.9754
VAR00028	144.5369	1901.7553	.7634	.9754
VAR00029	144.5651	1884.2304	.8484	.9752

VAR00030	144.6138	1894.5047	.8441	.9752
VAR00031	144.5887	1893.4406	.8160	.9753
VAR00032	144.6107	1881.9142	.8385	.9752
VAR00033	144.5432	1893.2485	.8397	.9752
VAR00034	144.5322	1911.1582	.7616	.9755
VAR00035	144.5275	1913.7937	.7586	.9755
VAR00036	144.5557	1924.3511	.7105	.9756
VAR00037	144.6075	1888.7357	.7904	.9753
VAR00038	144.5699	1904.6952	.7934	.9754
VAR00039	144.5432	1902.6919	.7941	.9754
VAR00040	144.6279	1911.2812	.7676	.9755
VAR00041	144.6091	1936.0089	.5886	.9759
VAR00042	144.6484	1897.7818	.8151	.9753
VAR00043	144.5871	1909.7837	.7733	.9754
VAR00044	144.5856	1947.7368	.4954	.9761
VAR00045	144.5918	1901.0375	.7751	.9754
VAR00046	144.5950	1899.9426	.8103	.9753
VAR00047	144.5871	1920.8749	.6644	.9757
VAR00048	144.6688	1960.1841	.3798	.9764
VAR00049	144.5118	1900.8949	.7698	.9754
VAR00050	144.5165	1942.3979	.5535	.9760
VAR00051	144.5981	1981.7848	.1371	.9770
VAR00052	144.5322	1979.1739	.1677	.9769
VAR00053	144.5400	1966.4343	.2943	.9766
VAR00054	144.6013	1981.3439	.1404	.9770
VAR00055	144.6531	1992.8653	.0301	.9773

Reliability Coefficients

N of Cases = 637.0

N of Items = 50

Alpha = .9762

ภาคผนวก ค

หนังสือออกในการดำเนินการวิจัย

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๐๓๕

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕๒ วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดปากน้ำวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๓๐ ชุด

ด้วยพระวิน ปลูกษาโร(ลุนอุบล) นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร : A STUDY OF ETHICAL CATEGORIES OF SUANKULARB WITTAYALAI SCHOOL WUNGBURAPHAPURINSDB DUSTRICT SCANAKORN BANGKOK” โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. พระมหากฤษณะ ตรุโณ,ผศ.,ดร.	ประธานกรรมการ
๒. ผศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย	กรรมการ
๓. ผศ.ดร.ชวาล ศิริวัฒน์	กรรมการ

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ นักเรียนของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ พระวิน ปลูกษาโร(ลุนอุบล) ได้เก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญบุ)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษากิจการคณะสงฆ์
ผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๐๗๐

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕๒ วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๖๓๗ ชุด

ด้วย พระวิน ปลูกฐโร(ลุนอุบล) นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ “ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร : A STUDY OF ETHICAL CATEGORIES OF SUANKULARB WITTAYALAI SCHOOL WUNGBURAPHAPURINSDB DUSTRICT SCANAKORN BANGKOK ” โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. พระมหากฤษณะ ตรุโณ,ดร.	ประธานกรรมการ
๒. ผศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย	กรรมการ
๓. ดร.ชวาล ศิริวัฒน์	กรรมการ

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ นักเรียนของท่าน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ พระวิน ปลูกฐโร(ลุนอุบล) ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
ผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา